

HALASSY BÉLA

a sirályok mindig
visszatérnek

SIRÁLYOK

**A SIRÁLYOK
MINDIG VISSZATÉRNEK**

HALASSY BÉLA

2025.

*Ezt a kis történetet a **nővéremnek** ajánlom.
Panni az egyetlen, aki tudja, hogy szereplői, helyszínei, sőt egyes eseményei
is **valósak**, csak éppen az egész olyan, mint egy ízletes étel,
amelyben az alapmatéria **összekeveredik** a jó ízt adó fűszerekkel.
Na és a kor víziója? Hát arról meg igazán nem a megírójuk tehet!*

TARTALOM

TARTALOM.....	3
A MONDA.....	4
AZ ÖBÖL.....	6
AZ ELŐKÉSZÜLET.....	8
A RÉT.....	11
A „JAVASASSZONY”.....	13
A TITOK.....	18
A LABORBAN.....	20
AZ ELŐADÁS.....	25
A LIFTBEN.....	29
A LÁNYKÉRÉS.....	32
AZ EBÉD.....	35
A KOCSMA.....	40
EMLÉKEK.....	44
A PATIKA.....	45
AZ ISKOLA.....	49
A FÜLES.....	54
AZ ÜNNEP – 1.....	57
AZ INCIDENS.....	61
AZ ÜNNEP – 2.....	63
ANTAL ATYA.....	72
ATTILA.....	77
A KIHALLGATÁS.....	82
A PÓTVIZSGA.....	87
A MENEDÉK.....	93
A SZÜLÉS.....	98
ATTILA TRÜKKJE.....	103
A LELEPLEZÉS.....	108
AZ ESKÜVŐ.....	113
AZ ÁTTÖRÉS.....	118
A KERESZTELŐ.....	119
ISMÉT AZ ÜNNEPEN.....	124
ESTI MESE.....	128

A MONDA

A mélykék tenger partján állt egy városka, amelynek csupa fehér házikóit halászok lakták. Az öböl menti kiszögellésben egy igen magas, magányos szikla állt. A tenger felé elnyúló, simára kopott tetejével és vaskos törzsével egy delfinre emlékeztetett. A perem közepén egy nagy repedés tátongott.

A nép a Delfinkirály nevet adta neki és az alábbi mondát fűzte hozzá:

A DELFINKIRÁLY

A Delfinkirálynak számtalan alattvalója élt a tengerben. A delfinek mellett kardhalak, medúzák, polipok, languszták, tengeri csikók – és még ki tudja hányféle vízínáció. Azonban akkoriban még a tengerparton élő emberek is őt uralták, a jó király pedig tudni szeretne volna, hogy miként él a partok népe.

Ámde az emberekkel nem értették egymás nyelvét. Ez sokáig nem volt gond, mert a Delfinkirálynak voltak követei, mégpedig a sirályok. Ezek a tengerpart fölött körözve kilesték az emberek beszédét és a tengerre kiszállva elmondtak mindent az uralkodójuknak. Az emberek csak rikoltozást, víjjogást hallottak, azt nem is sejtették, hogy a madarak látszólag rendetlen körözése és az általuk kiadott hangok mind-mind üzenetek a királynak.

Élt a városkában egy fiatal halász, Larusz, aki társaival együtt. naponta kijárt a tengerre halászni. De nem ám csak magáért tette! A parton várta-leste hazatérését egy öreg halász csodaszép lánya, Laria. A két fiatal úgy tervezte, hogy mihelyst az ifjú elég megtakarításra tesz szert, összeházasodnak. Közeledett is az idő, amikor ez végre lehetségesnek látszott.

Csak hogy a városka gőgös és gazdag deszpótája szemet vetett a lányra. Erőszakkal akarta a magáévá tenni és az esküvőre már összegyűlt násznép elől elragadni. Odaküldte ezért a zsoldosait a templomtérre. Ámde a sirályok jajongása gyanút keltett az ifjúban és karjánál megragadva a lányt a Delfinkirály sziklája felé rohantak. Felérték a tetejére, pár zsoldos pedig utánuk próbált kapaszkodni. A lány felsikoltott: Segíts minket Delfinkirály!

A tenger ura kedvelte a leányzót, aki szabad idejében leült a parton és az eléje gyülekezett delfinekkal csivített. Tiszta szívű lévén megértette őket.

Az egyik durva katona már-már a lányra tette a kezét, amikor egy óriási hullám csapott fel a szikla tetejéig és lesodorta a zsoldosokat. A násznép pedig ámulatlan látta, hogy Laria és Larusz egy-egy tengertajtékba burkoltan az ég felé emelkedik, ahol a helyükben két fehér sirály tűnik fel.

A deszpota roppantul megharagudott. Elhatározta és elrendelte, hogy a városka környékéről minden tengeri madarat maradéktalanul ki kell irtani. A népnek ne legyen nála hatalmasabb ura, ne legyenek akik közvetíteni tudják az emberek kérését-hálóját, és az emberek egyáltalán ne gondoljanak az ő általa kínált életen kívül semmi másra. Közben nagy gonoszul azt is remélte, hogy majd az elpusztítottak közt lesz a két szökevény is.

A Delfinkirálynak nagyon fájt, hogy küldöncei megritkultak és emiatt nincs híre a jóemberekről sem. De a király türelmes volt, nagyon türelmes: tudta, hogy úgyis eljön az ő ideje.

A deszpota kegyetlenségeit a halászok idővel megelégtették, de nem mertek egyenest ellene szegülni. Ezért ravasz cselhez fordultak. Az egyik öreg halász követségbe ment hozzá és nagy alázatosan így szólt: Nagyurunk, ha még meg akarod kapni azt a lányt, akkor tudd meg, hogy holdtőltekor leányalakban megjelenik annak a sziklának a tetején és egy szomorú éneket dalol.

A deszpota elvakultságában elhitte a halász szavait. Legközelebbi teliholdkor a sziklára kapaszkodott, amelynek a végén a sima sziklaháton különös módon tükröződött vissza a hold, miközben a szél hárfaként zúgott. A gonoszt elvakította a saját vágya és a fény visszatükröződését egy fehér ruhás fekvő alaknak látta.

A tenger pedig felmordult és egyetlen hatalmas hullámcsapással a mélybe taszította a gonoszt. Helyén egy óriási repedés támadt, amit bárki ma is megtekinthet, aki a városkába téved.

Hajnalban a halászok az addigi csönd helyett szokatlan élénk zivajra ébredtek. A sirályok ismét ott köröztek a part fölött és hozták-vitték a Delfinkirály és az emberek egymás közti üzeneteit.

A nép körében pedig elterjedt a szólas:

A sirályok mindig visszatérnek!

AZ ÖBÖL

A tompa lüktetéssel szunnyadó város úgy nyúlt el a hajnali derengésben a ködös öböl mentén, mint egy elégedetten doromboló nagy macska a tejes tálkája mellett. A láthatár peremén felkászálódó nap lassan felszívta a pamacsokat előbb a magasra meredő felhőkarcoló-szörökről, majd az öblöt körbefogó mancsok közéről, legvégül az utcák rejtett hónalj-hajlataiból. A fény ezúttal is legyőzte a tompa szürkéséget, bár csak lassacskán, fokról-fokra kezdte felmelegíteni a metropoliszt.

Az öbölbe benyúló, parabolát formázó nagy térség, a Szabadságok tere teljesen kihalt volt. Nevét arról kapta, hogy a Birodalom eszmeszobrászai a szabadság számtalan válfaját *ígérték* a népeknek.

Az ilyenkor mindig feltámadó csendes, langyos szél meg-meglibbentette az ide vezető széles sugárutat kísérő két párhuzamos fasor lombozatát, amúgy semmilyen mozgás nem zavarta az öbölköz nyugalalmát.

A parabola csúcsa dél felé nézett. Két ága nem volt teljesen szimmetrikus.

A keleti parton régi erődítmény meghagyott darabjai húzódtak. Ki tudja miért, a Birodalom hatalmasai az ellenséget mindig *keletről* várták elfeledve, hogy a kemény rideg vas kevésbé sebez, mint a gonosz gondolat, ami inkább *nyugatról* érkezett.

A gyerekek kedvelték ezt a helyet, hiszen ők szeretnek a fegyverekkel játszózni. Meglovagolták a platón szabályos közönként elhelyezett régi rézágyúkat, amelyek a felkelő napot fenyegették egykor sötét, ma már beszegezett torkukkal. A fény meg-megcsúszott a gyerekrucik által fényesre csiszolt fémen, de aztán megunva ezt a játékot inkább a platánok koronáját simította végig, hogy végül elakadjon az épületek tetejében. A fákon már formálódtak a kis dobverők, amiket csak az apukák értek el.

A nyugati parton a túloldali ágyúk párjaiként kikötőbakok sorakoztak, nem kevésbé kedvelten a gyerekfenekék által fényesedve. Innen indultak a partvonalat félkörívesen körbejáró kirándulóhajók. Ezek a mólónál kötöttek ki, amely pipa alakban nyúlt a tengerbe, de a pipa csak akkor füstölgött, ha a nosztalgia-gőzös volt távozóban. A mólót hatalmas kötőmbökökkel védték a hullámok ellen, de a belső oldalán, a pipahajlat által védve, egy lépcsősoron le lehet menni egészen a tenger szintjéig. Az itteni kisebb kövek között meg-megcsillant egy-egy szabadulni akaró halacska ezüstös háta. A menekülés többnyire sikerült is, hacsak Lacika vagy Erzsike közbe nem avatkozott.

A kéjes lustasággal partra futó víz itt halkan locsogott, miközben a külső hullámok hangos csattanásokkal ostromolták a gátat védő sziklákat.

Nagy volt a csend, szokatlanul nagy és nem csak a part mellett. Ha valaki belenézett volna az öböl partját kísérő messzelátók egyikébe, még a távolban se láthatta volna az ilyen partokon a hajnal érkezését nagy zívajjal kísérő és a korai halreggelijükre induló sirály-hadak kavargását, amely a magasban egymást kerülgető cirkuszi légtornászok keringőjére emlékeztetett.

Régen a messzelátók mellett volt egy-egy tálka, tele lapos kavicsokkal. Mellettük már használaton kívüli, elgyötört táblácskákra jegyezték egykor a kavicspattintás aznapi rekordját. Most nem ringatództak a tengeren a dobás útjából félrerebbenő vízimadarak.

Erről a hatóságok gondoskodtak. A partot mindenfelé automata-félék kísérték. Ha ezekbe beledobtak egy-egy sirály- vagy galambcsőrt, akkor kiadott egy zsetont, amit itt vagy bárhol másutt be lehetett váltani egy adag tiszta és hatékony drogra. Ügyes megoldás kettős haszonnal.

A zöldek kívánsága szerint az utcafelületet nem piszkolja be, nem csúfítja el a másutt bizony előforduló, az egészségre káros és az ózonhatást rontó madárürülék. Egyben a kábítószer fogyasztást a kíváncsi mederbe terelik. Ezért aztán a teret régen ellepték a „csőr vadász” narkósok, mivel azonban a madárfélék máshová költöztek, az automaták használaton kívülre kerültek, és jóllehet működőképesek maradtak, már csak mementőként, a Tanács hasznos és érdemi tevékenysége emlékeztetőjeként szolgálnak.

Mindezen pedig nincs semmi csodáltnivaló: a Tanácsnak voltak egyéb extravagáns intézkedései is, amelyek – szerinte – hathatósan szolgálták a Birodalom lakóinak az érdekeit. Ez mindenkinek *el kell* ismernie.

A gyerekek ugyan egy ideig panaszkodtak, mert nem etethették se a galambokat, se a sirályokat. Azonban a Tanács bölcs döntései hatására más szokásaik is lassan-lassan elmaradoztak, olyanok, amiket csakis a maradi szüleik erőltettek volna.

Szerencsére a sok régi kacatszokás helyét átvevő, áldást hozó digitális világba amúgy se fért olyasmi, mint a galambetetés, a sirálybámulás, vagy a kavicsdobálás, ami ugyebár fényesen igazolja a Tanács elveit és tetteit.

Ámbár az ideológiáktól mentes szemlélő mindebből csak egy jelenséget észlelt, ami viszont nem feltétlenül nyerte el mindenkinek a tetszését:

A sirályok elhagyták a metropolisz partjait.

Márpedig a sirály az **igazi szabadság** szimbóluma. Ha eltűnik...

AZ ELŐKÉSZÜLET

A térre vezető utcák el voltak zárva a forgalom elől. A korai biciklistákat is átterelték a nyugati part mentén húzódó domboldalra.

A térség szélén csak egy meglehetősen elnyűtt ballonkabát imbolygott benne a kutató-tanár, akit Profnak, vagy – negyvenöt éves létére – Öregnek szólítottak. Lassú, határozott léptekkel igyekezett a tér közepe felé. Időnként a már erős fénysugár miatt szemellenzőt csinált a kezéből és úgy nézett a szobor felé, amely mögött egyre csillogóbban táncoltak az öböl hullámai. Régen szívesen hallgatta a csapongva, kavarogva röpdöső tengerifarkasok, hojszák és csüllők vetélkedő vijjogását, később pedig elnézte, hogy miként telepednek meg a szobor alakjainak a feje búbján.

– Akik megérdemelten le is voltak... – dörmögte magában, gondolatban a szájára csapva az illetlen szóért – de most legalább tiszta marad a kalapom – érintette meg a vonatkozó ütött-kopott darab peremét a szabad kezével. A másikon féltve óvott egy fehérséget, ami utóbb virágnak bizonyult.

A tér parabolájának a fókuszában egy szoboregyüttes állt. A műveltek számára a Calaisi-polgárok utánzatának tűnt, bár az egymás karjaiba boruló párpai, csoportjai feltűnő nemi homogenitást mutattak. Ez volt a nagy ovációt keltő, szírvány-színekben pompázó Pride-szobor.

Az emelet-magas kompozíciót körben több kisebb installáció övezte. Mind az ABC egy-egy mássalhangzóját formázta, az alkotók szándéka szerint egy-egy szexuális szabadságformának megfelelően, bár legnagyobb sajnálatukra a mássalhangzóknak egyelőre csak a töredékére jutott belőlük. Seba, majd a nézetformálók a többire is kitalálnak valamilyen épületes testi-lelki mássági analógiát.

Amúgy a kompozíciót egyesek nem eléggé tisztelték. Nyilván csínytevő gyerekek lehettek, akik az egyik, „A kisfiúvá varázsolt kislány” című szobor alá odapingálták: „És biztos, hogy nem fordítva?”

Az ovális együttes tenger felőli, kevésbé feltűnő oldalán, feledékenységből maradhatott ott egy négytagú szürke csoport férfi, nő, lányka és fiúcska alakokkal. Az alapzaton új véset takarta el a régit „A múlt” felirattal. A jó szemű érdeklődők kicsit közelebb hajolva még kivehették az egykori betűk tompa töredékeit, amik együtt „Család”-ot sejtettek.

A Prof előbb a szoboróriás elé állt, fejcsóválva felnézett rá, majd hátulra kerülve a lányka előre nyújtott tenyerébe helyezte a magával hozott egy szál fehér virágot és fejét lehajtva mormolt valamit. Olyan imaszerűnek hangzott, ha tudják, mi is az.

A csöndet most már ütemes, monoton zaj törte meg, amely felerősödött, amint lassan közeledett. Az előkészítők csapatai érkeztek három irányból: az öböl két oldalát kísérő rakpartokról és a középső felvonulási sugárútról.

A fehér egyenruhások általános takarításba fogtak. Különös gonddal súrolták, tisztogatták a tér fő ékességét képező szoborkompozíciót, de a teret félkörben kísérő, oszlopokon álldigáló alakokat, együtteseket is, amelyek görög bacchanáliákat, avagy latin szaturnáliákat idéztek.

A kék-piros ruhások – a propagandaosztag – ripsz-ropsz telerakták a gyalogjárók mentét transzparenszekkel, életképekkel – jaj, mit is beszélünk: installációkkal –, amelyek a térnek nevet adó testi-lelki szabadság dicsőségét hirdették. Az utak fölé és az azokat kísérő ágas-bogas fákra fényhálókat applikáltak, amelyek ütemes kattogásukkal egy-egy szuper-liber szlogent villantottak fel, amiket az ünnep prospektusaiban is közöltek és amiket a résztvevőknek illett betanulniuk, hogy majd a felvonuláson ütemesen és rögtönzött sajátjukként skandaljanak.

A sárga-barna csapat hidrogénhajtású targoncákra érkezett, amelyek telis-tele voltak pakolva építő- és díszítőelemekkel. A térség és az odavezető utcák előre felkészített pontjain hihetetlenül gyorsan márklin-dobogókat, lépcsőket, rámpákat emeltek. Az előre benevezett együttesek majd ezeken fogják előadni a szabadságot magasztaló produkcióikat. A csapat egy része zászlókkal, girlandokkal díszítette fel a pódiumokat, másik része a hang- és fényjátékokat készítette elő.

A Profnak, aki csak azért aggódott, hogy a virágját el ne tüntessék és aki a térség peremén óvakodott elhagyni a színteret, egy dolog tűnt fel, de nagyon: az előkészítő brigádok szinte néma ténykedése. Emlékei szerint régen hasonló ünnep kezdetén mindenki vidám volt: harsogóan jókedvűen dalolt, táncolt. Most pedig mindenki fejlesztve tette a dolgát.

– Ez lenne a nép ünnepe? – dohogott magában – Ez inkább gyászos.

Hogy másnak hasonló gondolatai ne támadhassanak, működésbe léptek a hangszórók és a Birodalom himnuszát bömbölték:

„Én szabad vagyok. Igen, pam-pam, mert én bizony szabad vagyok. Neked is szabadnak *kell* lenned, megvalósítani önmagad!”

A Profnak nem kellett nagyon befognia a fülét: elérte a mellékutcát, ahová a zaj már csak töredékesen hatolt el. Egy pillanat alatt átfutott az agyán ennek a nagy sertepertének az eredete és oka.

Hát igen. A Birodalom elérkezett a nagy évfordulóra.

Ötven éve, hogy egységre lépett a kontinens addig önálló, független országainak a nagy része, amiről mindenfelé fényes ünnepekkel emlékeztek meg. Mi tagadás, azóta az ünnep lényege, üzenete erős változáson ment át. Már nem az „in pluribus unum”, a sokféleségben az egység volt a jelszava. Sőt, már az egykori tagok se számítottak. Egy sokkal fontosabb, egyetemes

liberális gondolat vette át a konzervatív, maradi felfogás helyét. Ez már a Lelki Felszabadulás ünnepe volt, a *zord erkölcs* szétválasztó hatalmát megtörő ünnepé. Hisz' már a IX. szimfónia is ezt vetítette előre! Vagy mégse?

A professzor jól tudott németül. Ezért ő sehol se bukkant az Örömdában „zord erkölcsre” meg „szétszakításra”. Ezzel szemben talált benne – többek közt – egy kedves feleséget és egy szerető menyeyi Atyát.

És ebből is tudhatta, hogy nem a szabadság az elsődleges, hanem a szeretet, mert vajon létezhet-e igazi szabadság szeretet nélkül...?

Mindenesetre délután kezdődik majd a többnapos ünneplés.

A Prof fázósan húzta össze magán a ballonkabát nyakát.

– Ki érti ezt? Ki értheti ezt? – motyogta maga elé. – Lelki felszabadulásról fecserésznek, miközben a zabolátlan testi szabadosságra gondolnak.

– Ki érti ezt? És miért ünneplik annyian, amikor hát nem is értik? – ballagott tovább töprengve.

– No igen, a politika sohasem az agyra tartozott, nem is a szívre, hanem a gyomorra. Panem et circenses – már akinek az utóbbit beveszi a gyomra. – pörlekedett partner hiányában önmagával.

A sirályokat csak úgy, csak tudat alatt hiányolta.

Majd rádöbbsent, hogy miért. Mert ők valóban szabadok és senki se írja elő nekik, hogy mit rikoltozzanak és hogy egy ütemre röpködjének.

A RÉT

A professzor minden évben magával hozta, mint mondogatta, a tisztaság virágát, bár olykor maga is elcsodálkozott azon, hogy a kifejezés – tisztaság – mennyire kiveszett a napi szóhasználatból, mármint *abban* az értelemben. Délutánra nem akart a téren maradni, mert ez az ünnep neki már régóta nem volt örömteli alkalom: elveszítette egykor volt tiszta – már megint! – tartalmát. Így hát kicsit öregesen, picit – bár inkább csak az elgondolkodás, semmint a fájós lábai miatt – lassacskán elballagott hazafelé.

A *haza* pedig eléggé távol esett, a külváros peremén, ahol valamikor a tenger felé folyó, azóta kiszikkadt patakocska kanyargott. Arrafelé a srácok – mondjuk így – a növényzetük szerint nevezték el a vidék egyes részeit. Akadt ott bokros, lucernás, kukoricás, málnás, sőt – ami minket most közelebbről érdekel – lápos is. Ennek egyszerűen csak „a rét” volt a köznap neve.

Rejtély, hogy egy darabkája miképpen maradt fenn mindmáig. Egykor még az *igazi* környezetvédők vették oltalom alá. A sárgafoltos göte miatt volt védett. Ezek a ritka hüllők a lápos térség közepét átszelő érben tanyáztak, amely mellett nemcsak sárga gólyahír virított, hanem olykor egy-egy gólya személyesen is odaplántálta magát, hogy fittyet hányva a természetvédelmi törvénynek ritkítsa azt az ártatlan jószágot. Amitől a gyerkőcök olyannyira ódzkodtak, hogy a srácoknál a *férfit* *avatáshoz* tartozott kézbe venni és egy teljes percig abban is markolni a gyíkfélét. Brrr...!

Persze a rejtélyes fennmaradásnak megvolt a maga egyáltalán nem csodás oka. A magukat zöldeknek nevezők többet foglalkoznak a politikával és világmegváltó nagy koncepcióikkal, mint a környezettel, különösen, ha az annyira picinyke, hogy szóra sem érdemes, bár az arra járó mindennapi embernek szemet szúr a ritkaságával és szépségével.

A fiúk és lányok tavasszal itt találtak egymásra virágcsokor készítése ürügyén, amit egykor a tanítójuk névnapjára illet vinniük. Télen viszont a nádas-zsombékos láp többé-kevésbé befagy és a korcsolya rajongóinak a zajos játékterévé válik. Teszi ezt sok anyuka félelmére és a doktorbácsik fejcsóválására. Ugyanis a nád tövénél a jég hátyavékony, így a fogó elől menekülő koris üldözött alatt beszakad, eláztatva a vastag bakancsban, igen ritkán valódi korcsolyacipőben tanyázó téli zoknit. Mivel pedig a kárvallott csak azértse megy haza harisnyát váltani, készen is áll a tüdőgyulladás.

Ezen már Alich néni forró hecsedli-teája sem segíthet, pedig az mindig várja a zajongása miatt korholt, mégis gondosan pátyolgatott ifjúságot.

Tudnivaló, hogy a rét szélén egy úgynevezett töltés húzódik, ami mellett a lápot mindkét oldalról feltöltötték, kivéve egy középső pár száz méteres szakaszt. Ha majd a következő évezred archeológusai ezt a vidéket feltárják, mindenféle csorba köcsögöt, tartós viszketést okozó angyalhajat, egymásba gabalyodott színes burkolatú huzalokat, törött végű hőmérőket, kilyukadt és javíthatatlan lábasokat találnak, hogy ezeknél csak abbahagyjuk, bár be ne végezzük a limlomok végtelen sorának az ismertetését, amik egykor a srácok kutatási hajlamainak a tárgyai voltak és amikről a tudósok azt fogják hinni, hogy azokból az egykori valakiknek az életmódjára lehet következtetni.

A rét azért érdekes számunkra, mert fontos volt minden *földinek*. A Prof gyerekkorát ezen a környéken töltötte egy valamikor szintén a töltésen állt házban, amit azóta a többiekkel együtt egyetlen kivétellel lebontottak.

Most hazafelé bandukolva el is gondolkozott azon, hogy milyen furcsa a sors: hosszú idő után kénytelen volt újra ide költözni, Alich nénihez. Nem azért, mintha másutt ne lett volna megfelelő *lakásra*, de ha nincs családja, akkor is *otthon* vegye körül, ha nem is az a hiánytalan. Régi kapcsolatai ide kötötték annak dacára, hogy a környékből mindössze pár hektárnyi maradt meg egykor volt állapotában.

Régen a töltés sokkal hosszabban kísérte a sokkal terjedelmesebb rétet. A mellette állandó családi házak mindegyikében régi ismerős lakott, utólag az is kedvesként, akit anno nem szívelt. A lámpaoszlopok gyér sora több száz méteren át húzódott az akkor még álló vasútállomás épületétől a távolba. Az esti rideg félelmet a mozdonyok barátságos fűtője űzte el és két villanykörte pislákoló fényénél még azt a földre hullott pénzérmét is meg lehetett találni.

Az egykor az ezen a soron élők közül már csak Alich néni, Gyurka és – újabban ismét – a professzor volt „földinek” nevezhető.

A kulcsot a kertkapu zárjába tolva felpillantott a padlástérre. A magányos ablak, amely mögött Gyurka egyszobás „lakosztálya” szűkölködött, most a sötétségével közölte, hogy az illető szolgálatban van. Szegényke! A Prof előtt megjelent a fiú képe a vastag keretes szemüveggel, az olykor el-elcsöppenő szájjal, az ide-oda tekergőző fejjel, mintha az árva visszamaradott keresné és nem találná élete értelmét. Pedig betegszállítóként hasznos munkát végzett, amire fizikai ereje és a beteg lények iránti rokonszenve predesztinálta.

Viszont lám-lám, az alagsori nyitott ablak nemcsak világított, hanem valami mennyei illatokat is eregetett kifelé: Alich néni valami finomat főzött. A Prof és a nevezett hölgy között, annak furcsa foglalkozása dacára, sőt mint kiderül éppen annak következtében érdekes és hasznos viszony alakult ki.

- Furcsa, hogy hölgynek tartok egy javasasszonyt. – lépett be a kapun.
- Márpedig igenis hölgy! – kalapját levéve zárta le a magával való vitát.

A „JAVASASSZONY”

A professzor Alich néninél lakott bérlőként, aki korábban csak Gyurkával osztotta meg otthonát. Akiken segített, javasasszonynak mondták, de mások csak boszorkányként emlegették és tartottak tőle.

Némi rendet próbálva tartani a hölgy és pátyoltja bemutatásánál, előbb az otthonát, majd a lakóit, végül a javasasszony tudományát ismertetjük.

Az egyemeletes kis ház a város csillogásával-sürgésével éles ellentétben egyszerű és elhagyatott volt. Csak azért nem bontották el már régen, mert a környékét valamikor védett területnek minősítették, amiről elfeledkeztek. Az igazság azonban az, hogy a kerületházára beadott, a házikó eltüntetését sürgető kérelmek elakadtak a babonás tisztviselőkön, akik nem mertek ujjat húzni Alich nénivel, mert ki tudja, milyen ezoterikus hatalmak szövetségese.

Érdekes, hogy minél felvilágosultabbnak tartja magát valaki, annál hajlamosabb a babonák, okkult praktikák, hiedelmek befogadására. Például az ügyben illetékes fejesnek a vastag, kipárnázott hivatali ajtaja fölött a falon egy fényes patkó lógott. Egyesek még emlékeztek arra, hogy ott egykor egy furcsa objektum, egy kereszt alak díszelkedett, bár már elfelejtették, hogy miért pont olyan és mire szolgált. Egyesek ugyan vitatták, hogy a patkó tényleg hatásosabb-e, mint az elődje, de kételyeiket senki se oszlatta el.

Az épület falát vadszőlő futotta be, felkúszva a félkör alakú balkonig. Fölötte és a középen kiemelkedő tető alatt volt Gyurka manzárdszobája. Alatta az ablak vasrácsozata egy dús bájjakkal megáldott hölgy keblének a profilját utánozta: tudják, az alul kiöblösödő rudakkal, amelyek együtt egy széles párkányt öleltek. Bár ritkán, még másutt is látni ilyesmiket, ahol főleg cserepes virágokat tárolnak. Itt azonban kisebb-nagyobb, változatos alakú és színű üvegcsék és az eső által el nem ért nyitott dobozkák sorakoztak, mindegyikben Alich néni valamilyen napon érlelődő-aszalódó varázsszerével.

A kert maga pázsittal borított, a jó állapotú, kőaljzatú kerítés mentén bokrokkal. A ház alacsony, boltíves, időtől barnult tölgyfaajtájától egy lapos sárga kövekkel kirakott ösvény visz a kertkapuig, ahová két lépcsőfok vezet fel mohával bélelten. Az épület ugyanis a sok meglepetést tartogató, nem túl magas töltés mellett áll, amiről már beszámoltunk.

A házikó előtt szobrozott az esti és hajnali odajutás megkönnyítését célzó lámpa oszlopa. A kátrányszagú szálfa tetején az egykor fehérén zománcozott tányér-forma alatt egy szál halvány fényű izzó sejtette, hogy milyen sötét van. Az egész töltés-traktuson három faoszlop álldigált, azon túl jobbra-balra a betonozott út mentét már modern, nagy fényű ívlámpák világították be.

A Prof emlékezett rá, amikor jött az utcai lámpák szerelője. A bakancsára furcsa félhold-alakú fogazott vasat húzott és azzal arasztolt fel a villanyoszlopra a bekötést javítani, a kiégett világítótestet jóra cserélni. A derekán egy széles, a póznához rögzített kenderöv óvta a leeséstől, elvégre mégsem fakúsz, amely érthetetlen okokból néha a kátrányos fából lakomázott.

De most már nem kerülhetjük el, hogy bemutassuk a javasasszonyt. Az embereknek a boszorkányokról különféle elképzelései akadnak. Például sokan azt se tudják, hogy a boszorkány lehet férfi is... Továbbá úgy tartják, hogy a boszorka finoman szólva meglehetősen koros, mondhatni időn túli. Ez meg annyiban tévedés, hogy ismerni olyan kisfiúkat, akiket álmukban egy boszorka üldözött, aki mindig szép volt és annak megfelelően fiatal.

Alich néni több szempontból is megfelelt a boszorkány mintaképének, azonban egy valami annak ellentmondott. Először is az ősz haja kócos volt és az orcája kellőképpen ráncos. Másodszor volt egy fekete macskája, aki az említett kebelutánzó rácsozat mögé bújva a javas-szerekkel együtt napozgatózott. Végül a bejárati ajtó mellé volt támasztva az ominózus nyírfaseprű is. Azonban többek sajnálatára és hitetlenségére ez Alich néni esetében nem közlekedési, hanem – szinte váratlanul – kertápoló eszközként szolgált.

Itt kell felemlíteni azt a tényezőt, ami ellentmond az ismerteknek. Mint az Őz örökzöld filmjében is láthattuk, a boszorkányok – ki tetszetősen, ki amolyan anoreksziás módjára – meglehetősen slankosak. Márpedig Alich néni mindennek mondható, csak vékonynak nem. Meglehetősen egészséges – azaz természetes – alakját egy röpülésre alkalmas seprű sem bírta volna el. Így hát szegényke kénytelen volt gyalogolni, mégpedig a rossz lába miatt sántítva, botra támaszkodva és ennél foga a hátsó fertályának az ingaórákra emlékeztető jobba-balra való ütemes mozgásával.

A kacska lábnak külön története van. Alich néni egykor apáca volt és az Orsolyáknál betegápolói szolgálatot látott el. Az orvosi szerek ismerete innen eredeztethető, hiszen pár évet a gyógyszerészetin is elvégzett, bár nem fejezhette be a tanulmányait. Amikor a szerzetesrendeket betiltották, Alich nénit is elvitték és úgy megverték, hogy mindkét lába eltörött. Mivel a törést nem kezelték azonnal és helyesen, a két térde kifelé állva maradt.

A mindig csapzott hajnak és a kicsit kampós orrnak ellentmondott a néne barna, mosolygós szeme. Alich néni ugyanis az őt övező értetlenség – félelem vagy éppen ellenszenv – dacára szerette az embereket, amit a gyerkőccökkel való, a korcsolyázás kapcsán említett bánásmódja is igazol.

Ingatlan nyilvántartás ide, tulajdonlevél oda, a néne birtokába vette a háza előtti töltés túlsó lankáján mögötti „zöldövezetet”. Már magát az oldalt is díszítette egy-két vadrózsabokor, amit csak a tudálékosak hívnak így, a hétköznapi polgárok viszont hecsedlinek becéznek. Az anyák – persze Alich néne engedélyével – sokféle hasznát vették ennek a gyógynövénynek.

Amikor szeleburdi gyermekük tüdőgyulladást kapott, forró teát főztek belőle. Amúgy pedig a kellő időben, amikor a bogyók már éppen összeaszódni készültek, sokak örömeire lekvárt főztek belőle: a legfinomabb, picit savanykás, magas C-vitamin tartalma miatt mindenképp a legegészségesebb dzsemet. Ehhez a bogyót meg kellett fosztani a mag ugyancsak szűrős tartalmától, ami korántsem sikerült maradéktalanul, ezért a hecsedli-lekvárt mindig köpködve illett-kellett fogyasztani, mármint a kiskölkök szerint.

Alich néniről egyesek tudni vélték, hogy valahonnan messze északról keveredett hozzánk az ottani sötét erdők népmesei alakjainak a kései utódaként, talán a finn Kalevalából, avagy Åse anyóként a Per Gyntből. Az igazság az, hogy derék svájci habánok leszármazottja volt, akik inkább az agyagozásban, semmint a mezei gyógy- és fűszernövények gyűjtésében jeleskedtek. Alich néni hű maradt távoli elődjeihez, amennyiben azokhoz hasonlóan nézetei miatt őt is üldözték.

Valamikor szép asszony volt és az orvosi egyetem gyógyszerész szakán a társai nagyon okosnak tartották. Ott is a természeti gyógymódok érdekelték volna, ámde a nagy hatalmú droggárak ezt a diszciplínát több másik hagyományossal együtt letiltatták. Mivel pedig mindig is ők voltak az egyetem legtehetősebb szponzorai, nem volt kifizetődő ellenkezni velük.

Aztán egy szigorlaton éles vita támadt Ilona – ez volt a keresztnéve, amin azóta kevesen szólították – és a vizsgáztató között. A lány egy gyógynövény mellett kardoskodott, holott a vizsgaanyag egy szintetikus drogot jelölt meg a szóban forgó baj orvoslására. Tekintélyes számú káros mellékhatását persze nem illett említeni. Ilona megtette. Szó szót követett és Ilonát eltanácsolták a további tanulmányaitól. Így hát negyven éve Alich néniként főzetekből, párlatokból, teákból, magvakból, nomeg tanácsokból tartotta fenn magát.

Saját magán kívül az árva Gyurkáról is gondoskodott, akinek a története egy sötét kor tragikus fejezetei közé tartozik. Édesanyját egy részeg államvédelmis erőszakolta meg apja távollétében. A labilis, idegi problémákkal küszködő apa bebeszélte magának, hogy nem is esett erőszak, de elválva az amúgyis elgyötört feleségétől egy távoli országba menekült a sorsa elől. A gyermek megszületett, de az anya elvérzett. Részben az apától örököltén, részben fogantatásának a körülményei miatt – nem tudható melyik mekkora szerepet játszott – Gyurka szellemileg egy kicsit elmaradott volt, miközben a fizikuma idővel páratlanná erősödött.

Születésekor Ilona a kórházban dolgozott és ismerte a megrázó történetet. A csecsemő az irgalmasok árvaházába került, ahol gyakran meglátogatta. Majd amikor a rendet betiltották, magához vette a rokonsorsú gyermeket és a saját házában taníttatta, nevelgette. Az iskolát így soha nem végzett fiú egyetemi szinten ismerte a gyógynövények hatásait és amikor eljött az ideje, nevelőanyja bepaterolta a klinikára ápolóként, ahol elkelt az ilyen segéderő.

Node ideje szót ejtenünk arról a bizonyos tudásról. Alich néni tragikus *balesete* – kínzóai annak állították be – után teljes figyelme a gyógy- és fűszernövények felé fordult, amely téren páratlan tudásra tett szert

Lehetetlen felsorolni a füvek, gombák, bogyók, termések, hajtások vég nélküli garmadáját, amelyek haszna és használata a kisujjában volt. Sokan ismerik a galagonya, a som, az áfonya, a hecsedli gyógyító erejét, ezért pár, gyógyhatásáról kevésbé ismert növényt listázunk fel ABC rendben:

áloe, árnika, balzsam, fehérmályva, gránátalma, jalapa, kámforfa, kopaiva, kosbor, macskagyökér, rebarbara, sáfrány, sassaparilla, szenna, tamarindus, vanília, varjúszer

Szinte közzismert, hogy az ipekakuana a légúti szervek bajait enyhíti. A ricinus – a gyerekek réme – az emésztőrendszer tisztítására szolgál, bár talán meglepődnek a másik nevén: csodafa. A kedvelt egzotikus déligyümölcs, a papaja – tisztességes nevén dinnyefa – csodáira majd alább térünk ki.

Végül árulkodnunk kell Attiláról is, bár ő csak később lép színre, aki – mi tagadás – ifjúkorában nem egyszer szenvedett a macskajaj nevű nem fertőző kórtól, de hát ki nem tette azt a maga idejében? A másnaposság kiválóan kikúrálható a kámforfából készült kivonattal. Pár csepp a kockacukorra – és a baj fáradtsággá, kedvetlenséggé enyhül. (Ezt bizony a Prof is tapasztalta...)

Mellesleg a kámfor kis adagban izgató, különösen a bőrre ható szer, nagy adagban pedig – mint láttuk – nyugtat. A népek szerint a kolera ellenszere. Csakhogy túl nagy adagban a kámfor – méreg.

A gyógynövények ismerete nem merül ki a botanikai tudásban, abban, hogy melyik növénynek melyik alkatrésze gyógyító hatású; jártasnak kell lenni az elkészítés néha rendkívül raffinált és időigényes módjában, amint a helyes adagolásban is. Szóval kicsit meggondoltabbak lehetnének azok, akik szerint a természetgyógyászat – mármint az igazi – nem tudomány.

Természetesen az egzotikus növények magjait Alich néni külföldről, a világ legkülönbözőbb tájairól szerzi be, ahol levelezései, dolgozatai, mi több új alkalmazásai révén meglehetősen hírnévnek örvendett. Otthon tartott egy inkubátort, amely nemcsak a csecsemők, hanem mindenféle élet védelmére és növelésére alkalmas eszköz, mondjuk a papaja-magokéra is.

A dinnyefának szinte minden alkotórésze gyógyszerként (is) szolgál. A felvagdossott levele nagytestű állatok székrekedését kúrálja. Magva jó fűszer. A gyümölcs főzete nyugtatótea. A magféhérje (tej) cukortisztításra, a fa levele húspuhításra alkalmas. Végül – és ezzel elérkeztünk a lényeghez – ez a sárga színű tej (ketah), amely a fa minden részéből folyik, olajjal keverve kiválóan alkalmas a bőrbetegségek – jegyezzük meg – gyógyítására ide értve a bőrt megtámadó férgeket is.

Ezzel elérkeztünk annak magyarázatához, hogy miért és miként került a professzor kapcsolatba a javasasszonnyal annyira, hogy hozzá is költözött.

A Prof az orvosi egyetem elvégzése után a magzatok és csecsemők sajátos betegségeire szakosodott. Ilyesmik régen is adódtak, de a régi és az új korok között nem csak az a különbség, hogy az új eszközökkel és módszerekkel jobban fel lehet fedezni a kórok jelenlétét. Az emberek általánosan elterjedt természetellenes, önkárosító, a mesterséges szerek használatának erősen hódoló életmódja miatt teljesen új betegségek voltak terjedőben, miközben a régiek is veszélyesebbé váltak. Modern tudomány ide, felszabadult életmód oda, ezekkel vajmi keveset tudtak kezdeni.

Egy sorsfordító napon egy asszony csecsemő lánykája bajával kereste fel a Profot, aki ezen megdöbben, hiszen kutató volt és nem praktizált, amire nem is volt jogosult. Együttérző szánakozással küldte a sírdogáló nőt az illetékes klinikára, de az szinte magánkívül követelte a doktor segítségét. A Prof végül megszánta, józan eszével dacolva megvizsgálta a picurt, majd azzal bocsátotta el az édesanyát, hogy másnap keresse fel újra.

Az Öreg meglátogatta régi kolléganőjét, Emmát, aki neves gyógyszerész volt és akiről úgy hírlett, hogy nem idegenek tőle a természeti szerek. A kór tüneteit meghallgatva kijelentette, hogy bár ő nem segíthet, ismer valakit, aki talán igen. Hát így került kapcsolatba az orvoskutató és a javasasszony.

Látványos bukása, vagyis inkább megbuktatása után a professzor már nem engedhette meg magának a metropolisz legelőkelőbb dombján addig bérelt villáját. Futólag említette Alich néninek, hogy lakhatást keres, az pedig felajánlotta házának a földszinti, azazhogy félemeleti traktusát.

Hát így történt, hogy egy tudós és egy javasasszony előbb munkatárssá, majd lakótárssá lett, amiből végül lelki társi kapcsolat kerekedett. A képből nem lógott ki Gyurka sem, aki apjaként nézett a Profra, de szóba se jöhetett, amiről álmodott, mert a tanár nem volt – mint mondogatta – nősülős típus. Különben is, bár a Prof se volt már fiatal, Alich néne jóval idősebb volt nála.

A TITOK

Miközben a Prof a Szabadságok terén a Család szobránál tette tiszteletét, a város túlsó végében egy még fiatal asszony bajlódott a gondjaival.

– Azonnal gyere le onnan! – rivallt az ablakpárkányra támaszkodó kölyökre. – Megmondtam már ezerszer, hogy nem szabad. Még leesel – tette hozzá egy kicsit türelmesebben. Valójában Anita nem attól félt, hogy a gyerekek fizikai baja esik, hiszen elég ügyes ő már.

A kicsi kacska kezével, nehezen mozduló lábával ügyetlenül kászálódott lefelé, rángatózó szájacskája sarkában a kitörő sírás első jeleivel.

– Nem úgy gondoltam, no ne sírj már! – visszakozott az anyja. – Gyere, kapsz egy kalácsot – mondta és a gyerek kezébe nyomott egy kenyérmaradékot. A hüppögő kölyköt a fotelba nyomta és maga is a könnyeivel küszködve kirohant a konyhába.

Még ezernyi dolga volt. Vár még a vasalás, a kosz is ellep mindent és erre a fiúra mindig vigyázni kell, mindig, simított végig deresedő haján. Meddig lehet ezt bírni?

Ki fogom bírni, ki kell bírnom! Ómiatta, sóhajtott. Egyébként volt már sokkal rosszabb. Kezében megállt a mosogatórongy és látta magát, amint a kicsit magához szorítva, annak a természetes nőnek a karján végiglopakodva a kórház alsó labirintusán kiosontak a szabadba. Ha elkapják! Szerencsére akkor a Bizottság ellenőrzése még sokkal lazább volt. Így most itt lehet ő, kukkantott be a fotelban meghúzódó és majszolató kis idétlenre.

De mennyi gond, Istenem! Eltitkolni a létét. Megszerezni kettejüknek a mindennapit! És ez a kis buta nem is sejti, hogy az életéről van szó. Most is felmászott az ablakba. Még csak az kellene, hogy meglássák. Uram Isten...!

Pedig milyen kedves, még így, még így is. Felkapott egy sárgarépat és bevitte a sötét kis szobába.

– No, látod mit hoztam?

És mennyire hálás, hogy ragyog most is! Különben is értelmes, már amennyire lehet szegénykém. Már százig is elszámol, betűzgeti a könyveit és le tudja írni a nevét. És ha nem veszi észre, hogy figyelem, gyönyörűen énekel. Szegénykém, csak ne lenne ennyire rossz ránézni! És el kell tiltanom az ablaktól is, most is, az ünnepen is. Más gyerekek ilyenkor boldogan játszanak a szabadban. Szegénykém!

Talán mégis szólni kell neki, gondolta, miközben a krumplici hámozásához fogott. Elvégre az apja. Nem, azt nem lehet. Úgysem tudna segíteni, és ha mindez kiderülne, még jobban meghurcolnák. Mennyit szenvedhetett! Az ő

tudásával. Nem, neki nem szólhat. Különben jobb is, hogy nem is tud az egésről. Node a kicsi...

Kezében megállt a hámozókés. Szerette azokat a kiskocsmákat, a lopott perceket és nem, igazán nem sértette a nagy titkolózás sem. Sőt, volt benne valami meghitt. Milyen buta, buksi nagy feje volt. Egy nagy gyerek – gondolt a Profra. Mindig milyen távolban jártak a gondolatai és ő mennyire szerette ilyenkor nézni!

Sóhajtott és újabb darabhoz kezdett. Még a vasalás is. Holnapra le kell adni a szomszédhoz, hogy kapjon egy kevéske pénzt. A gyerek miatt nem vállalhatott rendes állást, ezért ilyesmiből kell megélniük. A mosás, vasalás, takarítás: mindig ugyanaz. Majd azért este bekapcsolja egy kicsit a tévét, pedig drága az áram, spórolni kellene vele. Node azért ma...

A szeme szürke volt, mégis meleg. Nem, nem szabad szólni neki...!

A LABORBAN

A Szabadságok terét nyugatról határoló öblön túl, a metropolisz délnyugati végén, amit egykor Új Metropolisznak hívtak, volt a város idővel legelhanyagoltabbá züllött negyede, amire ezért a Gettó nevet ragasztották. Itt szabálytalanok voltak az utcák, amelyeket alacsony, három-négyemeletes házak szegélyeztek, bár itt-ott még álltak jobb napokat látott villák is.

A Velence egykori zsidó negyedének a nevét (Ghetto) viselő városrészt egyre inkább muszlim bevándorlók lepték el, akik bandáik portyázásaival rémületben tartották az ott lakókat, akik közül egyre több hagyta el otthonát átengedve azt az erőszakos utódoknak. Nem volt tanácsos ujjat húzni velük, amit a legidősebb Szakáli esete is mutat. Hét fiútestvére volt és korábban ők randalíroztak a környéken, amit sokan visszasírtak. A Prof saját szemével látta, amint a bandavezért egy barna bőrű csürhe halálra rugdosta. Testét még a mentők és a rendőrök is alig merték megközelíteni.

Ennek a gettónak a szélén még „őslakosok” éltek. Egy nagyobb térség északi peremén állt a vásárcsarnok, ahová teherszállítók tucatjaival érkeztek naponta a mindenféle áruk. A tér szélén, a csarnokkal átellenben egy régi egyemeletes ház álldigált. Annak földszintjén, az alagsorba lenyúlóan egy kis étterem tanyázott, amit a népek csak kocsmának hívtak, jóllehet igen prima kosztal is szolgált. A térség déli oldalán, a tágas parkolóhelytől jobbra egy régies utca nyílt. Jobboldalán az iskolához lehetett elérni, bár nem sokan jártak oda, mert úgynevezett vegyes-iskola volt, amit elleptek a migránsok. Baloldalt, már picit távolabb, emelkedett a katolikus templom Szent István tiszteletére Sándor plébános atyával és Antal káplánnal, volt hittérítővel, akikkel majd találkozni fogunk.

A templom alatt jobbra és balra egy-egy szűk és rövid utcácska nyílt, lönyomos házakkal, amelyek egy részét a szomszéd ház lebombázása miatt tűzfal határolta. Ezek a lakóegységek a kutyának se kellettek, senkinek nem jutott volna eszébe felújítani – vagy akár lebontani – őket.

A sors játéka, hogy a jobboldali utcában lakott Anita, a Prof munkahelye pedig a baloldaliban volt, tehát egymástól csak pár száz méterre anélkül, hogy azok ketten tudtak volna egymásról.

A professzor régen a metropolisz északnyugati, legelőkelőbb negyedéből járt az északkeleti kormányzati negyedbe, ahol csupa csillogó felhőkarcoló meredt egymással vetélkedve az ég felé. Az egyik huszonharmadik emeletén volt sokszobás munkahelye, az odavezető titkárnői terem ajtaján aranyozott táblácskával, rajta a nevével és a részlegével: „Népességekntroll Főhivatal.”

Klára, aki a Prof egyik legtehetségesebb, és feltétlenül a legkedvesebb tanítványa volt, járt még ebben az előkelő irodában. Most, amikor a laborba igyekezett a város másik végén Freddel, az udvarlójával, el is mondta neki. Közben eszébe jutott egy kósza gondolat:

Mennyit változott a szemlélet, mennyire elsilányultak az erkölcsök. Én járok az *udvarlómmal*, miközben mások úgy *lógnak egymással*. Kiveszett a nők iránti tisztelet a világból – és ezért csak magukat okolhatják.

Hangosan viszont vázolta Fred előtt a várhatókat.

– Egy lepukkant kócerájba fogunk menni, ne lepődj meg, drágám. A Prof csodálatos karriert futott be addig, amíg a Népeségkontroll Bizottságot át nem nevezték Taigetoszra és annak szellemében igazgatták. Miután nem volt hajlandó az új szemlélethez és módszerekhez igazodni, rövid úton lapátra tették. Őt, akihez a többiek kisujja se ér fel.

Fred közbeszólt:

– De miért nem tudott egy kicsit megalkudni? Elvégre az a csodás villa, a remek önjáró, az életszínvonal. Mindezt fel kellett áldoznia?

– Először is nem szerette az adminisztrációs munkát. Testestül-lelkestül tanár és kutató volt, nem hivatali aktakukac. Vezetőként a beosztottak apró-cseprő ügyeivel kellett bajlódnia, szeretett laborjába alig tette be a lábát. Pedig az volt a Birodalom legkorszerűbb, legjobban ellátott kutatóbázisa. Másodszor szigorú elvei voltak. Tudom, hogy az ilyesmi ma szokatlan, olyan konzervatív badarság, de a tanár úr erkölcsös volt, ha érted ez mit jelent.

Fred felhúzta az orrát, mert kioktatásnak érezte az utolsó szavakat. Klára észre is vette a malórt és megráncigálva a karját – a lánynak ez volt az egyik apró manírja – tréfásan engesztelte.

– Bocsika, nem úgy gondoltam. Na látod, véletlenül rátaláltunk a tanár úr egyik apró hibájára. Gyakran volt igaza, de néha azt nem tudta mások által elfogadhatóan kifejezni.

Közben az önjáró bekanyarodva a sarkon megállt egy ház előtt. Kiszálltak és Fred, aki először járt itt, nem tudta visszatartani magát:

– Micsoda lepusztult környék! Ez rosszabb, mint gondoltam.

A látogatásra az ünnep előtti napon került sor. Apró laborjában a Prof szokásos szenvedélyének hódolt, vagyis hivatásának megfelelően különös képletekkel sajátos módon bíbelődött.

Mivel a kakukkal kelt – a hajnali öt óra rendszerint már talpon találta – a komor-kopott, elhanyagolt épületbe szokás szerint nagyon korán érkezett. Felsétált a legfelső emeletre, szinte a padlástérbe és kinyitva a nyikorgó ajtót felgyújtotta a villanyt. A helyiségben mindig sötét volt: az utca túloldalán égre meredező épületek takarták el a napot. Nyűtt, bár gondosan kefélt

kalapját a bejárat melletti régi Thonet fogasra dobta; szerette az ilyen még szinte *élő*, a szemet megragadó régi szép darabokat.

Futó pillantást vetett a kalaptartó melletti falon függő tükörbe. Középtermetű, a negyvenet jóval elkerülő slank figurát látott, kicsit már hajlott tartással. Vastag szarukeretes szemüvegét ilyenkor nem viselte: csak a munkához volt rá szüksége. Enyhe rövidlátása miatt saját magának nem tűnt fel, ami másnak szemet szűrt: arca a rendszeres borotválás dacára borostásnak hatott és apró sötét erek tarkázták. Bár nem vetette meg, a Prof nem volt nagy borívó, mint ahogy nem volt mértéktelen egyebekben sem: a szabadban való gyakori tartózkodása, kirándulásai az erdőkben és a cügos bérceken eredményezték ezt a cserzett komplexust. A gondosan nyírt rövid hajzat a rendetlennek ható látszatát az Öreg azon szokásának köszönhetette, hogy amikor egy-egy érdekesebb gondolata támadt, ami naponta bizony többször megesett, ösztönösen a hajába túrt.

Végülis a tanár úr külsején nem akadt semmilyen feltűnő, semmi különösen megragadó jellegzetesség, hacsak az átható szürke szemet nem tekintjük annak.

A Prof egy pillanatra leült – a hosszas lépcsőzés picit elfárasztotta – és munkája megkezdése előtt körülnézett a „birtokán”. A labor négy helyiségből állt. Magából a munkahelyként szolgáló egységből, amihez nem tartozott külön előszoba, mindjárt ide lehetett belépni, a hátsó traktusban pedig volt egy apró teakonyha, egy mosdó és egy raktárként szolgáló polcos gardrób.

– Szép kis karrier – gondolta magában. – Akik jártak nálam *azon* a helyen el se hinnék, hogy mennyire levitte Isten a dolgomat – emlékezett fanyar humorral arra az időszakra, Amikor a Népeségkontroll Főhivatal kutatásvezetői tisztjét töltötte be. Ott harminc munkatárs is leste a szavát és csak neki magának három személyi asszisztense volt.

– Az egész nem hiányzik, csak az ottani fényeket, a megvilágítást irigylem – pislantott morfondírozva a plafonról lelógó két halvány lámpatest felé.

A külső szemlélő számára talán céltalanul matatott az asztalon púposodó papírhalmazokban, valójában azonban nagyon is tudatosan kezdte rendezni gondolataival együtt a legújabb kimutatásokat. Szemben az agya-mosott közvéleménnyel nem volt oda a papírmentes „digitális társadalomért”, mert bárhogyan is tagadják, bizonyos elemzéseknél jobban kezelhetők az erős kiemelésekkel jelzett, papíron rögzített eredmények, mint a képernyő x darab kavargó ablaka a bolhányi betűikkel. Hiába, ő így gondolkozott és dolgozott, egyesek sajnálatára, mások bámulatára rendkívül eredményesen. Kitartás, módszeresség, következetesség jellemezte a munkáját – és egész egyéniségét.

Gondolataiból kopogtatás térítette magához.

– Szabad? Bejöhetünk? – dugta be a fejét Fred, aki mögött Klára próbált bekukucskálni. Az igenlő invitálásra a fiatal páros, úgy huszonöt-huszonhét évesek, betopogott a szobába.

– Vetközzetek le, ott a fogas – buzdította őket a Prof. – Üljetek csak le! – tette hozzá, majd elnevette magát. – Már ha lenne, hova... – azzal szabaddá tett két dobozokkal telepakolt ülőalkalmatosságot.

Az „öreget” gyakran látogatták fiatalok: egyetemisták, meg pár nemrég végzett gyógyszerész, rezidens orvos. Az utóbbiak kerülték a feltűnést tartva a leleplezéstől, mert a Prof nem állt kegyben az orvostársadalmat irányító potentátoknál. Az egyetemisták ezzel nem törődtek. Szívesen eltöltöttek egy-két órát az Öreg laborjában, segédkezve ebben-abbban a részműveletben, érdeklődően, hiszen ilyen muzeális laboreszközöket másutt nem is láthattak. Viszont fél nap alatt többet tanultak ebben a kócerájban, mint egy hét alatt az egyetemi gyakorlatokon.

Klára gyakori látogató volt és szinte a Prof első asszisztensének számított. Az Öreg különösen kedvelte a lányt és miatta a vele érkező fiatalembert, Fredet is, bár a fiút kicsit hányavetinek tartotta. *Gyermekeim* – így emlegette őket kedveskedve – kivételesen megengedve, hogy a valódi nevén Laci bácsinak szólítsák, amit senki más nem tehetett. Amúgy a Prof nem volt nős, csak távoli rokonai éltek messzi városokban, akikkel már régen nem tartotta a kapcsolatot. Szóval mondhatni magányos volt, bár ezt csak néha érezte és sohasem mutatta ki.

– No és mendégél a munka ezekkel a kacatokkal is? – próbált meg kedveskedni Fred a maga módján, széttekintve a szobában. Bár kitétele rá jellemzően érdes volt, az összbenyomást tekintve egyáltalán nem alaptalan.

A mintegy harminc négyzetméteres helyiségben volt egy asztal, mindig telis-tele könyvekkel, írólapokkal, a mikroszkóphoz szolgáló tárgylemezekkel, a begyűjtött minták jelöléses dobozaival és ki tudja még mivel. Az üveges dupla-szekrény hasonló limlommal – a hetente bejáró takarítónő minősítése – volt telezsúfolva. Egyedül a számítógép együttese volt viszonylag modern és komoly darab, ami kellett is a bonyolult és időigényes programokhoz.

– Mesterséges intelligencia, he...? – bőkött az utóbbi felé a fiú. Ilyesmit hallva a Prof mindig haragosan, kézzel-lábbal tiltakozott.

– Meg egy frászt! A programok az én teljesen természetes intelligenciám szülöttei.

Klára pedig évődve vágta hátba a társát:

– Megmondtam előre, hogy csak akkor hozlak ide, ha viselkedni fogsz. Tudsz te egyáltalán?

A Prof szakította meg a jelenetet:

– Tehetek valamit értetek?

Klára azonban egy kedves mosollyal leállította.

– Épp ellenkezőleg. Csak azért ugrottunk be, hogy Laci bácsinak nincs-e szüksége valamire? Tudjuk, hogy az ünnepi előkészületek miatt másra nem számíthat és mi is – pirult el – valami különösre készülünk. Igaz? – nézett bizakodóan a nagy melákra.

– Na igen, persze drágám – idétlenkedett Fred.

– Valami különös? Tudhatok róla? – érdeklődött volna a Prof, de Klára kedvesen leintette:

– Egyelőre titok, a kettőnk titka. De Laci bácsi lesz az első, akinek majd eláruljuk. Szóval akkor mehetünk, biztosan nincs szüksége semmire?

A Prof nem válaszolt, csak igent intett. Valamikor ő is ilyen türelmetlen volt, így sietett az ünnep elé, akkor még Zsuzsával. Hát igen, Zsuzsa, borult egy röpke pillanatra fátyolba a szeme, majd feleszmélve szóban is búcsúzott.

– Csak menjetek, siessetek, vár rátok... – itt habozva megakadt – még minden előttetek áll. – fejezte be a búcsúzkodást.

– Menjetek, és Fred: vigyázzon a lányra! – fenyegette meg ujjával tréfásan az öles atlétát.

A két fiatal vette a felöltőjét és kitarta az ajtót.

– Akkor biztosan ne maradjunk? – tudakolta utoljára Klára, majd elköszönt: akkor hát *Boldog feloldódást!* – és ezzel kiléptek a gangra.

Az Öreg – ebben a pillanatban tényleg annak is érezte magát – szinte önkéntelenül mormolta búcsúzóul ezt az újabb fajta köszöntést:

– Boldog feloldódást!

Majd megrázta a fejét, mint aki álomból ébred: – Méghogy boldog feloldódást? Már én is kezdem? – korholta magát. Az üdvözlésforma az ünnep alkalmából terjedt el, amelyen mindenki megkapta a boldogságelixírnek is titulált tisztességes adagját a legprimább minőségű legújabb mesterséges kábítószerből, amellyel egész napra, sőt az ünnep teljes idejére ködös jóérzésbe, abszolút stressz- és felelősségmentes állapotba ringathatta magát, amit feloldódásnak neveztek.

AZ ELŐADÁS

Most tegyünk egy kis kitérőt, hogy megértsük az Öreg ténykedését. Utána majd visszakanyarodunk az ifjú párhoz.

A fiatalok távozása után a Prof munkához látott.

– Ideje lenne már nyakon csípni ezt az átokfajzatot – dörögte maga elé. Mindazonáltal nem várt gyors sikert. Már két évtizede kutatja a Leiner-kór változatainak az okát és gyógy módját, el is ért részeredményeket, de az áttörés még váratott magára.

A doktort, mert bár kutatási munkát végzett, mégiscsak orvos volt, mint már említettük a magzat és a csecsemő különleges bánatalmai érdekelték. Kutatása kezdetén botlott a furcsa betegségbe, ami – bár a többi területet se hanyagolta el – leginkább birizgálta a fantáziáját.

Sokan ismerik az olyan durva magzati elváltozásokat, amelyek a szívet, az agyat, a tüdőt, vagyis az úgynevezett létfontosságú szerveket érintik és igen gyakran halált okoznak. Viszont fel sem ötlük bennük, hogy a bőrt is megtámadhatják életveszélyes kórok, hiszen szokatlan gondolat, hogy a bőr is egy szerv, ráadásul a legösszetettebb és a legnagyobb szerv, amely, főleg a születés körüli korban, maga is létfontosságú.

Ennek a szervnek a betegségeit kilenc nagy csoportba rendszerezték, amelyek két kategóriába tartoznak. Az *önszervi* vagy *idiopatikus* bajok magának a bőrnek a kóros elváltozásai, míg vannak *tüneti* betegségek, amelyeket egy belső szerv – belek, vese, máj stb. – hibás működése okoz.

Mivel a professzor éppen erről tart előadást, lopódkodjunk be mi is a nagyelőadóba, de siessünk, mert rövidesen minden helyet elfoglalnak.

A Prof számtalanszor, türelmesen magyarázta az előadásokon:

– Mert barátaim, a bőr bizony lélegzik. Az felelős az újszülöttek oxigénellátásának az egyharmadáért. Mi történik tehát, ha a csecsemő bőre nagymértékben károsodik? Igen, igen most kérem meg lehet lepődni, a kis beteg egyszerűen megfullad.

A csodálkozás moraja futott végig az előadótermen. A professzor folytatta:

– Az egyik legveszélyesebb bőrbántalom az úgynevezett Leiner-kór. Az újszülött bőre pergamenszerűen nagy foltokban lehámlik, nagyon könnyen elfertőződik és a hámhiány miatt nem alkalmas az oxigénfelvételre sem. A csecsemő túlélési esélyei igen alacsonyak és nincs bevett gyógy mód – nézett várakozóan a hallgatóság felé.

Előbb lassan megindultak, majd szinte záporoztak a kérdések.

– Legalább tudni lehet, hogy mi okozza ezt a bajt?

– Generikusan igen, specifikusan nem. A kórért az anya alultápláltsága, vagyis nem megfelelő táplálkozása a felelős, de még nem tudjuk pontosan, hogy konkrétan mely vitaminok, ásványi anyagok, illetve egyéb tápelemek hiánya felelős ezért.

– Mekkora a túlélési ráta?

– Harmincöt-negyven százalék. A Taigetosz Bizottság ezért a „valószínűleg nem gyógyítható” kategóriába sorolta és a kis pácienseknek kevés esélyt ad.

Itt a szörnyülködés zsvaja szakította meg a kérdezősködést. A *kevés esély* ugyanis azt jelentette, hogy az életképtelent a túlvilágra segítik...

– Találtak-e valamilyen reményre okot adó gyógymódot?

– Egy monda kering az egyik kegyetlen római császárról. Mellesleg melyik nem volt szörnyeteg? Talán Augustus? Marcus Aureliust a kortársai emberbarátnak, pszeudo-kereszténynek tartották...

A professzor vérbeli tanár lévén soha nem mulasztotta el, hogy egy kis általános műveltséget is elhintsen.

– Szóval Nero, vagy nem is tudom – mélázott el – Claudius?, ezzel a kórral született és orvosa tanácsára, akit ezért később kivégeztetett, egy élő disznó felhasított bendőjébe varrták. A vastag zsírréteg ugyanis megakadályozza a hámlást. A II. világháború után a kór elszaporodott az édesanyák hiányos, rossz étrendje miatt, és a katonaorvosok, elődjükre emlékezve javasolták az újszülött pólyájának a disznózsírral való átítatását. Ismerek valakit, aki ennek a kúrának köszönheti az életét.

– Mi okozza a legnagyobb nehézséget a kutatásban?

– Mint önök is tudják, az állatkísérleteket réges-régen betiltották és csak igen ritka esetben adnak felmentést a tiltás alól. A rá következő emberi alfa-próbákat pedig csecsemőkön értelemszerűen nem lehet végrehajtani. Szóval a kísérlet mint kutatási módszer teljesen kizárt.

– Hát ezért van annyi abortusz! A Taigetosz-bizottság ezért erölteti még reménytelen esetekben is. A kivett magzaton kísérleteznek, bár az mégsem ugyanaz... – vetette közbe egy méltatlankodó, dörmögő hang.

– Fiatalember, azt tanácslom, hogy óvakodjon az ilyen kijelentésektől! További kérdés?

– Mégis, van a vegyi anyagoknak egy közelebbi köre, amit ön behatóbban vizsgál? – hangzott a következő érdemi kérdés.

– Egy bőrgyógyásznő tette régen a következő kijelentést, amikor az engem is sújtó pszoriázisról kérdeztem:

„Kétféle bőrbetegség van. Az egyik *talán gyógyítható* higanyszármazékkal, ilyen a pikkelysömör is. A másik bizonyosan *azokkal se gyógyítható.*”

– Persze ma már ennél azért előrébb tartunk. Mindazonáltal – folytatta a választ – ez a kitétel és általában a hasonló megközelítések csak a felületi, tüneti kezelésekre irányulnak. Ugyanakkor a valódi kihívás hármas. Az

egyik, hogy miként lehet a terhesség minél korábbi fázisában megállapítani a kór majdani fellépését, ugyanúgy, mint más létfontosságú szerveknél. A másik az, hogy miként lehet a bajt már magzati állapotban korrigálni. Végül felmerül a megelőzés kérdése is.

A probléma az, hogy testünk működését még nagyon nem ismerjük. Például ki tudja, hogy egyeseknek hajnalban miért rándul görcsbe a lábuk? Vagy mi a magyarázata annak, hogy egy volt páciensem gyermekkori csúnya pikkelysömöre a házasságra lépése után teljesen megszűnt?

– Közelítőleg hol tart a professzor úr most a kutatásaiban és kísérletek hiányában milyen jellegűek azok?

– Mint tudják, az élelmiszerek az emberi táplálkozásban nem önmaguk miatt fontosak, hanem az általuk tartalmazott különböző hatóanyagokért, mint például a sárgarépa a karotinért, a savanyú káposzta a C-vitaminért, bizonyos húsfélések a kalciumért stb. A zeller erősíti a szívet, a fokhagyma csökkenti a vérnyomást, a cserszömörce jótékonyan hat a gyulladásokra. Az általunk kedvelt – nem-kedvelt ízek mögött vegyi képletek állnak. Minden kórra a megfelelő hatóanyag tartalmú vegyületet kell alkalmazni természetes formában, nem lombikokban összekutyult drogokként, amelyek *úgymond váratlan* mellékhatásokkal járnak. Én gyógyhatású növények hatóanyagait formálom vegyi képletekbe és ezek mutációit állítom elő, de csak számítógépen, szimulációkkal. Ha valami ígéretesbe botlok, akkor folyamodok a lombikok használatához.

Itt az előadó elmosolyodott:

– Ami a kérdés első felét illeti: azt hiszem, hogy közel járok, de legyen szabad itt elsütnöm egy adomát.

Hát végre! A fiatal hallgatók csak erre vártak, hiszen a Prof a jópofa sztorijairól volt híres és közkedvelt a diákság körében. Nemi nyüzsgés, helyezkedés után a terem úgy elcsendesedett, mint a zeneakadémián a karmester beintése előtt.

– Tíz éves érettségi találkozómra – 'na, az se most volt', szólta közbe egy hang, mire a Prof mosolyogva legyintett – szóval busszal mentem oda, de nem tudtam, hogy hol kell leszállni. Megkérdeztem a sofőrt. Készséggel fel is világosított:

„Hát kérem szépen hárommal a végállomás előtt...”

A tanár meg is kapta a megérdemelt lelkes tapsot. Pedig hát a tanmese valóságot hordozott: lényegében ott tartott, hogy tudta, közel a végcél, egy-két megállónyira, node mennyire...?

– Akkor holnapután – búcsúzott az Öreg, a fiatalság pedig a padok ütögetésével hálásan megköszönve az előadást szedelődzködni kezdett. A kijáratok felé tódultak, egymás között vitatva meg a hallottakat. Egyikük-másikuk az előadói pulpitus felé ballagott, ahol a vizsgáikra, hiányzaikra

és más adminisztratív kérdéseikre várták a Prof választ. Némelyikük a téma további forrásai iránt érdeklődött.

Mielőtt a hallgatók hátat fordítottak volna, a Prof a mikrofonba szólt:

– Klára, ha lenne kedves idefáradni!

A lány lecsattogott a lépcsőn. Az építők az ilyen széles lépcsőzeteket sohasem a tényleges emberi lépéstávolságokhoz, hanem az alaprajzhoz szabják. Ezért aztán a rajtuk való leereszkedés kicsit kattogós: most egy lépés, most egy fél, most megint egy... Hóna alatt a számos kellék össze-vissza csúszkált. Lépdelni is, igazítani is kicsit macerás volt, ezért picit lihegve, kipirultan érkezett a Prof elé.

– Parancsol a tanár úr?

Ilyenkor nem illet Laci bácsinak szólítania.

– Klára, nagyon kérem figyelmeztesse a közbeszóló társát. A Bizottsággal nem célszerű ujjat húzni, mivelhogy mindenütt vannak megfigyelői. Ezzel az egyik, kora miatt a társaságból némileg kilógó hölgy felé intett, aki a Prof harsányabb hívó szavára maga is megfordult és a pulpitus felé bámult.

– Ez Olga. Valójában nem hallgató, hanem ügynök. Nagyon veszélyes.

A lány meglepődött. Egy csinos, sőt kimondottan szép, bár alacsony, fekete hajú, tatáros kinézetű, villogó szemű hölgyre esett a tekintete.

– Óh, ő ügynök lenne? Egyáltalán nem látszik annak – nézett egy kicsit nőies irigykedéssel a szóban forgó felé. A professzor elmosolyodott, és nem tehetett róla, hogy most is, megint kibukott belőle a filozófus.

– Az emberek többsége csúnyának tartja a gonoszt, az ördögöt. Sajnos fordítva is, ha valaki picit csúnyácska vagy testi hibás, azt rossznak, isteni büntetésnek gondolja. Az ördögnek ennél jóval több esze van. Tetszetős külsővel sokkal inkább az emberek bizalmába férkőzhet. Persze a szépség azért nem mindig a rosszság jele, tette hozzá biztatólag.

– Mindenesetre meglepődnék, ha a Taigetosz Bizottság nem kapna még ma jelentést az itt történetekről – borult el, majd egy barátságos intéssel útjára bocsátotta a leányzót.

Kedvtelve, mosolyogva nézett utána.

Mindez azonban még korábban történt. Most térjünk vissza a jelenbe!

A LIFTBEN

Klára és Fred a hangtalannak éppen nem mondható, csattogó-zakatoló lifttel araszolt a földszinti kapuhoz. Fred, akinek kicsit nyers modorát jó humora, a nála mindig készen álló találó észrevétel, bírálat ellensúlyozta, most se tagadta meg önmagát.

– A Prof megőrizte a megközelítési szintjét – jegyezte meg. Ilyenkor mindig el szokott hallgatni, várva a reflexiót.

– Már megint milyen bolondság jár az eszedben? – engedett Klára a kíváncsiságának, bár jól ismerve barátját sejtette, hogy olyasmi következik.

– A Prof most ugyebár a negyediken dolgozik. A főhivatalban a huszonharmadikon volt a tágas irodája, ahonnan pont annyi idő alatt értünk le a földszintre, mint most.

Szavait igazolandó a lift nagyot zökkenve állt le, tíz centivel a küszöb fölött. Még jó, hogy kinyílt az ajtaja.

A mondott *jármű* nagyon régi darab volt, mint a *pályája* is. Az Öreg valamikor említette is a nevét, ami úgy hangzott, hogy „lifthók”, ami egy régi német kifejezés, a „lichthof”, azaz a fényudvar népies alakja. Nos ez a függőleges üreg minden volt, de világos épp’ csak annyira, hogy ne kerüljék el a homályt preferáló lakói, a kaszáspókok. Fred, aki az állatorvosit végezte és kedvelte az ilyen csodabogarakat, fel is említette a lánynak, aki riadtan húzta össze magán a felöltőt:

– Pókok? Azt mondod, hogy ilyen rémségek közé hoztál engem?

Azzal kis kaccintással Fred széles válla mögé bújott, mintha tényleg félne valamitől.

– De úgye megmentesz? – évődött.

– A világ összes kaszás és kaszáatlan pókjától oltalmazni foglak – vette fel a fiú a fonalat, esküre emelve az ujját, ami – ilyen a vakvéletlen – éppen egy, a felső lámpatest felé araszoló jószág felé bökött.

– Na látod! – pöccintette le a szerencsétlent.

Ez egyébként csak keveseknek sikerült volna. Kellett hozzá ugyanis Fred egykilencvenötös termete. A pók elleni hősieles küzdelméhez – vigyorgó képe ilyesmit sejtetett – öles vállaira kevésbé volt szükség. Egyébként le is fújhatta volna a delikvenst, hét literes vitálkapacitása messze a felnőtt férfiak átlagos öt és fél literese felett állt, azonban akkor ki tudja hová, talán pont Klárára repült volna. Fred, adottságainak megfelelően a nehéztatlétika neves és sikeres művelője volt, közelebbről a gerelyhajításban szerzett fényes érdemeket és még fényesebb érmeiket.

– Nem akartad volna megtartani? – folytatta a cikizést. – Aranyat érne az okkult cuccok piacán – indokolta a felvetést.

Tudnivaló, hogy a Birodalom lakói között már alig akad, aki egy felső szellemi lényben vagy hasonló képtelenségben hinne, és az afféle exoterikus gondolkodást szinte teljesen felváltotta az ezoterikus. Ez várható volt, hiszen – kicsit szokatlan és csúnya megfogalmazással – *az ember hitre termett állat*, valamiben mindig hinnie kell, nem tud meglenni nélküle. Ezért aztán a népek meglehetősen babonások voltak, a pók pedig mint tudjuk és mint az okkultisták által bizonyított tény, igen nagy hatással lehet az emberi sorsra.

– Pók a bolhapiacon – nem is rossz, veregette meg saját vállát a fiú, remélve, hogy lesz alkalma valahol elsütni ezt a „bon mot”. A mondott vásár egyébként nem is volt messze. Túl a vásárcsarnokon egy tér szögletet képező sarkában állt az okkultizmus múzeuma, egykori templom, amely mögött egy körfolyosós udvaron a vallási kegytárgyak helyett mindenféle bódítószert, kártyát, varázsgömböt, lópatkót stb. lehetett vásárolni. (Megjegyzendő csoda, hogy a szintén közeli Szent István templom még most is működik.)

Régen az ateizmust szegezték a hit ellenébe és az ateisták egyik fellegvárában, Leningrádban volt az ateizmus múzeuma, egy gyönyörű bizánci stílusú és rítusú egykori templom. A mai liberálisok sokkal raffináltabbak, mint az akkori kommunistáknak nevezett elődeik. Tudják, hogy mivel az emberek hinni akarnak, a vallásnak nem a hit nélkülség, az ateizmus a legjobb ellenszere, hanem az álhit, az okkultizmus. Szeget szeggel...

„Vallási” – ízlelgette a tiltott szót. A Nézetformáló Bizottság vezetői persze nem hittek a babonákban, de eltűrték, sőt bátorították az okkultizmust, ami szerintük csak önveszélyes, a közre nincs hatással. Ebben ugyan nagyot tévedtek, de most nem ez a lényeg. A Birodalom három irányító bizottsága közül ennek volt feladata a tiltott régi könyvek felkutatása és elpusztítása, a múlt dekadens művészi alkotásainak a látogatatlan múzeumok raktáraiba való hurcolása, nem kevésbé a közbeszéd befolyásolása a médiában unostalan szajkózott, a közönség által alig érthető szavakkal.

Illetékessége kiterjedt a tiltott kifejezések listájának az összeállítására és a tiltás érvényre jutásának az ellenőrzésére. A vallás, a család „B” kategóriás tételek voltak, amiknek a használatáért csak figyelmeztetés járt, szemben az „A”-ba tartozókkal, amiknek az említése elzárást és korrekciós terápiát vont maga után. Ezt elkerülendő nem is említünk rá példákat, amelyek nagyonis sejthetők, de mi *haza* szeretnénk érni ma estére is.

Klára gondolatai közben egészen másutt jártak. Cáfolva az új elméleteket, melyek szerint a férfit és a nőt – amik egyébként is avított fogalmak – csak említésre alig méltó fizikai eltérések különböztetik meg, amelyeken könnyen lehet segíteni még a tinédzser kor előtt, nem a politika, nem a társadalmi környezet foglalkoztatta, mint Fredet, a férfit. Neki nőként homályosan egy

saját otthon, egy boldog – igenis, boldogító – párkapcsolat és annak a végső értelme, a gyermek (valami különös fájó hiánnyal maga előtt látta és szinte meg is simogatta) foglalkoztatta nem annyira az elméjét, mint a szívét.

– Mikor komolyodik már meg? Neki mindig csak az ilyen pókfélék meg micsodák a fontosak – dohogott belül, de azért nem tudott haragudni rá.

– Ilyen, hát ilyen. A férfiak mind ilyenek – szögezte le magában a szokásos női általánosítással. Hangosan viszont reménykedve kérdezte:

– Na és hová viszel most? Ne feledd, hogy holnap már ünnep van! Az Ünnep! – tette hozzá jelentősegteljesen.

Fred elérte a célzást, azonban csak rejtélyesen mosolyogva gondolta:

– No igen, az Ünnep napján sokan lépnek párkapcsolatba. A szentem – vigyorgott Klára felé – mielőbb iga alá hajtana. Nehéz gondolat volt feladni a függetlenségét, bár tudta, hogy a szereteten alapuló házasságban mind a két fél csak a kötelességének a határáig független, ami nélkül nem is tudná „hozni magát” és a kapcsolat értelmetlenné válna.

A Prof meghatározása jutott az eszébe:

„A házasság, gyermekeim, az az intézmény, amelyben a felek feladják, hogy teljesen meg tudják valósítani önmagukat.”

És még őt vádolták a dialektika hiányával...

A LÁNYKÉRÉS

– Ne vigyorogj, mert megbúbollak – lökdöste Klára játékosan a bejárat felé a nála sokkal nagyobb melákot. Kiléptek a vastag, kopott, régimódi kapun és az utcára kerülve elvakította őket a ragyogó napfény.

A fiatalok már nem emlékezhetnek arra, hogy régebben az ilyen kapuk éjszakára zárva voltak. Ha valaki kimaradt, a házmesterhez kellett becsöngetnie. A csöngésre egy hálósapkás, borotvátlan, általában borszagú, mogorva, vérekes szemű alak előbb jól megvizslatta a bekéredzkedőt, majd a tenyerét tartva beengedte. Az ébresztésért x pénz dukált; túl kevés ahhoz, hogy a felébresztettnek megérje.

Fred plexiborítású önjárója a bejáratától balra lapult. Élsportholóként zöld parkolókérttyája volt, amellyel mindenütt szabadon megállhatott, kivéve a három Bizottság előtti járdarészeket. Klára egyet lépett volna a járgány felé, a fiú azonban szembefordulva és hátrafelé sasszészva mókásan nyújtotta felé a két kezét:

– Inkább gyere csak erre kedvesem, tudod a téren vár számodra valami apró meglepetés!

A közelben volt a Másság tere. Egy nagy obeliszk állt a közepén a tetején szivárvány-színű hétágú csillaggal. A térre hét oldalról hét út vezetett, amik a testi szabadság neveit viselték, mint Melegség, Kettősség stb.

Fred homályosan emlékezett arra, hogy a Nézetformáló Bizottság legelső ténykedéseként megváltoztatta a régimódi képtelen utcaneveket, amelyek nemcsak, hogy nem szolgálták jól a tájékozódást, hanem még emlékeket, nem-kíváncsi gondolatokat is ébreszthettek volna valakikben, akik még tudták, hogy ki volt Shakespeare, Goethe, Tolsztoj vagy netán Petőfi, egy távoli kis ország költője, a világ legszebb szerelmes verseinek a szerzője. Nagyon helyesen ma már a keresztutcák számozottak, a hosszú sugárutak pedig a valóban tiszteletreméltó, követendő elvek neveit viselik.

Itt az utcák torkolatai hegyesszögeket képeztek, amik végében buja és változatos növényzet által takartan pad húzódott meg, mögötte csobogóval, ami előtt egy szobor állt. Ezek persze a szerelmesek kedvelt rejtekei voltak. Fred az egyik felé húzta kezénél fogva a lányt, aki felismerve a szándékát most már önként követte, sőt maga vette át a vezetést.

Az első pad már foglalt volt. Ezért tiktakoltak egyet a tér furcsa óráján és egy osztással tovább sétáltak, megvárva persze a zöld lámpát. A második se volt szabad és Klára kezdett türelmetlen lenni, újra húzatva magát. Végül a harmadiknál szerencsájuk volt. Mielőtt leültek volna az odakészített törővel

letisztított ülőalkalmatosságra – mellette mindenféle automaták voltak, melyekből zsetonnal lehetett marihuánát, energiát, szendvicset, rágszicet vásárolni a párocskák kényelmére – megsejlelték a nekik jutott szobrot.

– Hiszen ez rémes! – fakadt ki Klára. A háromalakos szobor egy férfit és két fiát ábrázolta, amelyek teste körül vastag kígyók tekeregtek. A talapzaton a következő felirat díszelt: „A régi erkölcsök fojtogatják áldozataikat.”

– Én itt egy percig se maradok! – horkant fel a lány és máris elindult az utcatorkolathoz. – Remélem, hogy nem lesz mind ilyen – tette hozzá.

Fred kivételesen komolyra váltott.

– Hát ezt bizony kifogtuk.

A ballagás közben magyarázatba fogott; szerette fitogtatni a tudását.

– A teret körbeövező hét szobor a múlt kötöttségeitől való felszabadulást, az öntudatra ébredés stációit szimbolizálja – adta elő a kötelező leckét. Majd óvatosan körbenézett, hogy nincs-e valaki a közelükben.

– Mindegyik plágium – fogta halkra a hangját. – Ennek a szobornak az eredeti címe Lakoon-csoport. Ezt kivételesen az egyetemi tanulmányaimból tudom. Volt ugyanis egy ősrégi, elrongyolt szemléltető anyagunk, amelyben egykori művészi alkotásokon mutatták be az állatokat: lovakat, farkasokat, macskákat – na meg a kígyókat is.

Elhallgatott, amíg a lányt átkísérte a zebrán, majd folytatta.

– Nem mellesleg édesapámtól tudom, hogy volt már egyszer egy *diktatúra* – észre se vette az elszólását –, amikor meghamisították a művészi alkotások mondanivalóját, saját céljaikra másként interpretálva őket. De arra sajnos már nem emlékszem, hogy ki volt ez az ürge, intett hátrafelé, miért és ki küldte rá azt a frászt – fejezte be nem éppen emelkedetten.

Klára is tudta, hogy bizonyos fogalmak, mint demokrácia, szabadság stb. finoman szólva új értelmezést kaptak, de se őt, se a népeket ez különösen nem érdekelte: nem is észlelték, hogy a tudatmódosítás hathatós eszközei.

– Na és akkor a következő is ilyen lesz és te jó birodalmi polgárrá nevelni cipeltél engem ide? – horkant fel tréfás-morcosan.

Fred szerencséjére az időközben elért újabb alkotás meglehetősen kedves volt. Meztelen testét csak tessék-lássék, inkább mutogatni, mint elrejtteni akaró ugyancsak tetszetős női alak fürdette a lábait egy kagylóban. Alája ez volt írva: „A lelki felszabadulás születése.” A cím picit ellentmondásos volt, mert hiszen a szemlélő az első pillantásra inkább valami *testi* tényezőre gondolt volna, sőt a másodikra is, node üsse kő.

A fiatalok végre elpilledten a padra zuttyantak, mint észlelték, éppen az utcával szemben, ahol Fred parkolt.

– Kérnél valamit? – intett a fiú az oldalt sorakozó automaták felé, de a lány csak a fejét rázta. Mindketten még kicsit a látottak hatása alatt álltak.

Mereven bámulták a tér közepi obeliszket, amely lábánál itt-ott túlságosan naturalisztikus szoboralakok tekergőztek.

– Az ifjúság nagyobb épülésére – gondolt Fred a saját, e tekintetben jóval tisztább, bár vitán felül rejtélyesebb gyerekkorára.

– Tisztább, tiszta: Klára – eszmélt a név jelentésére és arra, hogy miért is akart idejönni vele. De persze nem bírta magával, megint produkálnia kellett magát és a lányhoz fordult:

– Figyeld csak a galambokat!

Azzal az automaták elé perdülve úgy tett, mintha a mobilján egy zsetont aktiválna, fél kézzel az egyik egység felé nyúlt, miközben a másikkal a zakója zsebéből elővarázsolt egy parányi dobozt. Majd csetelve-botolva az immár a produkciójára figyelő lány előtt a térdére esett.

– Jaj, hölgyem, meg tudna menteni egy elesett, szegény ifjút? – tárta ki a dobozkát a lány felé. Az felsikkantott, kivette és ujjára húzta a gyűrűt, majd a fiú nyakába borult:

– Te, te örült. Te bolond. Szeretlek, szeretlek és igen, igen, igen!

Fredből, akire csak az igen bátrak mernék alkalmazni a szófukar, félénk és hasonló jelzőket, most már ömlött a szó.

– Én is, mert tudod drágám, elég nagy lesz kettőnknek is az én lakásom, meg szépen elédegélünk a kettőnk fizujából, meg..., meg..., meg mert úgyis szeretlek és nem élhetek nélküled.

Ezzel az ölelésből kibontakozva feltápászkodott, a lány felé nyúlt, de keze beleütközött a keblébe, és ha már arra járt... Klára különösen érzékeny volt arra az érintésre és olyan vad csókolózásba kezdett, hogy az eset tanúi, a szelíden kurrogó galambok mind arra bámultak, mert ilyen turbékolást még ők se láttak.

Ki tudja mennyi idő múlva a kipirult pár újra felfedezte a padot és leült. Picit még pihegtek, de már magukhoz térve mindketten arra gondoltak, hogy a most vállalt közös jövőjüket el kell rendezni.

– Arra gondoltam... – kezdték egyszerre, majd fél pillanatnyi csend után nagy kacajba fulladtak.

– Szóval úgy vélem... – ismételték meg a produkciót. Végül Fred erősebb hangja dominált.

– Szerintem ne itt beszéljük meg, keressünk valami jó kis zugot, úgyis megehültem. Klára rábámult:

– Hogy mi a frászt csináltál?

A fiú vigyorogva ismételte: – Burkolhatnék, kajás vagyok, éhen halok...

A lány csókja fogta be a száját, majd kacarászva, sasszézva indultak vissza Fred önjárójához.

AZ EBÉD

Ideje volt ebéd után nézni. Azonban ez a környék nem nekik való volt. Nem a csillagászati árak miatt, hiszen egy ilyen ünnepi alkalomnál a pénz nem számít. Nem is a turisták ilyentájt ébredező és egyre nyüzsgőbb hada miatt. Hanem mert errefelé nem akadt, mondjuk úgy: *normális* étterem.

Ajjaj, nem úgy értettük! A Csak-Melegen, az Emezen-Amazon, a Párja-Várja és a többiek berendezése és kínálata megfelelt az elvárásoknak. Fred *normális* alatt a nem-fényűző, piros-kockás terítőjű, lehetőleg szeparés éttermet értette, amiből, sajnos, egyre kevesebb van a külföldiek flancolási igényeit kiszolgálni akaró városban. Szóba jöhetett egy ilyen jellegű kert-helyiség is, de az még ritkább volt, akár a fehér holló.

– Ezaz! – csapott fiatal barátunk a homlokára. – Neked is roppantul fog tetszeni – fordította magasabbra a hidrogénvezérlőt és a még megengedett sebességhatárt súrolva önjárója a külváros felé robogott. Nemsokára feltűnt egy vasúti töltés, amelyen légpárnás vonatok villantak el, majd következett a híd, ami alatt átbújva kis körforgalomba jutottak. A második kijáratnál egy árnyas utcácskába értek, csupa alacsony, egyemeletes régi házikóval.

Balra a másodiknál Fred leállította a járgányt. Félköríves drótból díszesen font feliratán ez állt: „Fekete holló”. A beigért madárféle füllábon álldigált, ami nem akadályozta abban, hogy a csőrében tartson egy gyűrűt.

– Látod, ez a Zöld Kukac – bökött a fiú a felíratra.

– Tényleg? Ne hülyéskedj már, miért így hívod? – bukott ki Klárából az elkerülhetetlen kérdés.

– Hát te nem látod, hogy gilisztát tart a csőrében, most kapta el és mi is rendelhetünk, ha kéred, de persze pirítva – bolondozott tovább a fiú.

Mi tagadás, volt némi igaza. A cégér színei picit előregedtek és a gyűrű sárga aranya zöld arannyá érett. Egyébként is ki tudta már, hogy élt egyszer egy király, akinek valamiért a holló volt a kedvenc madara. Mindenesetre Frednek volt érzéke a hatásvadászathoz, amint a bal kezét díszítő gyűrűt a felirat felé rázogatta „látod, hozzánk most pont ez illik” kísérszöveggel.

Fejét le kellett hajtania, amikor belépett a picit rozsdás kapun. A kertben zöld lombok alatt piros-fehér terítővel takart négyszemélyes asztalok bújtak meg barátságosan. Az egyiknél egy felszolgáló matatott. Ősz, már kopaszodó fejéről ítélve régi motoros lehetett. A neszre megfordult, majd jól borotvált arcán széles mosoly terült el.

– Fred? Hát maga lenne az Fred, kedves barátom!? – és ölelésre nyílt karjaival az ifjú felé sietett. – Milyen régen is láttam!

– Hát igen, Kelemen, az egyetemnek három éve vége, azóta nem jártam erre felé. Maga is hiányzott nekem, meg persze az itteni koszt – veregette hátba a pincért, aki mindig előre köszönt neki, ha találkoztak az utcán.

– Ő Klára, a friss, ropogós menyasszonyom – engedte maga elé az addig mögötte várakozó lányt.

– Igazán, igazán? Hát csak elkapták uraságod grabancát? Örvendek, jaj de örvendek! – fogadta el a lány felé nyújtott kezét a sajátját előbb a kötényébe törölve, majd a lányét szorongatva tovább lelkendezett:

– Ahá, igazán szép. Nagyon szép – mondta kétértelműen, akár a gyűrűre, akár a birtokosára érthetően. – Foglaljanak csak helyet! Hozhatom a szokásosat? Kétszer? Aztán majd a többit megbeszéljük – tüsténkedett.

– Kedves Kelemen, hozzon csak hármat! – biztatta a fiú. – Téged nem is kérdezlek, de tuti, hogy ízleni fog – buzdította a lányt, alátolva és szépen megigazítva a fonott-támlás széket.

Hát igen, az Árnyas – mert néha így is becézték – még tisztességes hely maradt, ahol nem csalva az adagokkal még félliteres és nem négy decis volt a korsó sör és féldecis a feles rövidital. Másutt már rá kell kérdezni, hogy „ma hány deka a negyed kiló?”

A fehér-kötényes sűrűt-fordult és máris megjelent egy kis tálcával, rajta egy formás, csinos üvegcsével, mellette három már töltött pohárkával. Ezek oldala párásan gyöngyözött, mert ezt az italt erősen hűtve tárolták. Ez nem okozott gondot, mert úriember úgysem hajtotta le egyszerre, hanem illően kóstolgatta, nyelvét forgatva a nedűben.

– Tiszteljen meg minket, Kelemen! – kínálta hellyel Fred a házigazdát, majd Klárát óvta: – Csak lassan. Felemelte a poharát és egyszerű tósztot mondott: „Szerelemre, barátságra!”

Mi tagadás, Klára szeme egy picit elködösült az ötven fokos meggypálinka neki szokatlan erejétől. Nem is tudott megszólalni.

– Jó helyre került – örvendezett a fogadás – teccik tudni mifelénk csak az a pálinka, amit a delikvens a kóstoló után egy ideig nem tud megköszönni.

– Most pedig valami igen különlegeset javaslok főfogásnak, mellőzve az előételeket. Tudja, egy ideje nincs szakács: nem csak nem tudom megfizetni, a hallgatását se tudnám garantálni. Érti, ugye? Így hát én vagyok a séf is. Azzal Fred füléhez hajolva valamit suttogott, az pedig felderülve egyetértően bólintott.

– Kicsit várnunk kell, de nem sokat – emelte újra szájához a kupicát.

Közben régi emlékek rohanták meg. Sokat járt ebbe a kerthelyiségbe, sok olyan egykori baráttal, akik az érvényesülés útját választották, ezért fájó szívvel megszakította velük a kapcsolatot. Másrészt hivatásos sportolóként főként a felkészülési időszakokban csak igen mértékletesen fogyasztott sört. Nem úgy, mint...

Egyszer a kertből kifelé jövet át kellett lépnie egy, a kapuban keresztben fekvő alakot. Kelemen később elmesélte, hogy nem részeg volt, hanem egy másik világ jobb sőrei után áhítozott...

Közben Klára kíváncsiskodott volna, de Fred egy „majd meglátod”-dal leintette. Közben Kelemen villámgyorsan megterített, majd ajkához emelve és sietősen kiürítve a poharát újra elsietett. Hamarosan visszatért egy körkörös tálalóval és egy kendővel borított piritós tartóval.

A tálaló közepén két kuglóf formájú vörös húskupac trónolt, tűzhányó kráterre emlékeztető mélyedéssel a tetejükön. A kör alakú nagy falap szélein fűszerek – paprika, só, bors, aprított hagyma, mustár – mellett két félgömb alakú zárt porcelánedényke sorakozott.

– Tessék vigyázni: meleg!

– Mi van ebben? Jaj, de sárga! – emelte le az egyik tetejét Klára.

– Négyperces tojás – büszkélkedett Kelemen, a lány pedig elcsodálkozott, mert ilyen sárga valamit még az életében nem látott. – Nem műtyúk, hanem valódi tanyasi tojta. Ez sem semmi – bökött a hús felé. Csak észre ne vegye valaki – aggódott fölöslegesen, mert egyelőre nem is volt más vendég.

A Birodalomban többé-kevésbé be volt tiltva a környezetkárosító szarvasmarha húsa, bár a fejesek éppen úgy fogyasztották ezt az ingyencsúszkát, mint annak idején a pártvezérek a nekik fenntartott borjúhúst. Klára huszonöt éve dacára illet még nem látott, nem kóstolt és úgy furcsálkodott rajta, mint az épeszű angolok a franciák csigalevesén.

Fred elmagyarázta, hogy csináld magad alapon mindenki a saját ízlése szerint készíti el ezt az étket. A tojást a kráterbe öntve, megfűszerezve és az egész miskulanciát jól összekavarva készen is áll a tatárbifsztek. A fiúnak boldogult egyetemista korában ez volt a kedvenc étke, ami akkor ráadásul az egyik legolcsóbbnak számított, most pedig szinte aranyárban adják, mint a legtisztább narkót.

Klára előbb csak csipegetett, majd a még meleg piritósra egyre nagyobb adagokat kent a misz-mászból, elégedetten nyögdécselve hozzá. Hiába no, a szentem tudta értékelni és élvezni a finomságot.

– Sajnos ez már két napos – vezette elő Kelemen a desszertként szolgáló rétest –, de legalább pásszol a pálinkához. Ez is meggyes vóna – tette hozzá magyarázólag.

Miközben szállingózni kezdtek a vendégek, Fred elkomolyodva kérdezte:

– Akkor miként is legyen? Nem kellett mondania, hogy a házasságkötésről kíván beszélni, ami bizony nem volt egyszerű ügy.

Az egynemű partnereket azonnal, bármely Párok Hivatalában összeadták. Ez valamikor az Anyakönyvi Hivatal nevet viselte, amit átneveztek az *Első Szülő* Hivatalává, de mivel az elsőbbség körül néha vita támadt, illetve szülésről – ergo szülőről – néha szó se volt, végülis a mai néven emlegetik.

Egyébként sokan csodálkoznak azon, hogy még San Franciso utcáin is az egynemű párok egyike a férj, másika a feleség tisztséget viselte... Hiába no, a beidegződéseket és a jól bevált szerepeket nem is olyan könnyű elhagyni.

A heterogén párok, ami egyre ritkább jelenség volt, viszonyát csak háromhetes kihirdetés után legalizálták. Az időköz során a jelölteknek különféle fizikai meg szellemi vizsgálatokon kellett átesniük és „házassági érettségi bizonyítványt” kellett szerezniük.

Az újságok propagandistái lelkesedtek, hogy mennyire viasszasorult az az egészségtelen, konzervatív életforma, amit családnak – bocs’ – neveznek, de szokás szerint elfeledkeztek a valóságról. A heterogén párok száma semmivel se csökkent, ámde a viszony legalizálásáról egyre többen lemondtak a sok macera miatt annak dacára, hogy az idevágó igazolás hiánya komoly anyagi hátránnyal járt, mondjuk például az öröklésnél vagy a biztosításoknál.

Mellesleg a Taigetosznak az Alkalmasságvizsgáló Albizottsága volt az egyetlen szerve, amelynek a működése néha-néha pozitív hatással járt. A házasság útját választó fiatalok biológiai illeszkedésének az elemzése olykor feltárta az inkompatibilitást. Régen előfordult egy eset, amikor egy fiúnak le kellett mondani választottjáról, egy gyönyörű vörös hajú lányról, akinek a hajszálai életveszélyes allergiás rohamot váltottak ki nála.

Klára és Fred szilárdan eltökélték, hogy végigjárják a nehezebb utat és a házasság szent kötelékébe lépnek. Megjegyzendő, hogy egyrészt ők csak az egy lány – egy fiú törvényes kapcsolatát nevezték házasságnak, minden más formát „összecuccolásnak” tartottak, a házasságot pedig komolyan vették, amiben tökéletességre kell törekedni, amit biztosan nem lehet elérni, de a törekvés, a kvázi hibátlan is lehet szent. Már ha tudják, hogy miről van szó...

Klára barátnői sokat évődtek, hogy „minden nőnek kijár legalább egy válás”, ő azonban megdorgálta őket a frivolságukért. Kedvence volt az a bűgő hangú énekesnő által előadott country-nóta, amelynek refrénje így hangzott: „Stand by your man”, azaz mindig állj a választott férfi mellett.

Fred nem lepődött meg azon, hogy a lány kijelentette: olyan hagyományos templomi esküvőt is akar majd, fehér ruhával, orgonaszóval, tanúkkal meg miegymással. Azonban ezt az újabb marhaságot, amit esküvőszervezésnek neveznek és ami csak a pénzt viszi, hagyják el.

– Jól van, na – nyugtatta meg Fred. – Majd megkérem Karcsit a szokásos vőfélyi feladatokra – ígérte meg, bár addig még hátra van az a bizonyos három hét. Lényeg ami lényeg, a fiatalok megbeszélték, hogy másnap tízkor találkoznak a Párok Hivatala előtt, ahová Fred még a délután időpontot kér.

– De most aztán rohanok – jutottak Klára eszébe a női teendők. A ruha kiválasztása, a blúz kivasalása, a hajmosás, a manikűr, kapott a fejéhez.

Elbúcsúztak Kelementől.

– Aztán legközelebb ne várasson magára annyit az ifiúr! – intette a fiút az idős kocsmáros, Klárát pedig barátságosan arcon puszilta.

Kora délutánra a lány haza is keveredett; már amennyiben otthonnak lehet nevezni az albérletet, amin két barátnőjével osztozott.

Fred egyedül élt egy legénylakásban, amely titulusa ellenére két szobával bírt és nem is volt olyan apró: csak a főzőhelyisége volt teakonyha méretű. Előbb az ágyra dobta magát, miközben kibogozta a nyakkendőjét. Erre a szimultán páros műveletre nagyon büszke volt, hiszen ilyesmire csak kevés férfitársa volt képes.

Rövid ideig a mennyezetet bámulva az elhatározására és annak várható következményeire gondolt. Majd felpattant, alaposan megdörögölte az arcát, a kredencből kivett üvegből töltött magának egy italt és a telefon után nyúlt.

Sikerült az ünnep napjára párkapcsolati időpontot kapnia.

A KOCSMA

A számokban, képletekben elmélyült professzort halk, tompa harangszó riasztotta fel töprengéseiből. Órájára nézve első gondolata az volt, hogy igen, itt az ebéd ideje. Azután elmosolyodott, vette a felöltőjét, kilépve a gangra a lépcső felé tartott és barátja, Sándor huncutságára gondolt.

– Hogy ezek a papok... Újabban mind egy *jezsuita* – futott át az agyán.

Nem használta a liftet; szeretett lépcsőt járni, felfelé is lábtornaként. Nomes: „A lépcső olyan mint a jó pálinka: mindkettő *szíverősítő*” – szokta mondogatni.

A kerületben a munkahelye szomszédságában volt az egyetlen működő, mármint hatóságilag engedélyezett keresztény templom. Magánlakásokban és más helyiségekben persze sokfelé tartottak zűg-miséket, istentiszteleteket a hatóságok számára felderíthetetlen módon. Azonban a hívőknek mégiscsak a *templom* volt az Isten-imádás megszentelt, nyilvános helye.

A környék egyes lakosai – ateisták, muszlimok, okkult nézetek követői, bár csak kevesen – tiltakoztak a déli harangszó ellen, így az atyát a kerületi *tanácsba* citálták. (Az önkormányzatok visszakapták régi nevüket.) Ott némi meglepetésére régi osztálytársa, Erik fogadta, aki sok máshoz hasonlóan elhagyta a vallását és a globalizmus szolgálatába állt.

Sanyi ölelési szándékkal indult volna feléje, de az hátralépett és helyet kínálva a papot hivatalos hangon közölte a panaszt és azt, hogy amiatt meg kell gondolnia a harangozás betiltását.

– De hiszen te is tudod... – kezdte volna az atya, de Erik elvágta a történelmi emlékek fonalát. Ekkor bukott ki Sándor atyából a jezsuita: a térítéshez és a közösség fennmaradásához szükséges keménységgel párosult ravaszság.

– Tisztában vagyok a harangozás tilalmával. Ámde mint a tanácsos úr is jól tudja, nálunk nincs is harangszó: a haranggal csak jelezzük a dél óráját, pontosan tizenkét kongással, amihez a környék lakói, egyáltalán nem csak a keresztények, régóta ragaszkodnak. Megfosztaná tőle őket?

Erik az ujjával az asztalán dobolt, szigorú ábrázattal mérlegelve, hogy mi lesz a következménye, ha enged. Végül azonban a hatósági szellemén felülkerekedett a volt iskolájára jellemző összetartás. Felállt, és ezúttal a kezét nyújtva szárazon csak ennyit mondott:

– Rendben. Majd kicsit melegebben: – Hát akkor minden jót, Sándor!

És ebben a „hát akkor”-ban nagyon sok minden rejtett...

A Prof kiért az utcára. Felfelé haladva elért egy tágas térhez, amelynek északi oldalán terpeszkedett a hivalkodó vásárcsarnok, a maga sürgésével-forgásával. Elhaladva mellette az utcasarkon egy himbálódzó cégértábla tűnt fel „Pontyos Pólós” felirattal, egy feltehetően öt-hatéves gyerek által rajzolt, erősen tátozó vízi-jószág képével, amely a szöveget hivatott illusztrálni.

Tátogása a kocsmá látogatóinak mintegy önigazolásul szolgált:

– Látod ni, ez is szomjas, ni, bort innya! – bökött felfelé Csinos, akit az arcán húzódó mély heg miatt becéztek így a társai. Egy súlyos ládából kiálló szög hasította fel, ami bizony előfordul az ittenieknél, akik ha nem sofőrök, akkor rakodók, áruszállítók, szóval mind kemény fizikai melósok.

– Haggyál mán! Úgy nézem, hogy inkább a sört kedveli – szállt vele vitába Torzonborz, akinek a fején a légy megcsúszott volna.

Némileg ellentmondva a cégérnek, a kiskocsmában mindenféle *hazai* volt kapható ebédre, vacsorára, de ha valaki netán gordon bleut vagy Sztroganoff bélszínt kért volna, az felért volna egy testi sértéssel.

A kocsmát egykor hírneves, többszörös bajnok vízipólós birtokolta, aki fényes múltja miatt megúszta az ilyen vállalkozással járó macerákat. Például – ezt ne adják tovább – az intézménynek volt egy hátsó szobája is, ahol nagy kártyapartik folytak és bizony jó páran rá is gyűjtöttek. Hogy el ne áruljuk a természetes, joviális gazdát, hívjuk csak Mihálynak. Ha megbarátkozunk vele, akkor Misinek szólíthatjuk, mint ahogyan a Prof is.

A Prof a teremben foglalt helyet egy kecskelábú tölgyfaasztalnál, ahol a nadrágülepek és a pad lakkozott deszkája egymást csiszolták fényesebbre. A padok bokszkban álltak, de a mögöttük lévő elválasztók alacsonyok voltak és keresztbe-rácsozott tetejükön a tartókban kókadózó muskátlik cserepei alig gátolták meg az átlátást, az átdumálást pedig egyáltalán nem.

Az „úri közönség” hangoskodása egy pillanatra alábbhagyott, amikor az Őreg belépett. Egyesek még a sapkájukat is levetették és mindannyian nagy tisztelettel üdvözölték a Tanár urat, ahogyan ők nevezték. A mindig egyenes, jó humorú, gondjaikat-bajaikat meghallgató Prof általános megbecsülésnek, mi több: szeretetnek örvendett. Megbocsátották ritka kirohanásait is, mert bizony meglehetősen szangvinikus volt, és ha meghallott valami csacsiságot, közbeszólt és jól lehordta az illetőt; hát még ha trágár kiszólás sértette a fülét. Ki tudja mitől, ez a sok marcona, műveletlen (arról nem is szólva, hogy a munka terhétől *illatos*) férfi jobbnak érezte magát a tanár jelenlétében.

A százhusz kilós felszolgálónak – itt csipkekötényes lánykákat nemigen alkalmaztak – a kockás, hmmm-tiszta kendő csak félig takarta el a sonka-vastag karját. Barátságos hörrenését köszöntésnek szánta. Biztonság okából újra megnyálazta a ceruzáját és várakozóan egy noteszke fölé emelte:

– Akkor teccik parancsolni?

Picur, mert ez volt a beceneve, ezt illedelmesen mindig eljátszotta úgy téve, mintha nem tudná, mi lesz a rendelés. Márpedig az sok éve nagyjából változatlan maradt, amióta a Prof idejárt ebédre.

Kisüsti indította a „lakomát”, nem feles, csak olyan hármas. Következett alternálón a spenót tükörtojással, a rakott rizs, a töltött káposzta, a pörkölt tökfőzelékkel – de ne sajnálja ám belőle a mócsingosát – mindig „zóna”-ként, kisadagban. A péntek kivétel volt barátfülével, vagy nudlival, amit édesanyja sváb kisegítője hatására ecetes hagymával és nem porcukorral fogyasztott. Csak vasárnap került igazi hús az asztalra sniccel, még inkább bundáshusi alakjában, ami a kedvence volt hasáburgonyával. Ez utóbbihoz kisfröccs dukált, hozzá egy szelet camembersajt passzolt, egyébként az Öreg a pikoló világos és a jonatán alma párosának volt a híve.

Picur amúgy keveset kérdezett, mert egyszer régen jól megjárta. Akkor is tökfőzelék volt a menün és ő kötelességtudóan rákérdezett:

– Feltéttel?

A professzor gyerekkorában alig járt étterembe és nem értette a varázsszavakat, mint kecsap, vuszter szósz, feltét, így hát harciasan visszavágott:

– Nem kérem, én *feltétlenül* kérem azt a főzeléket. Persze pörkölttel.

Egyedül étkezett, bár nem társ nélkül. Az ellentmondás feloldásaként emlékezzünk Bíró bácsira, a sekrestyésre, aki a Prof ministráns korában nemcsak előjárója, hanem egyféle nevelője is volt. Néha ő is bekukkantott, bár leginkább csak egy „üditőre” (mármint korsó sörre). Sándor, a plébános, ritkábban szegődött partneréül egy-egy ünnep- vagy vasárnapon, amikor idősecske házvezetőnője a vidéken lakó lányát látogatta.

Időnként valamelyik asztal mellől felállt egy tagbaszakadt alak és korsó sörét a kezében lötyögtetve, engedélyt kérve letelepedett a Proffal szemben. Ilyenkor az elnyúlt tárcából előkerült egy számla.

– Tessék mán megnézni, tényleg ilyen drága?

Avagy egy idézés, ha barátunk a kelleténél kicsit erősebben vágta orrba a hangosan tévészó szomszédot; és igen, néha-néha egy olyan levélke, ami egy lánynak szolt, nagy titokban, szégyenlősen:

– Ugye nem írtam valami marhaságot, valamit rosszul?

Ócska filmek sablonos szereplői kezükben sörösüveget tartva – ráadásul csak ’33-asat – két ujjal billegtetik a szájuk felé a meleg lötytyöt tartalmazó ampullát úgy szürcsölve belőle, mint előkelő dáma a Don Perignonból. Bezzeg Pepe, Csinos: mindőjük a félliteres gyöngyöző korsóból teli szájjal húz egy egészségeset, harmadára-felére apasztva a nedűt, aminek a felséges íze eltölti, körbejárja, lehűsíti, elvarázsolja a szájukat. Hát igen, ők férfiak.

– Az ilyenek fogják helyreállítani az országot – támadt benne a homályos gondolat, alig társítva azt egy régi írás szavaihoz, inkább emlékezve egyes filozófusokra, akik az alanyokban nem, a módiban nagyot tévedtek.

A bejáratnál most megjelent egy egyenruhás alak. Peckesen vonult a Prof asztalához és két kézzel rátámaszkodva, durván rászólt:

– Hallottuk, hogy mi történt az előadásán. Nem lesz jó vége, ha bátorítja az eszme ellenségeit. Jobb lesz ha felhagy... – nyúlt volna a türelmesen bámuló professzor felé, hogy megragadja a gallérját és úgy adjon nyomatékot a szavainak.

A keze azonban kemény akadályra talált. A lámpa himbálózni kezdett az asztal fölött, amint beleütközött egy óriási alak feje.

– Jobb lesz, ha az *elvtárs* (nyomta meg a szót) tágul innen, különben... – dörögte Picur, akinek kétméteres termete mögött felsorakozott a fél kocsmá. Senki se bánthatja az ő kedves és kedvelt tanár urukat, különben megbánja.

Ezekkel az emberekkel, az ilyen melósokkal, akik semmitől se féltek, még a *hatalomtól* se, nem volt tanácsos ujjat húzni. Az egyenruhás kényszerűen, a megalázottságtól dühödten elvörösödve hagyta abba a mozdulatot „azért majd számolunk” prűszköléssel, ami a gyengék gyöngyös-harmat üzenete. Felvetett fejjel, a csizmáival szándékosan csattogva viharzott ki a kocsmából.

– Ezaz, Picur! – dicsérték társai, miközben a Prof köszönetet mondott. Az a tőkfej pedig nem is sejtette, hogy milyen jól művelt.

– Mindenki a vendégem egy körre – lelkesedett az óriás, és szelíden megérintette a Prof vállát ezzel is jelezve, hogy közéjük tartozik, hogy testvéri védelem alatt áll, hogy az egységük még erősebb.

Az incidens után a Prof felállt és az „úri közönség” jókívánságaitól kísérve kilépett a kocsmáajtón.

EMLÉKEK

A Prof ismerte az őt inzultáló alakot: gyerekkori barátjának, Francinak volt jobbkeze, akivel kapcsolatuk akkor szakadt meg, amikor az katonatiszt lett, majd hírszerzőként a hatalom szolgálatába állt. A Belbiztonsági Szolgálat igen jól fizetett, de a népek rettegték.

A professzornak elszorult a szíve, amint feltolultak benne az emlékek. A strandon ő fedezte fel, igenis ő hódította meg először a lányt, élete legelső szerelmét. Szinte hihetetlen: akkor csak tizenhét éves volt. Átlagos termetű, karcsú, kicsit szöghajú, de szőkeségéhez istenien passzolt két szemének észveszejtő tengerzöldje. Nem volt se túl telt, se a női testet meggyalázóan sovány, keblei éppen a korának megfelelően lágyan domborodtak, karján és hasán a szőke piheszőrök büszkén emelkedtek felül bőre barnaságán.

Az első Zsuzsa. Később voltak mások is, de ő volt az Örök Zsuzsa. Egy ifjúkori, csodaszép, bár mindvégig plátóinak megmaradt szerelem.

Az Öreg édesapja korán meghalt. Egyetemista korában nem kellett ugyan eltartania dolgozó édesanyját, de önmagát igen. Szerencsére jótanuló lévén elegendő ösztöndíjat kapott a napi kiadásaira, az azokon túlmenőeket pedig fordításból, korrepetálásból szerezte meg.

„Az idő pénz” – szól a közmondás, aminek a másik fele kevésbé ismert. „A pénzhiány – időhiány.”

Az ifjú Lászlónak, hívjuk ez alkalommal a nevén, nem volt pénze, ezért ideje sem a korához illő szórakozásra: táncra, bálokra, bárókra, romantikus vitorlázásra meg hasonló kirándulásokra. Nem húzhatta magához ebbe a mélységbe a lányt, aki egy alkalommal járt vele a Pontyos Pólósban, de nem tudott azonosulni annak szerény miliójével.

László barátja, Franci, bezzeg másként volt eleresztve: csak az öltönye többbe került, mint az ő éves jövedelme. A multság, a kiruccanás, az ifjúkori élet élvezete nála mindig aktuális, mindennapos volt.

Később azzal dicsekedett, hogy *lecsapta* Zsuzsát László kezéről. Az igazság viszont az, hogy fájón, nagyon-de-nagyon fájón, ő engedte el a lányt. Nem láncolhatta tehetetlen-lehetetlen önmagához, hiszen abban a korban, tizenhét évesen, élvezni kell az életet, az ifjúságot. Nem lehetett önző: álmait, vágyait, szerelmét fel kellett adnia a lány boldogságáért.

Zsuzsa örök, szép, kitörölhetetlen emlék maradt László számára, amiért-akiért csak köszönetet mondhatott a sorsnak.

Mélázása közben megpillantotta az utcán előtte haladó Emmát, akinek a bemutatását tovább már nem halogathatjuk.

A PATIKA

A helyzet az, hogy az ilyen intézményeket általában gyógyszerháznak illik nevezni. Ámde mit tegyünk, ha ragaszkodni akarunk a valósághoz, márpedig a mostani gyógyszerháza kínálatának jelentős része nem gyógyít. Sok olyan készítmény van a polcaikon, amik *kábítószernek* számítanak, persze nem a szó szoros értelmében. Az étrend kiegészítők, állapotjavítók, vitaminkoktélok és más cuccok nagy részétől az emberek éppen úgy nem tudnak szabadulni a rászakás után *szellemileg*, mint mondjuk a morfiúmtól *testileg*.

A sok gyógyszerreklám és internetes agymosás – ma már úgy válogatunk a patikaszerkeben, mint leárazáskor az ócska göncökben – hipochonderekké teszi az emberek jó részét, akik inkább bekapnak egy színes pirulát, semmint ügynének az ét- és életrendjükre.

Ráadásul egyes orvosok nem figyelnek a páciensük gyenge pontjaira és olyanak is felírnak, mondjuk, koleszterincsökkentőt, aki izomfájdalmakkal szokott bajlódni és a gyógyszer tönkretéve az izomzatát végül a halálba viszi. Az orvoslátogatás rendszere pedig megöli, már ha egyáltalán volt olyan, az orvos holisztikus szemléletét.

Szóval maradjunk inkább csak a patika szónál. Mindez pedig azért jutott a Prof eszébe és futott át rajta egy pillanat alatt, mert visszafelé ballagva a laborba meglátta az út túlsó oldalán siető Emmát, aki gyógyszerész volt, a legjobbak egyike és a Gyerektermelési Klinikán dolgozott.

Az intézmény egykor a Szülészeti és Gyermekgondozási Klinika nevet viselte, ami hosszú, avittas megnevezés és nem is fedi a valóságot. Ma már mindenki tudja, hogy a gyerekek nagy része nem szüléssel jön a világra és nem is a szerelemben megnyilvánuló házastársi szeretet gyümölcse, akit óvni, gondozni, mi több: szeretni kellene.

Az asszony a kor sajátos ellentmondásainak a nagy túlélője volt. A Prof tudta, Emma meg remélte, hogy más nem tudja, hogy a templomban tett egy rövid látogatást, ahol pár percet térden állva töltött. Bár tette nem volt explicite tiltott, a korifeusok nagyon nem jó szemmel nézték a hasonlót és akit rajta kaptak, az búcsút mondhatott a karrierjének. A szigor azonban nem volt túlzott, a fejések néha félrenéztek, különösen ha szakmailag jártas, pótolhatatlan renitensről volt szó. Márpedig Emma kincset ért a klinikának.

Két pedagógus szülője három lánygyermeket nevelt. Emma volt köztük a legidősebb. Bájos volt, ámbár nem ő, hanem a középső testvér örökölte anyja messze földön híres filigrán szépségét. Emma alkatilag kilógott a családból:

már bocsánat, de leginkább egy galambra emlékeztetett; munkaköpenyében természetesen fehér galambra. Hogy is mondjuk: ott elől eléggé gazdag volt kellékekben (ki nem mondanánk, hogy bögyös volt, az olyan pórias, nem illik hozzá), az arca egy kicsinykét pufók, egy picinykét rózsaszín, mint a barokk festmények puttói. Egész megjelenésének kicsit ellentmondott sötétbarna, keletiesen villogó szeme, ami mindhárom lány ismertetőjeként szolgált.

Emma természete is ellentmondásos volt. Nemének ama ritka képviselői közé tartozott, akik harcos, kemény anyákként birodalmak sorsát döntötték el, de egyben a magához ölelő puha lágyság fészkei is, akiknek a keblére a megfáradt férfi, az elveszett gyermek bármikor odahajthatja a fejét.

A klinikát, amely a szeretet és a remény otthona kellett volna legyen, rideg, bizonyos tekintetben kegyetlen légkör jellemezte. Nem felejthetjük el, hogy a Taigetosz bizottság kontrollja alatt állt. Ez a grémium határozta meg általában és döntötte el konkrét esetekben, hogy ki alkalmas, ki nem az úgynevezett „érdemi birodalmi létre”.

Az egyik oldalon a bizottságnak lehetett és kellett bejelenteni, ha rokonai egy idős embert az életre alkalmatlannak akartak ítéltetni. Az eutanáziát egyes esetekben nemcsak lehetővé, hanem kötelezővé is tették, és hatalmas apparátussal ellenőrizték. Ez azonban egy másik intézményben történt.

A másik oldalon szakaszosan figyelték az újonnan fogant vagy implantált magzatot és a legelső kedvezőtlen jelre abortuszra javasolták, a súlyos testi hibával született gyermekeket pedig azonnal likvidálták. A Gyerektermelési Klinika dolgozói szörnyű esetekről számolhattak volna be, ha nem lettek volna roppant szigorú büntetés terhe mellett hallgatásra kényszerítve.

Jogosan vetődik fel persze a kérdés, hogy mit keresett egy ilyen tiszta nő egy olyan piszkos bagázsban. A válasz nem is olyan bonyolult. A történelem során a rosszak mellett a háttérben mindig ott rejtőztek a jók is. Ráadásul az utóbbiak nagyjából-egészéből összetartottak, míg a rosszak mindig inkább széthúztak, amit a bankrablók zsákmányok fölötti marakodása, a politikai martalócok egymás-nyüstölése kiválóan igazol.

A kórház személyzetében kb. két tucatnyi jóérzésű, a hagyományokhoz ragaszkodó és ezért *konzervatív*nak becsmért, a lényegét tovább hiába is rejtegetve: *erkölcsös* munkatárs volt. Szokás szerint minél alacsonyabb rangban, annál többen, így az orvosok között csak kettő, az ápolók között hat-hét, a (műtő)segédek köreiben már egy tucatnyi. Emma is ehhez a titkos körhöz tartozott, bár soha senki nem ejtett szót arról, hogy ilyesmi létezik.

A klinika egy régen híres-neves fürdő területén épült. Ma is vannak a kiváló természetes melegforráshoz kapcsolódó szolgáltatásai, amelyek egyes női bajok kúrálására meglehetősen nagy sikerrel alkalmazhatók. A fürdő elavult épületét lebontották és helyébe egy hipermodern együttest emeltek, miközben a bontás során részben betemették, részben átvariálták a volt

épületek alatt meghúzódó, labirintus-szerű folyosó-aluljáró hálózatot. Ennek egykori zugait már senki se ismerte kivéve Attilát, az agglegény műtősfűt.

Lényeg ami lényeg: Emma fellegvára, a kórházi patika a rejtett traktusok közelében helyezkedett el, sőt raktárhelyiségeinek egyike-másika még a régi épület tartozéka volt, például öltözőként. A réges régi megvilágítású – azaz töksötét – közlekedők, beugrók, kamrácskák kuszaságában bármit, bárkit el lehetett rejteni, akinek arra szüksége volt. A patika kórház felé nyíló széles és fényes portálja nem is sejtette, hogy mi rejtőzik ott leghátul.

A Prof egyszer, régebben, nagyon óvatosan érdeklődött Emma magánélete felől. Nem utasították el, bár éreztették vele, hogy ez nem kellemes téma és ha ő nem lenne ő, akkor...

Megtudta, hogy az asszony részben azért szakosodott az áldott állapotban lévő nők, magzatjaik és kisgyermekük gyógyítására a gyógyszerek széleskörű palettáján belül, mert egy családi tragédia tanúja volt. Húga, Ildikó egy igen művelt, jóvágású fiatalemberhez ment feleségül, aki az első éjszakán durva és perverz viselkedésével megcáfolta a külső látszatot. A házasság mindössze egy napig tartott, a kényszerű válást pedig a vallásos Ildikó igen nehezen viselte, ámbátor a kapcsolat felbontását az egyháza is szentesítette. Azonban az igen rövid éltű viszonyból született gyermek életképtelen volt.

Mindazonáltal Emma nem emiatt nem kötött házasságot. Nem is kerülte azt, csak a sors hozta úgy, hogy nem bukkant a megfelelő partnerre, illetve fordítva: tartva szilárdságától a – mondjuk így: életvidámabb – férfiak inkább másfelé próbálkoztak. Az olyanok pedig, mint a Prof, ki ezért, ki azért nem jöhettek számba. Ennek dacára nem érezte magát magányosnak, mert bőven akadtak szeretnivaló, vagy éppen féltenivaló pátyoltjai.

Most már elárulhatjuk, hogy a patika egyféle *ellenállási központként* működött, mégpedig az őskereszténység mintájára. Ezt az érzetet erősítette, hogy a kiszolgáló helyisége mögötti kesze-kusza rejtett folyosók az egykori kazamaták benyomását keltették. Viszont az *újkor* összeesküvőket három vonás különböztette meg üldözött római elődeiktől.

Egyrészt nem a vallás, hanem a hit tartotta össze őket. A vallás a legjobb szándék ellenére is szétválaszt, a hit viszont összeköt. Ennek a társaságnak – bár nem tekintették magukat annak – minden tagja éppen annyira hitt az emberi méltóságban és az azt megalapozó szeretetben, mint abban, hogy a Birodalom egyre inkább azzal ellentétes úton jár.

Másrészt nem viseltek semmilyen megkülönböztető jelet, mert jól tudták, hogy az alapján nemcsak ők ismerhetik fel egymást, hanem a hatalom is rájuk bukkanhat, amint arra számos ókori (vö. hal-kereszténység) és újabb-kori (vö. vöröscsillag-kommunizmus) példát ismer a történelem.

Harmadrészt, az előbbiből is adódóan, nem óhajtottak mártírok lenni. A mártíromság az önzés egy sajátos, szélsőséges megnyilvánulása, ami adott

esetekben ugyan elkerülhetetlen, de többnyire felesleges, mert másra nem ható, az öngyilkossághoz közel álló viselkedés. Bizonyos, hogy az ember az életével általában sokkal többet tud használni, mint a halálával.

Élet és halál, halál és élet.

Attila időnként egy kis cetlivel jelent meg a patikában, Emmának dugva a papírost, amin mondjuk ez állt: „III. 23. tüdő.” És hogy, hogy nem, rövid idő múlva a klinika harmadik emeletének a huszonhármas szobájában feltűnt egy rokkantkocsi, benne egy krahácsoló „beteggel”, akit Feri bácsi ágya mellé toltak, aki tüdőrákkal a végét járta. Sándor atya pedig ellátta a végső útravalóval az ezt óhajtó páciens, avagy egy tiszteletes suttogott megbékéltető, elbocsátó szavakat az azok által megnyugvást lelő haldoklónak.

Az összeesküvés, amit nevezzünk inkább a szeretet összefogásának, életeket nemcsak lezárt, hanem egyszer-kétszer sikeresen meg is mentett.

Attila cetlije – öreg motoros volt már – tizenkét éve ezt tartalmazta: „TA I. 6. nit”. Ezúttal sokkal bonyolultabb és veszélyesebb volt az eset. Az első emelet hatodik szobájában feküdt Anita, aki egy fiúcskát hozott a világra. A picur Down-kóros volt és ezért a Taigetosz Bizottság életképtelennek ítélte. A csecsemő-örzöből vitték volna el a délutáni turnussal. Ám az egyik ügyeletes nővér szoptatás ürügyén az édesanyjához csempészte (ami senkinek nem tűnt fel, bár minek táplálni egy halálraítéltet), aki kétségbeesetten riasztotta Attilát, ő viszont a gyógyszerésznőt a mondott cetlivel informálta.

Emma sürgősen hívta a tékvandós Erikát, egy külsős szövetségesét. Az jelentkezett az ügyeletes asszisztensnőnél, akit halvány „bocsika” mosollyal *aludni* küldött. A saját fejére is nagy pokrócot borítva Anitát, aki a takaróba bugyolált csecsemőjét szorongatta letámogatta az alagsorba, majd onnan egy rejtékajtón át a kazamatába, végül kivezette a szabadba.

Délidő lévén szerencsére senkivel se találkoztak. Anita további sorsáról Antal atya gondoskodott, akit nemsokára bemutatunk.

Az eltűnésről az ügyeletes orvos csak késő délután tudott jelentést adni a főnökségnek, amikor Anita már messze járt. Az ügyet sohasem derítették fel. Az eset később még kétszer megismétlődött, de senkit se találtak vétkesnek, a kameráknak pedig mindegyik alkalommal csak egy meglehetősen természetes pokrócot sikerült mutatniuk.

A Prof jót derült az Emma által elmondott sztorikon. Azonban nem tudott arról, hogy az első ügyben ő is érintett volt. Az első szökevény Anita az „ő” Anitája volt. Mivel pedig a jövőbe nem láthatott, nem sejthette, hogy – bár közvetve – hamarosan megint csak érintett lesz.

És egyáltalán nem biztos, hogy ezúttal is olyan szerencsésen...

AZ ISKOLA

A Prof az utcán halkan az asszony után szólt, majd sietősre fogva a lépteit be is érte.

– Üljünk le egy percre! – intett az utca túloldalát kísérő, fehérén virágzó fák alatt meghúzódó öntöttvas rácsozatú fapados ülőalkalmatosság felé. Átkelve a kihalt utcán elővette méretes, tiszta zsebkendőjét, a padra terítette és helyel kínálta Emmát.

A lány beleegyezően bólintott:

– De tényleg csak egy percem van. Ugyanis éppen a kisebbik húgomhoz tartok. Ebédre – tette hozzá magyarázólag.

– Hölgyem, ma roppant fessnek tetszik lenni! – bókolt a férfi tőle teljesen szokatlan módon. Nemigen törődött más ruházatával és amolyan szórakozott professzorként még a feltűnően szép öltözékeket se vette észre. Igen ám, de Emma most nem azt a fehér munkaköpenyt viselte, amiben a Prof szokás szerint látta eddigi találkozásai alkalmával.

Ha leírást adott volna Emma öltözkéről, az aligha felelt volna meg egy divatlap kifinomult érzékeltetésének. Csak egy halvány-drapp színű, könnyű nyári kiskosztümöt látott, aminek gallér nélküli felső része pelerinszerűen egy gombbal lett volna összefogható a nyaknál, de most nyitva hagyva látni engedte a halványzöld selyemblúzt. A pelerin peremén centis sötétbarna csík húzódott nyomott mintázattal. Ilyen díszítette a kicsinyke álzsebet is.

Az illedelmes hosszúságú szoknyarész éppen eltakarta a térdeket. Alatta a világosbarna harisnya egy szintén drapp körömcipőhöz vezetett. A hölgy kedvelhette a pasztell színeket, mert a fejét egy halványzöld, buggyos tüllkendő fedte, eltakarva dúsgazdag fekete kontyát. Szokása ellenére sötét napszemüveget viselt, amely céljának a kitalálását az olvasóra kell bízunk. Szó mi szó, Emma egy előkelő hölgy látszatát keltette, amitől – valljuk be – a férfi egy picit elvarázsolódott.

Egy apró mozzanat zökkentette ki az elbambulásból. A hölgy vállán néma váratlansággal egy hernyó – igenis hernyó, olyan fekete szőrös izé – landolt.

– Amerikai molylepke – volt a tudós első reflexiója és felpillantva valóban kilyukasztott leveleket és pókhálónyi fonalakon csüngő, ringatózó lényeket látott. Majd észbe kapva egy „szabadna”-val lepöccintette a jószágot.

Eközben az iskola egyik nyitott ablakából harsány nótaszó áramlott ki:

*„Áll már a várunk, az új iskolánk,
kismadár arra jár, dzsenderke rája néz.”*

A szöveg ismerős volt, bár a dzsenderke az eredeti *úttörőt* helyettesítette.

A Prof nem ezen a haladáson mélézött el. Váratlanul tette fel a kérdést:

– Kiskegyed mikor hallott utoljára madárdalt?

Maga is megdöbbent az addig soha nem alkalmazott megszólításon, amit az öltözék váltott ki belőle. Az asszony elmosolyodott, elérte, vette a lapot, majd válaszolt:

– Van annak már egy éve is, amikor szintén a húgomat látogattam meg. A férje ugyanis erdőmérnök – említette egy közeli vidéki település nevét.

Együtt elméláztak az ördögi körön. Az elszaporodott férgeket kiirtották, vagyis csak azt hitték, hogy eltűntették. Emiatt a cinkék, rigók, poszáták, pintyek és társaik nem jutottak elemózsiához és jóformán kihaltak. Ami által a kártevők ismét elszaporodtak.

A nőta szövege finoman szólva nem volt korrekt, mint az iskola körül sok minden más se volt az. Kismadár nem járt arra, mert nem is élt a közelben, ezért át kellene írni férgecskére vagy hasonlóra – morfondírozott a férfi.

Végre észbe kapva rátért arra, amiért megállította az asszonyt.

– Emma, mikor ülhetnénk le hosszabbacsán beszélni a legújabb kísérletemről?

A hivatalos körökben nem akadt gyógyszervegyész, akiben emberileg és szakmailag is megbízott volna. Viszont nagyon sokat adott a nő véleményére.

Megegyeztek egy időpontban. Felálltak, a férfi kezét csókolt és Emma már el is tűnt az utca iskolával ellentétes torkolatánál.

A férfiban egy pillanatra feltüremkedtek az emlékek Emma kisebbik húgáról, Esztiről, de az iskola zshivaja másfelé terelte a figyelmét.

Felnézett a homlokzatra. A valamikor kimondottan szép épületet klinkertégla borította: a nagy felületeket sárgával váltakozó fehér, a peremeket és a köztes, díszítésként szolgáló tagolásokat barnásvörös. A tetőzetet hasonló színű, tarkán kirakott majolikacserepek fedték az egykori szecessziós stílus elhanyagolt emlékeként. A tető kiugró eresze alatt, az ablaksor fölött az intézmény egykori neve látszott kerámiából művészi betűkkel kirakva:

Községi fiú és leány általános iskola.

Csak a kevésbé műveltek döbbenek meg azon, hogy mit keres a *községi* felirat egy nagyvárosban. A község a *közösség* helyett állt, márpedig egykor a kerületet is annak tekintették. Egykor...

Egyébként a fenti eszmei tartalmú felirat a valóságban így nézett ki:

Községi fi le nos iskola.

Persze a „*fi le nos*” némi magyarázatra szorul. Az igazgató utasított egy, a dzsenderbiológiából eminens tanulót, hogy távolítsa el a nemkívánatos

szavakat a homlokzatról. A szemüveges töpszli karja nem ért elég távolra az ablakból, ezért a művelet a mutatott eredményt hozta. Ez senkit se zavart, hiszen újabban annyi minden más sikerült féloldalasra.

Időközben az énekesek felhagytak a kismadárkakkal, és bizonyára a másnapi ünnepre gyakorolva nagy lendülettel és meggyőződéssel, ennek megfelelően eléggé hamisan az ünnepi himnusz ismételték:

„Én szabad vagyok. Igen, pam-pam, mert én bizony szabad vagyok. Neked is szabadnak kell lenned, megvalósítani önmagad!”

A Prof befogta a fülét; bár eldöntendő, hogy a szöveg vagy a hangzás miatt. Odébb is lépegetett, mert egy másik ablakból is kihallatszott valami. Ráért, mert ebéd előtt egy elemzőprogramot indított el, ami bizony el fog tartani akár négy-öt órát is.

Úgy tűnt, hogy a tanár valakit éppen számtanból kérdezett:

– Ha két és fél migráns kell egy helyi lakos munkájának a kisegítésére és városunkban él tízezer bevándorolt, akkor hányat kell még importálni, ha az őslakosok száma hússzezer?

A férfi nem várta meg a választ. Innen is tovább lépett, de ott se járt különül. A nyelvtanár éppen a nebulók nyelvismeretét csiszolgatta.

– Nem mondjuk, hogy csodálatos, varázslatos, elbűvölő, magával ragadó, csudajó stb.: éppen elég annyi, hogy szuper. Illetlen olyasmit állítani, hogy tökéletesen, teljesen, maradéktalanul, magától értetődően stb., amikor azt illik használni, hogy abszolút. És tessék megjegyezni, hogy csak a köznapi emberek beszélnek, közölnek, mondanak, kijelentenek, állítanak, vélnek: az influenzaszerek 'úgy fogalmaznak' narratívákat a celebekről.

A professzor kétségbeesetten, a fejét fogva rogyott le az utolsó padra.

– Te jószágos ég, hová jutottunk, kinek-minek a nyelvét beszélük ebben a városban?

És akkor váratlanul, nem tudni honnan a közelébe repült, majd egyetlen feléje ugrált egy kis veréb megcáfolva a madártalanság nézetét. A surranása térítette magához. Gombostű szeme kíváncsian fürkészett erre-arra, közben csiripelése is ugyanazt kérdezte:

– Merre van itt valami kis elemőzsia? De igazán kicsi is elég...

– Na, legalább te értelmesen beszélsz. Azazhogy, bocs', kommunikálsz. De hát látod, nálam nincs semmi – tárta ki a két kezét, majd észbe kapott.

– No várj csak – fordította ki a jobb zsebét, amibe pár napja egy félig-rágott zsemle maradékait dugta, amikor mindkét kezére szükség volt. A veréb odaugrálva felfelé csipogta:

– Ez neked semmi? Hiszen ez egy egész ebédrevaló!

Az öregnek a kis veréb egy gyerekkori szerelmét juttatta eszébe. Sokszor felderengett benne az a bizonyos emlék...

Hol is volt az a nagy csapatuk?

Hát a templompadláson! Ott zsivajogtak, lármáztak, miközben a Prof a ministránsgyerek által fűjtatott harmóniumon a mise bevezetéseként Bach D-moll toccata és fuga orgonaművét zengette. A kis pajtások ez nemigen zavarta: a toronyfedél alatti résen, ahova betolakodott a napfény, bizonyára a jobb páholyokért lökdösődtek.

Egyébként maga is volt ministráns.

Külön leste azokat a vasárnapokat, amikor Eszter is megjelent. Ilyenkor a szolgálatának buzgalma nem is annyira az oltár felé mutatkozott, hanem a templomhajó felé, egy bizonyos pad irányába („Bocsásd meg Uram, hiszen Te teremtettél minket kisfiúnak és kislánynak”). És akár Ferit is orrba vágta volna, ha nem engedi át neki a perselyezést, mert hiszen akkor egészen a közelébe mehet és tekintetét talán viszonozzák...

A kisfiú felnőtt. A lány már nem tetszett neki annyira; az sem zavarta, hogy más a párjának foglalta le. Abban az ifjúkorban az embernek mindig akad egy soron következő Esztije, amíg csak el nem jön az *igazi*.

Visszafelé haladva az iskola mentén a kapunál be kellett kéredzkednie: hiába, nem ifjú már és a sört se zsákutcára teremtették. Halkan tudakolta a pedellustól:

– Merre találok a *fiút*?

Az teljesen elképedt.

– Hogy mit keres az úr? Aháááá, hát az illemhely az arra jobbra van.

És valóban, egy ajtónál ki-be sürgölődtek fiúk, lányok, főleg az utóbbiak. Mindőjük egyforma egyenruhát és bizonyos kor alatt egyforma frizurát viselt. Olyan göndörösen lányosat. Az Öreget elfutotta a méreg, de aztán meglátta egy ajtón a „Tanároknak” feliratot. Élt az alkalommal, elvégre mégiscsak tanár volt... Ó legalábbis biztosan!

Kifelé megbámulta a folyosón a falon díszelgő posztereket. Egy különösen rikítón ez állt:

„Dönts el, milyen nemű vagy! Változtass! A jelentkezők között kétheti marihuánát osztunk ki.”

Dühödten le akarta tépni, de végül csak legyintett.

Az utcán ballagva édesapja jutott az eszébe. Öt-hat éves lehetett, amikor egy alkalommal a nővére és anyja felöltöztette az előbbi egyik ruhácskájába, kiindolálták a haját és kipirosították az ajkát.

Délután apja korábban ért haza. Csöngetett és amikor nyílt az ajtó, anyja és nővére apja elé tolta. Még sohasem látta a férfit ennyire dühösnek. Főle tornyosulva haragosan harsogta:

– Azonnal szedd le ezt a göncöt, tedd rendbe magadat és még egyszer meg ne lássak hasonlót, különben nem állok jól magamért!

Később még egyszer hallotta tőle ezt a kifejezést. Egy természetes fickónak, egy durva arcú kocsisnak szólt. Az morgott valamit és csak vállat vont. Azt a

testrészét, amely a következő pillanatban már a földet érintette. Apa nem tréfált: egykor a szabad kikötőben zsákolt és kiegészítő sportként bokszolt.

Móresre tanította az ürgét.

Ahá! „O tempora, o mores!” Ó idők, ő erkölcsök! – jutott eszébe a latin szólás. De azért nem kesergett, mert másikat is ismert.

„Tempora mutantur!” Az idők változnak. Mire elmélázásból idáig jutott, el is érte a labor földszinti bejáratát.

Megindult gyalog felfelé, mint már tudjuk – szíverősítőnek.

A FÜLES

A Szabadságok tere készen állt az Ünnepre, amit mostantól nagybetűvel írunk, mivel ez volt az ünnepek ünnepe. Egyelőre maradunk is ennyinél, mert nem találtak hozzá méltó jelzőt. Eredetileg az Alapítás Ünnepe volt, azé a napé és azoké a jeles egyéniségeké, akik egykor létrehozták a Szövetséget. Azonban mostanára azt birodalomná erőltették és hivatalosan a Birodalom Ünnepe lett volna, de sokaknak nem akaródzott így emlegetni. Ezért igen bölcsen a hatóságok nem is erőltették, és megmaradt „az Ünnepe”-nek.

Mostanság az ünnepek csak korlátozottan voltak ünnepélyesek.

– Te szeretnéd, ha a karácsonyfád mellett egy fegyveres állna? – tette fel a költői kérdést Illatosnak Torzonborz, akinek sima koponyája mélyenszántó filozofikus gondolatokat rejtett. – Merthogy a tér környéke az ünnepen úgy fog kinézni, mint egy katonai seregszemle...

Barátja ugyan nem volt a szappan ellensége, de a vásárcsarnokban neki jutott a „megtiszteltetés”, hogy a halféléket, no meg a maradékaikat ide-oda liferálja, márpedig az nem múlik el az Old Spice-től meglehetősen távol eső illatok nyomai nélkül.

– Hát igen, és ráadásul előfordul, hogy összetévesztenek minket is *azzal* a söpredékkel és velünk bánnak el – intett Illatos egy kétes, éppen munka nélkül lebzselő barna bőrű csoport felé.

Itt közbeszólt Beszédes, akit társai a hallgatagságáért becéztek így.

– Pláne, ha tudnátok... – kezdte, de elharapta a szót. Barátai érezték, hogy feleslegesen nyüszölnék: a folytatást úgysem tudnák kihúzni belőle.

Ezek szerint nem tehetünk mást, be kell mutatnunk ezt a vékony, de csupa-izom, félszemű harminc-valahányas férfit. Az igazi nevét biztonsági okokból nem fogjuk elárulni. Dióhéjban a következőket lehet tudni róla:

Békefenntartóként szolgált egy arab országban testi-lelki jóbarátjával, Rudival együtt. Együtt jelentkeztek a szolgálatra, együtt mentek őrzőjáratba, de Beszédes barátja nélkül tért vissza. Egy küldetésen elkapta őket az arab suhancoknak egy fanatizált bandája. Őt magát leütötték, amikor a földre zuhant megrugdosták, összetörték a bordáit és kiverték a fél szemét, amire elájult. Azt hitték, hogy már halott és otthagyták. Amikor magához tért, maga mellett találta Rudi testét csúnyán összeverve, a torka elvágva.

Leszerelése után mégsem omlott össze, mint sok más bajtársa, hanem jól megfontolt okokból elment a vásárcsarnokba árurakodónak. Eleinte még kérdezték, de mindig csak ezt motyogta:

– Rudi ott maradt. Rudi nem jött haza...

A csarnokban nem volt divat a nyaggatás, így hát békén hagyták. Egy valaki volt csak, akinek kicsit megnyílt: a Prof a Pontyos Pólósban.

Ebédkor át is ballagott oda és az asztalához kéredzkedett.

A tanár-kutató jó emberismerő volt, nem faggatta, hanem kívárta, hogy előrukkoljon a farbával. Közben kicsit sajnálkozva nézett végig a valamikor jóképű, beszélgetéseik alapján intelligensnek mutakozó fiatalemberen, aki a szolgálata óta nem találta helyét a világban. Pedig sokra vihette volna.

– Miért a csarnokban, miért ott keresi, amit keres? – kérdezte egyszer, amire a férfi megnyílt és elmesélte a történetét, amit a Proftól tudtunk meg.

Hazatérése után Beszédes nem kis anyagi terhek árán megtanult arabul és várta a megfelelő alkalmat. Olyan munkahelyet keresett, ahol az arabok közelébe férközhetett és ilyennek találta a vásárcsarnokot.

Megvolt rá az oka, aminek külön története van.

Ehhez nem árt tudni, hogy a teherhordók, rakodók, révészek védőszentje Szent Kristóf, aki egy folyó mellett szolgálva vitte-hozta a vállán a két part között az embereket. A legenda szerint a világ legnagyobb uralkodóját akarta volna a vállain hordozni. Amikor végre találkozott vele, nagy meglepetésére a világ leghatalmasabbja csak egy kisgyermeknek bizonyult, akit Jézusnak hívták és akit széles vállára véve a teherbe majdnem belerokkant. (Kristóf görögül Christophoros, azaz Krisztus-hordozó).

A csarnok bejáratánál – mint mondani szokás – „ősidők óta” Szent Kristóf szobra állt. Idővel megjelent ott egy új keleti származású és a migránsokat különleges termékekkel ellátó szállítói csoport, amelynek tagjai felkeresve a városi tanácsot a szobor eltávolítását követelték. Mivel a tanácsstagoknak az olyasmi már réges rége nem mondott semmit, a kérést szóban teljesítették. Gyakorlatilag csak akarták volna.

Az iskolákból, intézményekből eltávolíthatták a kereszteket, de a csarnok védőszentjének akadtak, ha nem is valami szent, de hathatós védői: Illatos, Torzonborz, Beszédes és társaik. A szobor maradt.

A melósoknak még volt lelke, azokban az erős testekben. Nem történt összeesküvés, mégis ki tudja hogyan, a csarnokban pont azok a cégek nem kaptak egyetlen egy munkást sem. Megjelentek tehát sunyi tekintetű, csakis arabul beszélő, pár fillérért mindenre fogható „dolgozók”, akik a többiektől elkülönült csoportokban arabul zsinatoltak.

A kocsmában most Beszédes végre megszólalt:

– Délelőtt *azok* mellé keveredtem, csak pár pillanatra és nem foghattak gyanút. Tanár úr: *azok* valami balhét terveznek az Ünnepre. Allah nevében meg fogják támadni a Szabadságok terét. Töredékesen hallottam, hogy valami *vízről* is fecserésznek, de teljesen már nem értettem.

A Prof bölintott és válaszul megkérdezte:

– Ebédeltél már? *Azok* miatt ne izgulj! Jól tetted, hogy hozzám fordultál.

Majd Picurnak kiáltott:

– Hozzon egy snapszot, egy korsó sört és egy menüt a barátomnak!

Ezúttal kivételesen maga is koccintott a hírhozóval. Közben azon jártatta az agyát, hogy mit is kellene tennie.

A Prof nem volt bejáratos az ügyben illetékes Belbiztonsági Hivatalba, de eszébe jutott gyerekkori barátja, Franci. Talán valahol megvan még a száma.

A mosdó melletti telefonfülkéből tárcsázta a hivatalt. Franci vette fel.

– Franci, itt Laci beszél. Találkoznunk kell valahol, ahol jó neked. Nem, amit mondani akarok semmiképpen se telefontéma, viszont sürgős. Nagyon.

A vonal túlsó végén a rövid némaság a váratlan hívás meglepetésének volt betudható. Majd Franci megadott egy helyet és egy időpontot.

A találkozón elhangzott, hogy hasonló rendezvények előtt a Szabadságok terét az utcák felől első fokú védelmi intézkedéssel biztosítják. De nem ám a kőkoloncok rég elavult módszerével, hanem innovatív és fenntartható módon a talajba süllyesztett és onnan a felszínre emelhető óriási vasoszlopokkal.

– Még hogy innovatív – dörmögte magában az Öreg, aki járt Svájcban, ahol ezt a megoldást vetették be az autósztádákra egy esetleges szovjet támadás megakadályozására. Cipekedések helyett egyetlen gombnyomásra, ami egy hosszas figyelmeztető szirénajelzést követett, az úttestből mindenféle kiemelkedtek a tankelhárító vasbeton csapdák.

– Node mit kezdesz, Franci, az elhangzott „víz” utalással?

Az elhárítós főtiszt pár pillanatig az állát simogatta, majd elmosolyodott. Mi tagadás, a sejtelmes mosoly egy kicsit gonosznak tűnt.

– Shakespeare atyánk sok mindenre előre választ adott. „Szeget-szeggel” lesz a megoldás. De megérted, hogy nem árulhatom el a lényegét.

Pár szót még váltottak a múltból, de a közös, a professzornak fájó emlék, Zsuzsa, tapintatosan nem került szóba.

Kezet rázva elbúcsúztak.

AZ ÜNNEP – 1

A teret reggel még csend uralta. Csak a Másság Apoteózisa szobor előtti hatalmas, márványmedencéjű szökőkút kellemes csobogása hallatszott. A vibrálóan táncoló vízsugarakon meg-megcsillant a nap erősödő fénye és előtűnt rajtuk egy szivárvány is, bár még senki se gyönyörködhetett benne. A szimbólum kisajátítói örülhettek volna a szoborra vetült jelenségnek...

A tér alaposan túl volt csicsázva. Amikor később, délfelé a Prof mégis odaballagott – „az ellenfelet nem árt kiismerni” –, meg is fordult a fejében:

– Tisztára olyan, mint az amerikai karácsony. Az amerikaiak túlzásokkal akarják ellensúlyozni a határtalan ürességet. A fára aggatott ezernyi műtűr nemcsak az élő fenyőt takarja el, hanem a Karácsony élő üzenetét is, amely mindazonáltal még sokakat éltet.

Az állatsimogató

Nyolc óra felé a tér kezdett lassan megtelni emberekkel. Elsők voltak azok a gyermekek a szüleikkel, akiket máskor, amikor suliba kellett menni, két lóval is alig lehetett kivonszolni az ágyukból. Bezzeg ma a bőrük alatt érezve a bizsergést, amit majd a tér nyüzsgése, a rengeteg látnivaló, a z sivaj és persze a barátok váltanak ki, már hajnalok-hajnalán talpra ugrottak.

Aligha csodálható, hogy nagy hányaduk elsőként a Tanácspalota előtti, alacsony dróthálókkal tagolt karámokhoz, az állatsimogatóhoz sietett. Voltak ott pónilovak, amelyeken körbe lehetett lovagolni a teret megfelelő borsos tarifáért; a strucc rokonaiként nanduk; kölyökkutyák; nagymacskák kölkei; tevék és lámák, hogy csak párat említsünk az állatseregletből.

Az egyik gyerkőc apukáját rángatta:

– Apúúú, az a stjucc miért nem duggya homokba a fejét?

Nemzőjének furcsa hátsó gondolata támadt, de persze hangosan nem azt mondta ki.

– Csillagocskám, nem látod, hogy a ketrecben túl vékony a homok? Csak most hintették oda: az alá nem lehet bedugni a fejet, még egy nandunak sem. A többit magába fojtotta.

– Tisztára, mint *azok* odafent. Akad köztük a struccoknak számos rokona – nézett fel az óriási, erőt és hatalmat sugárzó negyvenemeletes épületre. A metropoliszban bőven található ennél magasabb, de hatalmasabb aligha.

A Tanácspalota kívülről nem láthatóan két részre oszlott úgy, hogy még a liftjeik se voltak közösek egyetlenegy kivéve, amit igen ritkán használtak. Az alsó traktust a Népgyűlés foglalta el, a fontoskodó pár száz fős társaság, amelynek a szava csak akkor esett latba, ha azt a másik részen meg akarták hallani. Egymással hangosan perlekedtek, mint egy vízimadár-had.

– Érdekes! Más gyülekezetekben a kisebb sűrűlódások dacára is egyetértés és békés hang uralkodik, ezek pedig egymásra sziszegve gágogó gúnyarak. No és mire mennek vele? – ezt pedig a Prof gondolta, amikor a simogatóhoz ért. De támadt más gondolata is, a felső traktushoz köthetően.

Az épület felső, méretre kisebbik, fontosságra nézve nagyobbik részét a Birodalmi Tanács foglalta el. Ebben az egyetértés kicsit nagyobb volt ugyan, de lényegében egyfajta dühödt merevség jellemezte, az elutasítás minden másféle, nem birodalmi-ortodox nézettel szemben. Hiába no, a mikroszinten agyoncsépett *másságot* a makroszinten teljesen ki akarták zárni.

– Csöpíke, ne menj közel a tévéhez! – óvta gyermekét egy anyuka.

– De méért neee, meg akajom simogaatni – nyafogott a picur és az állat közelébe lépett. Az pedig abbahagyva a nyammogást egy egészséges köpettel találta el Csöpikét.

– Hát ezért – rohant oda anyukája, dühösen felfelé nézve, mert bizonyára ez a rossz is onnan felülről eredt. Nem is merjük említeni a köpéssel kapcsolatos párhuzamot, amit a lenti és a fenti sereglet között vont.

A professzor, filozófus hajlamából és szellemi háttéréből adódóan pont fordítva gondolkozott.

– Elképzelhető lenne, hogy *azoknak odafent* valójában csak egy kedves simogatás hiányzik? Annyira stresszelnek a saját magukat lekötő, a fonalat a rossz végén meghúzó és ezért nem kioldó, hanem éppen szorosabb gúzsba kötő módijaikon, hogy nem tudnak feloldódni.

Majd az ellentmondás is az eszébe ötlött:

– Az ünnep hivatalos jelszava a *feloldódás*, ámde akik elrendelték, maguk képtelenek arra, alkalmatlanok a tiszta ünneplésre.

A mobilverseny

Ha az öböl felől nézzük, a Tanácspalota az Egység Sugárút és a baloldali rakpart találkozásánál foglal helyet. A jobboldali parti korzó és a sugárút között egy épülethármas áll, amelynek tagjai a Birodalmi Tanács munkáját segítő három nagy hatalmú bizottság székhelyeinek adnak otthont.

Errefelé mindig valamilyen munkálat folyik aszerint, hogy a Nézetformáló, a Taigetosz vagy a Sokszínűségi Bizottság jut nagyobb szerephez, ami arra jogosítja fel, hogy egynémely épületrészekkel a többi fölé emelkedjék.

Ez a harci huzavona nemcsak stílárís ellentmondásokra vezetett: egyes épőbb eszűek nem alaptalanul aggódtak a statikai stabilitásért. Hiába no, ha valamilyen államforma koncepció egykor megfelelt a céljának, azt átmeneti és át nem gondolt módosítgatásokkal nem célszerű megbolygatni. Bár ezt a Tanács – a bizottságok fölérendeltje – valamikor még tudta, úgy tűnik, hogy az utóbbi időkben elfeledkezett róla.

A három épület tövében három pódiumot emeltek. Ezek egyikén zajlott a mobilverseny, de mielőtt rátérnénk, emlékezzünk meg a tarka sokaságról.

A térség két szintérre látszott tagozódni.

A peremen, a sugárút, a rakpart és a sétány torkolataiban felszabadult népek sűrögtek-forogtak, köztük rengeteg ugrándozó-visítózó gyermekkel. A felnőttek táncra perdültek, egyesek – róluk lerítt, hogy latinok – kórusba álltak és mediterrán dalokat énekeltek. Mindez egy csodálatos kakofóniává ötvöződött, ami a jelenlévőket nem zavarta, pár utcával odébb pedig szinte már harmonikus zümmögő muzsikaként hatott.

Ne feledkezzünk el a színekről se! Jóllehet a Tanács az etnikai jellegű dolgokat nem jó szemmel nézte, ezúttal engedékenyebb volt és így a téren felismerhetőek voltak a svéd, holland, szlovák, magyar stb. népviseletű csoportok, amelyeket a műveltebbek az általuk ropott táncról is azonosítani tudtak volna.

Szó mi szó, lényeg ami lényeg, a tér peremén szinte mindenütt vidám, felszabadult, az ünneplésnek magát önátadó hangulat uralkodott.

A szorosabb körben, a szoborcsoporthoz körül is tarka volt a kép, bár nem etnikai alapon, nem magából adódóan, hanem csak erőltetetten sokszínűen, és persze a másiknál jóval kisebb méreteken.

Itt a vidámság inkább mintha a dühödség valamiféle erőltetett álcája lett volna. A párok nem olyan szerető természetességgel borultak egymásra, mint a tér másik részén: kényszerű mosolyuk szinte vicsorgásnak hatott. Táncuk nem önfeledt ölelés-kavargás benyomását keltette, hanem sokkal inkább a belső nyugtalanságot lerázni akaró rángatózásét. A Prof távolról szemlélve a jelenetet meg is jegyezte magában:

– Brrr! Ez olyan mint az Ördögtánc a Faust operából. Nem szelíd, nem megnyugtató, hanem tomboló, önemésztő és egyben lázító.

Azonban a csoportnak volt egy másik, igen feltűnő megkülönböztető jele.

– Hol maradnak a gyermekek, a szeretet örökösei?

Egy-két kora szerint oda sorolható mogorva fiatakorútól eltekintve ebből a csoportból hiányzott valami. Igen, csak ki kell mondani: hiányzott a *lélek*. Az egész csak egy hömpölygő, visszataszító *testkupac* benyomását keltette.

A mobilverseny pódiumán a selejtezőn túljutottak egymás után kapták a kérdéseket korosztálytól függetlenül:

- Hány szexuális mássági formát ismersz?
- Miért annyira lényeges az érzékenyítés?
- Mi fontosabb: a természetes szaporulat, vagy a munkaerő-importálás?
- Mely energiaforrások elítélendőek? Sűgő: A Tom tudja.

A gyorsabb és teljesebb választ adók közül a fele jutott tovább, és addig feleződött a társaság, amíg el nem érkeztek a döntőhöz. Nem mellesleg a versenyzőkön agyi működést elemző készülék volt és aki egy kérdésre *fejből* próbált válaszolni, azt azonnal kizárták. A verseny lényege ugyanis az, hogy ki tud gondolkodás nélkül, egy időegységre eső kevesebb pötyögtetéssel választ nyerni az internetről. A fej segédeszközét tilos volt használni.

A pódium fölött egy óriáskijelző a közönségnek is kivetítette a kérdéseket, majd fordulónként a helyes válaszokat, és az ünnepi alkalommal ingyenesen elérhető applikációval mindenki pontozhatta a saját teljesítményét.

Ennélfogva a pódium környéke leginkább egy temetőre hajazott a benne egymás mellett mereven sorakozó szomorúfűzfákkal és lehajtott fejű bánatos szoboralakokkal, hisz' a tenyerükben tartott *agypótlék* fölé meredten hajoló mozdulatlan, másra figyelni képtelen lények leginkább azokra emlékeztettek.

Egyébként az agypótlék kifejezés a Prof találmánya, aki bizonyos, ritkán felmerülő esetekben maga se idegenkedett az alapos tájékozódástól, azonban a mobilt nemcsak testileg (a szem kimutatható és jelentős romlása), hanem szellemileg is (például a számolási és kifejezési képességek elsatnyulása) miatt károsnak tartotta, de főleg azért, mert a mobil – bár ezt senki se merte bevallani – gyakran *szeretetpótlékként* működött.

A szülőknek az önmegvalósítás kergetésében nagyon kevés ideje marad a csemetéikre, akik ezt már nem is hiányolják, mert nekik sincs elég idejük a családra a játékok, posztolások, csetelések mellett. Szóval a szülő úgymond „takarékoskodik” a szeretettel, amit már nem is igényelnek tőle. Hányszor látni – ó, borzalom! – hogy a szülő tabletet nyom a nyafogó picur kezébe?

– Mi volt előbb: a szeretethiány vagy a mobil? – tette fel magának a Prof a költői kérdést.

AZ INCIDENS

Franci nemcsak a munkájából, mint az elhárítás főtisztje, hanem magánemberként is utálta a migránsokat. Hivatalból meglehetősen tájékozott volt a vágyaikról és szokásaikról. Így arról is, hogy főleg a fiatalok „öslakók” ellen fenekedtek, különösen akkor, ha azok a vallásosság jegyeit mutatták.

Erre alapozta a nem is kicsit kockázatos tervét. Most a hármashatár épület tövében egy korlátnak támaszkodva várta az elkövetkezendőket.

A térség itteni másik elkerített részén a pódiumon a megszokott ablakos függöny a bábozókat rejtette. Az ablakban éppen egy páros jelenet zajlott egy kicsikét molett, tépett hajú szőke jányzóval, aki egy csontszikár burnuszos barnás beütésű ifjú előtt esdekelt. A szöveget a gyermekközönség egy része fújta, a másik csak az ütemére tapsikolt:

„Amiért az ara búsul, hogy ő nem tud arabusul.”

A produkció nagy sikert aratott a gyermekek körében, akik mindegyike fekete hajú volt és a sovány főszereplő kicsinyített másának tűnt. Olykor-olykor a szűkre vont bejáratnál megpróbált beosonni egy-egy szőkeség is, de durván visszalökték a kifüggesztett felíratra mutatva: „Csak migránsoknak!” Ez mégsem okozott nagy felzúdulást, mert az öslakos gyerekek okos enged alapon már beletörődtek az ilyesmibe.

Közben az ablakban változtak a szereplők. Elsőre úgy tűnhetett, hogy egy szokásos Fekete Péter jelenet következik, azzal az eltéréssel, hogy az ütlegelt résztvevő nem katonai, hanem rendvédelmi egyenruhát hordott. Ki tudja miért, a gyerkőcök a világ minden sarkában kedvelik az ilyen életképeket (ámbátor a valóságban mindenütt a fordítottja zajlik, talán éppen ezért). Itt is csak az tűnt fel, hogy akinek a kezében a bunkó volt, valamilyen idegen nyelven kárpálta az áldozatát. A gyerkőcök visongtak az örömtől.

A nézők színvonalának pompásan megfelelő előadásnak egy iszonyatos csattanás vetett véget, amire pár pillanattal a pódiumot és környékét üveg-, fém- és faszilánkok terítették be.

Az arra járó Prof félrekapta a fejét, nehogy valami eltalálja, közben pedig ezt morogta:

– Tehát mégis igaz...

Megpillantotta a tőle pár tucat méterre megmozduló Francit, aki feléje bólintott, és harsányan, elégedett képpel kiáltotta oda:

– A tervem bevált!

Franci a médiában alaposan elhintette, beépített emberei pedig a migráns negyedben elterjesztették, hogy a hármaskorony tövében a keresztény ifjak különleges találkozására kerül sor; ott, ahol valójában a bábjáték zajlott. A rendezők csak a legutolsó percben kaptak eligazítást a helyszíncseréről.

– Szeget-szeggel, migránsot-migránssal – dörmögte magában elégedetten Franci. A pódium közelébe ment felmérni a károkat. Az ijedtségen és egy-két szilánksérülésen kívül senkinek se esett baja. Az előadás persze véget ért.

A tér többi részén szinte észre se vették a történeteket, amiről a mindenre figyelő Franci gondoskodott. A pódium mellett egy rezesbanda várakozott a sorára. Vezetőjének Franci ezt súgta:

– Ha intek, adjanak bele mindent. Értve vagyok? No, itt van egy százas.

Az utóbbi meggyőző érvnek tűnt és a nagydob dörgése szinte egybe esett azzal a bizonyos csattanással. Így nem tört ki pánik: az incidens csak szűk körben okozott átmeneti rémületet. A sikolyok, kiáltások hamar elhaltak. A színteret villámgyorsan ellepte egy rendvédelmi és takarító osztag, amely sikeresen szétszórta a még magukhoz nem tértek csoportjait is.

A háttérret a professzor a Pontyos Pólóban ismerte meg Csónakostól, akinek vitorlázás volt a hobbi.

Tudnivaló, hogy a vízi közlekedést nem lehetett általánosan betiltani az Ünnepen az öblöt körbejáró, roppantul kedvelt városnéző hajójáratok miatt. Ezért másként kellett megakadályozni az esetleges merényletet.

– Hajnalban a vízen voltam és láttam, hogy az előtt a partszakasz előtt negyven-ötven méterrel, a tenger alatt egy olyasféle láncot húztak ki, csak jóval szélesebbet és erősebbet, mint amit a rendőrök szoktak alkalmazni az utakon a száguldozó bűnözők megállítására – tájékoztatta az őt körbevevő hallgatóságot Csónakos.

Ezek után pedig esett, ami megesett.

A tenger felől felbukkant egy nagy méretű távirányítású motorcsónak, amely eszeveszett sebességgel száguldott a tér mondott pontja felé, hogy ott majd a partra ugratva óriási pusztítást végezzen.

Mint tudjuk ehelyett az történt, hogy az a meglehetősen kemény csapda széttépte a vízi jármű orrát, melynek szétzúzódó, nagyrészt már ártalmatlan darabjait a bábjáték felé sodorta a lendület.

A motorcsónak, mint sejthető, lopott volt és kezelőjét sem találták meg.

AZ ÜNNEP – 2

A harmadik porondon egy tarkabarka ruhás alak szórakoztatta a vegyes korú nézősereget. Majdnem bohócot írtunk, elkövetve a szokásos hibát, ami szerint a két szót rokon értelemben használják. Pedig távolról se szinonimák.

A pojáca csak bohóckodik azzal a céllal, hogy röhögcsélésre készítse az igénytelen közönséget. Ezt kiválóan példázzák az újabb kabarék, amelyek többnyire – tisztelet a kivételnek – megrekednek az üres malackodásnál. A pojáca előadása nagyjából-egészéből – ripacskodás.

A bohóc viselkedése és poénjai elgondolkodásra készítik a nézőjét, aki nem reagál azonnal, hanem előbb eldönti magában, hogy vajon nevéssen-e vagy sírjon. Mert a bohóc az élet hú tükrözője, amely maga is kétarcú: ami az egyiknek vidámság, az a másiknak keserűség. Ezt visszaadni – művészet.

A pojáca fintorogva olyan személyeken élcelődött, akiket nagy tisztelet övez a világ más sarkaiban.

– És képzeljétek el egy nagy hasú dagi alakot, aki csak üldögél, csak ül összetett kézzel! Azt mondja a mozdulatlanságával és általában a tanításával is, hogy türelem, az élet nem sietős, az élet...

Egy cérnavékony hangocska közbevág:

– Tényleg? Mobil sincs a kezében és egyáltalán nem pörög valamin? Ne hazudj! Az nem is lehetséges!

– Pedig nincsen ám! – imitálja a pojáca *Buddhát*, dörgő kacajt kiváltva.

– Meg képzeljétek: rengeteg léghőrt károsító marha található ott, de nem eszik meg, sőt nem is szabad bántani őket.

Egy mutáló hang:

– Biztos, hogy egy marhát se? Robi, ott a helyed!

Ez jobb poén volt, mint a pojácáé, aki egyetlen mozdulatokkal próbálta fenntartani a figyelmet, mert az ilyenek azt hiszik, hogy az mulatságos.

– És képzeljétek, egyes országokban decemberben egy másik dagi alakot várnak, akinek piros a sapkája, vörös az orra és nem is tud értelmesen beszélni: mindig csak annyit mond, hogy 'Ho, ho, ho'. Azzal próbálják rokonszenvesse tenni, hogy – állítólag – van egy nagy zsákja, tele minden jóval és megkérdezi a kis emberkéket, hogy mit szeretnének kapni. De legalább ti nem hisztek, ugye, ebben a sületlen mesében, a *Télapóban*?

Az általános „nem, nem” zsivaj közepette egy csillogószemű barna fiúcska a mellette ülő lánykához fordult suttogva:

– De jó is lenne! Te nem akarnál valamit abból a nagy zsákból, mert én igen, óh igen! Nekem az apukám sohasem azt hozza, amit szeretnék.

– De persze hogy – hajolt a füléhez a lány még a kezével is körbetakarva a száját. – Tudod én láttam egyszer egy olyan babát...

A pojáca harsánysága elnyomta a kívánság végét.

– És mind közül leges-legmulatságosabb, hogy egyesek egy olyan fazonra bíznák az életüket, aki azt hirdette, hogy nem a hatalom, hanem a szeretet a fontos a világban és akit a saját társai végeztek ki, ráadásul egy ilyen, ni... Azzal hátat fordítva a nagyérdeműnek láttatni engedte a hátára festett nagy feszületet, amelyen egy meggyötört alak kínlódott.

Hát, ez a 'poén' nagyon nem vált be. A pódium környéke elcsendesedett, a második sorban pedig egy fiúcska hüppögni kezdett és elfordította a fejét. Kacaj helyett egyféle zavartság uralta a nézőteret. Egyes szülők felpattantak, kézen ragadták a csemetéiket és „Ez nem neked való!” kiáltással elhagyták a színteret. Az apróságok ugyan vonszoltatták magukat, de nem tiltakoztak.

A Prof távolról látta a jelenetet. Eszébe jutott az ünnepelt krimiíró, aki szellemesnek véelve magát így fakadt ki:

– Micsoda dolog, hogy a keresztények egy kivégzőeszközzől vették a nevüket. Ha Jézust felakasztották volna, akkor most a bitó lenne a nevükben?

Szegényke, magát tette nevetségessé a műveletlenségével. A keresztény szónak semmi köze a kereszthez: Krisztus nevéből – *Christianus* = Krisztus-követő – származik.

A mobilverseny véget ért, a pojáca-show kudarcba fulladt, a csalódott nézők szanaszét szóródtak és inkább a két oldalsó folyópart felé sétáltak. Menet közben minden irányból zenét sugároztak feléjük a mikrofonok, és ízlésük szerint válogathattak a modern „rap”edt hangú ricsaj és a dallamos valódi muzsika között.

A búcsú

A rakpartokon zajlott a *búcsú*. A hatóságok hiába próbálták tiltani és mással felváltani a kifejezést, nem találtak jót az ilyen sokadalomra. Ámbár egy ideig a *vásárt* erőltették volna, az félrevezető, mert a régi búcsú és vásár a három közül csak két kellékben rokon egymással.

Mindkettőben vannak vidámpark-szerű szórakozások, mint a célba lövés, műhal-horgászat, erőfitogtató kecske-lökés, dobozdobálás, amiknek a próbái között lacikonyhákban lehet pótolni az energiát meg a folyadékveszteséget. Viszont a búcsúban nem árulnak ruhákat, cipőket, fejrevalókat, táskákat, amire a vásárokat kitalálták. Ráadásul ezekből több is van, míg búcsúból évente csak egy; de kérdezzék csak a nagyszülőket, akik ezt még tudják.

Fölösleges emlékeztetnem a búcsú néhány elmaradhatatlan kellékére.

A legfontosabb a mézeskalács. A csacska gyermekek csak az ízelmény miatt kunyeráltak rá pénzt a szüleiktől, a tinédzserkor fölöttieket viszont az *eszmei tartalom* is érdekelte. Az ifjabbakat az év slágerei, az egymással csókolózó párok búvölték el. No ne tessék megijedni, nem olyan idejétmúlt fiú-lány párok, hanem két-két ifjú, vagy két-két leány foglalkozott egymással az elmaradhatatlan galambok tekintetének a kereszttüzében. Ezek virágok helyett felvilágosító kifejezések girlandjait tartottak a csőrükben. Igen nagy sikere volt a nimfa és a szatír párosának, ahol az előbbinek is helyre kis kecskeszakálla volt.

A második számú elmaradhatatlan termék a vattacukor. A vásár – már bocsánat: a búcsú – különdíját idén a szivárványszínű nyerte el, bár csak az ördög tudja, hogy egy normális valamiben miként lehet ezeket a dolgokat ennyire összekutyulni.

Időnként itt-meg ott egy kis purparlé ütötte fel a fejét. Ez abból adódott, hogy a harmadik kellék se maradt el. A tarka-barka similabdák az ifjoncok bal kezében pattogtak rugalmas gumijaikon, miközben a bűvész a jobbójában tartott mobil felé dőlve arra merevítette a szemét. Ezért a balból elinduló kontrollálatlan jószág néha másnak éppen ezt a szervét akarta volna kiütni. Ámde ne legyünk igazságtalanok, ez nem mindig így történt: a balkezesek ugyanis a tőlük jobbra állókat veszélyeztették hasonló módon.

Végre rátérhetünk egy csodás eszközre, a varázscsőre (*laterna magica*). Mint tudjuk, ha az egyik végén a szemünkhöz emeljük, akkor a másikon egy kép jelenik meg, amely piros, sárga, kék, zöld mozaik-darabkákból áll össze aszerint, hogy a csövet merrefelé tekerjük el. Idén a korosztályos csövek jelentették az újdonságot, amelyek különböző – hmm – nemi tájékoztató (rossz nyelvek szerint erotikus) jeleneteket varázsoltak a négy-nyolc évesek elé és nem lehet kárhóztatni őket, hiszen neves művészek alkotásai voltak.

Úton-útfélen különböző színű és alakú cédukákat árultak.

Az egyik sorsjegy volt, természetesen minimális nyerési eséllyel. A másik zálogcédula, amellyel egy öregotthont lehetett támogatni, és ha kellő számút gyűjtött, akkor húsz valahány év múlva az illető maga is igénybe vehette a szolgáltatásait, amikor rászorult. A trükköt csak kevesen vették észre: azok, akik *eutanázia-adónak* becézték tudván, hogy mielőtt oda kerülhetnének...

Még sorolhatnánk az érdekességeket, de már abba is belefáradnánk. Aki járt már *igazi* búcsúban, annak sok újat nem mondhatunk, legfeljebb csak felidézhetjük benne a talán már elfelejtetteket. Lényeg ami lényeg, a formák, a külsőségek maradtak, míg a tartalom hogy úgy mondjuk aktualizálódott.

Az élet egyik ellentmondásaként az embereket a szokásaikon át lehet szokatlan utakra téríteni.

A négy évszak

Az állatsimogató felé haladva a fület megütötte Vivaldi örökzöld műve. Arrafelé volt a Négy Évszak tere, a nagy tér egyik része, ahol a szolgáltatások egész évben működtek. Az ezek iránti igények megsokszorozódtak a nagy Ünnepen, mivel sokan szerették volna életük egyéni jelentős eseményeit a közösségi ünnepi hangulattal összepárosítani.

Megjegyzendő, hogy a négy évszak csak közelítőleg felelt meg az élet három nagy fordulópontjának: a születésnek, házasságnak és halálnak, de mivel idővel újabban a válást is annak tekintették, a számszerűség végülis rendbe rázódott.

Kukkantsunk csak be a magas kerítés mögé!

A térség leginkább a „Ki nevet a végén?” társasjáték táblájára hasonlított, negyvenöt fokos szögben elfordítva, vagyis a csúcsára állítva.

A négyzet felénk helyezkedő elülső sárga fedeles épületét borító *kikerics* a tavaszt szimbolizálta. Kevesen várakoztak előtte. Arcukat fátyollal vagy más módon eltakaró nők, koruknak megfelelő férfiak által kísértén. Egyikük-másikuk arca csüggedt reményt, a többségük merev dacot tükrözött. Ez volt a *fogantatás háza*, ahol a nők méhébe magzatot plántáltak a számtalan prospektus bő kínálatából történt választás szerint. Ugyanazok a párok egy-két óra múlva már újra meg is jelentek a kijáratnál. Csak ritkán tűnt úgy, mintha maradéktalan boldogság töltené el őket.

A baloldali piros tetejű házikó volt a *párba lépés háza*, két bejáratral.

Az egyiket *fehér liliom* díszítette és most csak egy pár álldigált előtte. Majd odabent ellenőrzik a magukkal vitt és kitöltött nyomtatványokat, újabbakat kell aláírniuk számos keresztkérdés után, amelyek arra irányulnak, hogy valóban a régi szokások szerint akarnak-e házasságot kötni. Az igenlő válasz után, ha az utolsó lebeszélés se vezetett sikerre, a pár kapott egy tanácsí időpontot a hivatalos állami házasságkötésre és végre elbocsájtották őket.

A másik bejáraton nagy volt a sürgés-forgás. Majdnem leverték a díszként szolgáló *vörös kardvirágot*. Ez a traktus több szobából állt és egy egyenruhás alak irányította a párokat az éppen megüresedő felé. Nagyüzemben adták össze a viszonyukat legalizálni kívánó egynemű párokat, bár vágyaik dacára – egyes ellenzéki rétegek befolyása még erős volt – nem hangozhatott el a „házasság szent köteléke” szövegrész.

A jobboldali zöld fedelű traktus az ősznek felelt meg. Változatos méretű *gerberák* díszítették. Valamiféle gyorskiszolgálónak tűnhetett, mert az ide belépő párok rövid idő elteltével már távoztak is a *válások házából*.

A megfigyelőnek – bár le kell szögezni, hogy bámészkodót nem engedtek ebbe a térségbe – feltűnhetett, hogy páran magánosan is várakoztak előtte.

Majd amikor kilépett valaki, karonfogva az egyiküket megindult a szemközti épület jobboldali ajtaja felé.

Amilyen gyors a válás, olyan gyors a párba állás – hangzott a legújabb szólás, amit persze fordítva is lehetett volna citálni.

A hátsó, a kíváncsi szemek előtt eldugott sötétkék fedelű egység felelt meg a tételnek. Ez volt az *elmúlás háza*. Bejáratánál egy-két rogyant idős ember mutatkozott, néha tolószékben, de mindig erőteljes fiatalok által kísértén. Egyik-másik vonakodott belépni a *krizantémokkal* borított ajtón, de hátulról betuszkolták. Az „önkéntes eutanázia” szakrendelőjéből idősebb páciens soha nem láttak még kilépni. A köznép pedig borzongva gondolt erre az intézményre, de csak a bátrabbak merték félhangos gúnnyal kifejezni kételyüket: „még hogy önkéntes.” Volt egy hátsó kijárat is, ahonnan időnként rejtélyes, ablaktalan kocsik indultak el kevésbé rejtélyes céljuk felé.

Jóllehet ez az egész Ünnepe a feloldódás jegyében zajlott, a Négy Évszak terének a kapuján belépők közül csak nagyon kevesen voltak feloldottan, igazán derűsek, békések. Az üdítő kivételek közé tartozott egy fiatal pár, akik kart karba öltve, vidáman csevegve és nevetgélve közeledtek a helyszín felé, bár azok közé tartoztak, akiknek itt csak engedélyt adtak arra, hogy majd három hét múlva beteljesedhessen a boldogságuk az egybekelés által feltéve, hogy átmennek azon a bizonyos vizsgálaton.

Mondanunk se kell, hogy Kláráról és Fredről van szó. Háromnegyed óra múlva átesve a macerákon, immár felszabadultan az öbölpartra siettek, ahol elvegyültek a zajos sokaságban.

Menet közben Fredet szokásától eltérően filozofikus hangulat fogta el.

– Láttad, hogy mennyien mentek be a zöld házba, és nem csak homók? Ez a dolog érthetetlen a számomra. Ezzel elkezdte magyarázni Klárának egyes korok törvényeinek az ellentmondásait.

– A zsidóknál a férj bizonyos feltételek mellett elbocsáthatta a feleségét, viszont az semmilyen módon se kezdeményezhette a válást. Mit szólsz ehhez a féloldalassághoz te, mint harcos feminista?

Klára kis öklével jól oldalba vágta a srácot.

– Majd adok én neked feministát!

– Hányat? – jött azonnal Fred váratlan ríposztja, amelyen mindketten úgy elkezdtek kacagni, hogy sokan feléjük bámultak. A férfi folytatta:

– Itt van a mi *aranyos* birodalmunk is...

A hangsúly erősen ellentmondott a jelzőnek.

– Azt hinnéd, hogy a változatosság vezérli – intett a mindenfelé látható szivárvány jelképekre – közben pedig *politikai-szellemi uniszexre* akarnak kényszeríteni bennünket.

– Kedvesem, legalább ma ne politizálj! – rángatta meg a grabancát Klára.

– Gyere, együnk inkább egy fagyit!

A tavacskánál

A Prof korán kelő volt, korán és jól reggelizett, az étkezésre vonatkozó mondást követve, miszerint „reggel mint egy király, délben mint egy polgár, este mint egy koldus.” Az ebéddel se váratta meg magát. Miután lassan, komótosan, módszeresen körbe ballagott a téren megszemlélve azt a keveset, amire kíváncsi volt, a sugárúton visszafelé kezdett sétálni. A forgalom elől elzárt hármass-osztatú allén szembe özönlöttek vele a későn kelő népek. Az ebéd előtti séta kellemes volt a hűs árnyat adó terebélyes öreg juharfák alatt.

– Hát, ez is elmúlt – idézte fel a gyermekkorát, amikor a fa **röppentyűit** a kisserácok és kislányok az orrukra ragasztották Pinocchiót utánözva. Lassan céljához ért. Az úttól jobbra egy kis tavacska tükrözte vissza a napot.

– A mérnöki antizsenialitás – jutott az Öreg eszébe, amit azzal műveltek.

Előbb ki akarták szivattyúzni, mire a környék épületei kezdtek összedüledezni. Próbálták betemetni, de „azért a víz az úr” alapon a tavacska tartalma áthelyezte magát a szomszédos pincékbe. Végül azt tették, ami az egyedüli célszerű megoldás volt: a kis térséget parkosították, a tavat pedig békén hagyták az aranyhalak és a vadkacsák nagyobb örömére.

Egy nádtörzs-csomón dolmányos varjú álldigált fejét ütemesen jobbra-balra forgatva. A szomszédban zajló teniszeccset nem láthatta, legfeljebb csak halhatta, mozdulatai tehát nem annak szóltak. Bizonyára a halakat irányította jobbra, amikor a vadkacsák balra úsztak, és fordítva. Úgy tűnt, hogy sikerrel: tekintélyt adó szürke köpönyege megtette a maga hatását. Ám hiába dolgozott: megszolgált bérét nem vehette magához haltáp formájában, mert a gyerekek még nem etették a sárga, fehér, arany uszonyosokat.

A Prof egy darabig még szemlélődött a padról, dolga nem volt sietős. Majd megrohanta a fájón-édes emlék. A katonaság után – már harmincöt éve! – itt ült Zsuzsával, aki nagyon maga alatt volt. Tizenhét évesen körülrajongták a fiúk, ő pedig sokakat hitegetett, kivéve Lászlót, aki fájó szívvel, de önként feladta a hozzá fűzött szerelmét és reményét. Akkor azután három év telt el.

– Legalább te, ugye, te nem haragszol rám? – pityeregte. A fiú átkarolta a hüppögő lány reménytelenül lekornyadó vállát és halkán suttozta:

– Persze, hogy nem. Képtelen lennék rá...

A Prof fáradtan feltápáskodott, majd a tavacska melletti étteremben foglalt helyet. Tekintettel a korai időpontra a teraszon még alig-alig lézengett valaki. A kedves, mosolygós felszolgálólány „csókolom”-mal köszönt neki letéve kezéből a kisüstis pohárkát.

– A többit is a szokásosan? – kérdezte dallamosan, majd a konyha felé pördült. A professzor egy pillanatra Zsuzsa távozó alakját látta maga előtt.

A felvonulás

Az ünnepi felvonulások eredendően két félék.

Vannak vallási körmenetek, amelyekhez nagyon hasonlítanak az egyes sportrendezvényekhez kapcsolódó díszmenetek. Ne tessék megütközni: ide sorolandók a május elsejei felvonulások is, amelyeken az emberek – minden ellenkező híresztelés dacára – nem a hatalomtól való félelmükben, hanem önként vettek részt, szinte vallásos örömben, ha a mögöttes hit nem is az volt, mint amit egyesek szigorúan annak tartanak.

Ezeket régen nem zavarták meg kívülállók. Ma is csak azok teszik, akik Thomas Mann szavainak parafrázisával élve az európaiak közt nem fehérek. Ez itt sem (csak) a børszínre értendő.

Vannak politikai tüntetések, amelyek pártokhoz kötődnek és amelyeken politikai beszédek hangzanak el. Ezeken szükségszerűen megjelennek az ellenpártok buzgó hívei is közbeszólással, hurrogással, füttyüléssel és sokféle más eszközzel zavarva a szónokot. Félreértés ne essék, a nemtetszést nem a beszéd tartalma váltja ki, á dehogy, hiszen ahhoz gondolkodni kellene! Az ünnepprontót nem az értelem, hanem a mindig savas gyomornedvek által felkorbácsolt érzelmek vezérlik.

A tényleges ünnepi felvonulás bemutatása előtt talán van még türelem egy kiegészítésre és két javaslatra.

Az alapjaiban ünnepellenes, nem az örömet, hanem a hergelést szolgáló, a kivagyiságot harsogó tombolásokra nem térünk ki: nem ide valók.

Világos, hogy az örömnépek a szónoklatok által váltanak ki manapság ellentünetéseket. Ha valaki nem keverne aktuálpolitikai üzeneteket a népi vagy globális ünnep beszédébe, akkor nem lenne *mire* közbeszólni. Például május elseje szóljon a munka és az élet dicséretéről, de ne arról, hogy bezzeg mit tettünk mi annak érdekében, szemben másokkal.

Másik javaslatunk praktikus. Nem is értjük, hogy a mai világban miért „egynyári”, egyszer használatos cuccokkal – transzparenszekkel, zászlókkal, táblákkal – villognak ahelyett, hogy variálható poszttereken, innovatív módon a mesterséges intelligenciát is bevetve csak a nevet írnák át mondjuk Vikiről Ferire, vagy fordítva, a „le vagy...”, „menj a...” stb. maradhatna. Ilyen lenne ugyanis a fenntartható ellentünetés.

Még kifinomultabb megoldás lenne, ha az eszközöket bérelni lehetne és használat után visszaváltanák őket mondjuk a Poster-Point automatában.

De most már tényleg felhagyunk az elmélkedéssel.

Az Ünnep ideológiamentes, feltétlen tetszésre és vígságra számot tartó programrészét, az etnikai csoportok táncos felvonulását egy bizonyos David Goodman tervezte.

Csak annyi köze van a zenekarvezető Benny Goodman-hez, hogy az utóbbi is jó értelemben vett liberális művész volt. Minden tiltás, fenyegetés és zsarolás dacára csupa fehérekből álló zenekarában először alkalmazott színes bőrű művészt, a tehetséges Lionel Hamptont, a vibrafon mindenkori legjelesebb művelőjét.

David a keresztény vallása miatt hazájában üldözött bevándorolt szíriai édesanya és egy londoni zsidó műtárgykereskedő sarjadéka volt, aki apja gyakorlati szervezési érzékét anyja hitével és empátiájával ötvözte. Elvállalta az Ünnep megszervezését, de kikötötte: senki ne mondjon beszédet és ne is közvetítsenek olyasmit. Az Ünnep legyen egy olyasféle alkalom, mint a riói karnevál: egy táncos, önfeledt, politika- és ellentétmentes – feloldódás.

– Akkor most következik a karnevál? – kérdezte Klára, amikor felhangzott Weber csodaszép műve, a „Felhívás keringőre”.

Talán óvatosabbnak kellett volna lennie a kérdezősködéssel. Mintha a Colorado zsilipjét nyitották volna meg, Fredből máris áradt a *tudomány*.

– Voltaképpen csak a húshagyó kedd utáni időszak a karnevál ideje: a latin *carne vale*, azaz *pá hús* (ez picit freddis volt) kifejezésből. Másik neve farsang, aminek jelentése *pajkosságot művelni*. A római szaturnáliák utóda...

Itt abba kellett hagynia, mert a zene felerősödött és az Egység sugárút torkolatában megjelentek az első táncsoportok.

A finnek a jenkka nevű táncukat járták a kantele (pengetős hangszer) és a fűzfasíp kíséretével. Maga a tánc polkaszerű és a táncosok hol egymás felé hullámszerűen, hol eltávolodnak egymástól új partnert ragadva karon. A népi öltözékekben főleg a mellények feltűnőek, amelyek sötét alapon virágokkal hímzettek, amelyek az ősz élénk színeiben pompáznak.

A néptáncra nem úgy kell gondolni, mint valami régről ránk maradt relikviára: sok népi tánc újkeletű, mint majd az alábbi szirtaki is. A jenkka-ból született a hatvanas évek kedvence, a letkiss, amely a madison nevű örülettel volt egyidős. Távolról meghallva az ütemet a Prof is felkapta a fejét:

– A vonzások kuszasága. Én Esztert nem mertem felkérni, az a kislány pedig, aki mindig engem bámult – a nevét nem is tudom –, hozzám nem mert szólni. Az áldott letkiss viszont mindenkit egyesített.

A professzor Emma születésnap vendége volt. Nagy villájukban bőven volt hely a társastáncra is, amilyen a letkiss. Ezt ugyanis úgy táncolják, hogy a táncosok láncot alkotnak egymás vállát fogva és átkigyóznak szobán, fürdőszobán, mindenben, miközben az egyik ütemre a jobb-, a másikra a bal-lábukkal rúgnak oldalra (a bajok fenekébe?). A lánc időnként nagy kacajok közben megszakad és másként, más táncosoknál fűződik egybe.

Az írek a steptáncban jeleskedtek, közelebbről a jig-ben. Country-hegedű, duda és tambura kísérte táncuk egy kicsit a tétova verébre emlékeztet, aki időnként összetéveszti a lábait. A főleg zöld-fehér színekben pompázó párok a részeg kacsát is mímelték, aki tévedésből kétszer tottyant jobbra, mielőtt

balra lezökkenne. A jigben az a jó, hogy nem lehet elhibázni, mert csak a bal és jobb lábat kell váltogatva ledobbantani kinek-kinek a tetszése szerint.

A lengyelek nem tudták eldönteni, hogy a pergős mazurkával, vagy a kedves-finom udvari táncukkal, a polonézzel bűvölgék-e el a nagyérdeműt. Fehér-piros öltözkük inkább a mintázat, semmint a színek változatossága által hordozta a népi jegyeket.

A francia gavott nem emelkedett ki se a zeneiségével, se a ritmusával a többiek közül. Viszont tipikus gall módra a párosok megcsókolják egymást, amikor egymáshoz érnek, aminek a körtánc se lehet akadály.

Következett a spanyolok vörös-sárga ríktó csoportja. A professzor nem kedvelte a neki túl gyors és túl „arabos” kísérezetét a kasztanyettával és a csörgődobot rázó, fekete hajú, hasukon meztelen hajladozó táncosnőkkel.

A tarantella olasz táncnak a tarantula pók adhatott nevet. A gyors nyolc-nyolcados ritmus valóban olyan ugrabugrálásra készíti a párokat, mintha mérges pók csípése fenyegetné a legpárnásabb testrészüket. A tánc zenéje olyan neves zeneszerzőket is megihletett, mint Rossini. Ez nem kirívó eset: más nemzetek táncai is átkerültek a klasszikus zeneirodalomba.

Következtek ugyanis a magyarok a híres-nevezetes csárdásukkal. Jóllehet ez tüzes tánc, nem olyan vad, mint a déli néptáncok, például az alábbi hora. Ritmusait Brahms szelídítette pergő, mégis lágy dallamokba.

A magyarok utolérhetetlenek a cimbalom- és hegedűjátékban, de ami még fontosabb: bár nem írtak ki rá versenyt, biztosak lehetünk abban, hogy az összes népviselet közül a hímzett magyar nyerte volna el a fődíjat.

A magyarokat a délszlávok csoportjai követték. Ezek öltözékei hasonlóak egymáshoz: a kék-fehér-piros színeket variálják. Néptáncuk a kóló, amit két változatban adnak elő körtáncként, mindig legalább három résztvevővel.

A kólót szelídebb ütemű, szinte melankolikus zenére járják néha ének-kísérettel. Ebből adódik a másik változat neve: horo (chorus=kórus). Ez jóval pergőbb, sőt néha egészen vad, mint ahogyan Izraelben ropják.

Még sok érdekes apróság adódott.

Az osztrákok stüzi kalapja és tiroli pántos bőrgatyája, ami annyira kirívó öltözk, hogy a szemben álló táncosok meg is pofozzák érte egymást.

A hollandok a fapapucsukban kopognak és minden más népviselettel szemben a fehér ingen-blúzon hordott mellénykék pasztell-színűek. Mit mondjunk, a zenéjük is annyira pasztelles.

A sort a görögökkel zárjuk. Ki ne ismerné a szirtakit, amit nem véletlenül neveznek Zorba táncának. Theodorakis voltaképpen a hora-ból vette át. Zenéje is sejteti: lassú (görögül syrtos) és gyors elemek váltakozásából álló körtánc. A táncosok megfogják egymás vállát, a lábukat oldalra vagy előre lendítik úgy, hogy a felsőtestük merev marad, szinte nem is mozog.

A karnevált és vele az egész Ünnepet varázslatos tűzijáték zárta le.

ANTAL ATYA

A Szent István plébánia idővel egy erőszakmentes szellemi ellenállási központtá változott. Olyanná, amilyenek a Birodalom előtti korban Európa keleti traktusában a kommunizmus idejében is léteztek – lásd Regnum Marianum – bár a népek ezekről se sokat tudtak, ha egyáltalán.

A munkamegosztás kézenfekvő volt. A plébános, Sándor atya továbbra is a megszokott feladatait végezte, miközben a káplán a fiatalokkal foglalkozott és az ellenállást mozgatta. Esetünkben a káplán Antal atya volt, akinek szinte regényes élettörténetét hamarosan megismerhetjük.

Az ünnep másnapján péntek volt, amikor Anita-hoz eljárt Antal atya, hogy elhozza a karitás csomagját és elvégezze a még szükséges bevásárlást. Az asszony nem hagyhatta magára a nagy odafigyelést igénylő csemetéjét, de szerencsére mindig akadtak jóemberek, akik péntekenként a következő hétre ellátták a szükségeseikkel. Részben a vásárcsarnokból, ahol egyes eladók kedvezményeket adtak, részben a plébánia karitász-alapjából.

Lényeg ami lényeg: Anita írt egy listát, a bevásárlás után meg kipipálták a tételeket. Az atya gyakran **csalt**: az ár rovatra a ténylegesnél kevesebbet írt. Ezt az asszony is észrevette, de szégyenlősen nem merte felemlíteni.

Antal atya egy idő óta újra atya, bár egy ideig nem volt az. Ezt persze nem érthetik még, de hamarosan a dolog megvilágosodik. A csarnokban csak Tóni bá'-nak hívták, aminek az eredete egy derűre okot adó eset. A dolog úgy kezdődött, hogy egy agyonpakolt rakodókocsival többen se bírtak, mire az egyik hórukkos a papnak kiáltott:

– Atyám! Meg kéne tóni.

Ő jött, mint Jean Valjean a Nyomorultakból és a teher megadta magát.

Ebből persze a tájékozottak sejthetik, hogy Anti – egyelőre maradjunk a gyerekkori becenevénél – nem volt Fred Astaire alkatú, ámbátor nem lehetett panasz az ő parkettmozgására sem. Viszont tény, hogy gyakran és szépen énekelt, bár itt meg Carusótól ütött el a baritonjával, akivel a zsákolás rokonította. A nagy tenor malomban, Anti a kikötőben cipekedett.

Mivel kezdünk már szétszórtak lenni, jobbnak tűnik, ha a történetet az elejéről indítjuk az útjára.

Anti azon kevés szerencsések közé tartozott, akiknek Alich néni – ha még emlékszünk rá – meghuzigálta a fülét, ha hecsedli **gyérítésen** kapta. Ebből is tudható, hogy a lápos mellett, a töltés környékén gyakorolta csínytevéseit. Ezek egyikeként tizenkét évesen – mondjuk így – magántulajdonba vette a fatelep egyik csillájának a tengelyét kerekéstől. A 35-38 kilós szép formájú

vasat a feje fölé emelgetve mindenkinek mutogatta. Nem csoda tehát, hogy tizennyolc évesen a bicepszét már két férfimark is alig érte körül.

Édesapja korai halála után lejárt a közeli folyóra, ahol a 70 kilós gabonás zsákokat kellett kipakolni az uszályokból.

Testével együtt a lelke is erősödött. Bár tanulóként az igazán jó jegyek elkerülték, a latinnal elboldogult, egyébként is legerősebb oldala a nyelvek iránti érzékenység volt. Lelkiatyja biztatására a diakónusi rang elérése után felvételét kérte a szemináriumba. Mivel önállóan gondolkodott és véleményét nem rejtegette véka alá, voltak némi ütközései a principálissal, de végül csak „Krisztusba vágta magát” a templom kőpadlóján és felszentelték.

Antal atya jóvágású férfi volt. Node ne legyünk visszafogottak: nemének rendkívül jóképű, erőteljes alkatú, vonzó, bár nem túl magas példánya volt, aki után megfordultak a nők és nem csak a hívők. A gyerekek imádták, de bizonyos, hogy a felszentelt férfiak iránt különös vonzalmat érző hölgyek ebben alaposan lekörözték őket.

Az egyikük gyakori gyónóvá lépett elő, holott korábban nem kedvelte azt a szekrényfélét. Bár az akkori rács többet eltakart a gyónó arcából, mint a mostani egészségügyi átlátszó műanyag lap, úgy látszik, hogy egy bizonyos szempontból mégse eleget. Így hát, amit az előjárói előre megéreztek, Anti papi pályája hamarosan véget ért: kiugrott és megnősült.

Az egyházi megszentelést persze nélkülöző párkapcsolat igen rövid ideig tartott. Külső szépségekkel megáldott párja, Jutka, nem tartozott a hattyúk típusába, akik az életük végéig hűségesek a választottjukhoz. Foglalkozása se arra predesztinálta. Vidéki színésznő volt, aki közepes tehetségével soha se vitte feljebb: a másodrangú színházak között válogatott. Ezt ő mondta; a valóságban nehezen kapott mellékszerepeket és sokszor volt távol a férjétől.

Válása után Anti – azaz most már inkább Antal – nem kereste élete újabb értelmét. Valamikor gépjárműjavítói szaktudásra tett szert és most szerelő-segédként dolgozott, de nem volt megelégedve vele: már nem gépeket, hanem ismét embereket akart megjavítani. És nem feledve szálkákat-gerendákat, a dolgot saját magán kezdte.

Vezeklőruhában zarándokolt gyalog Rómába szeretett volt lelkiatyjához, Mihály bá'-hoz.

– Vétkeztem atyám ellened – kezdte a tékozló fiú szavaival. Megrendítő bűnbánata ezzel a kiegészítéssel került elfogadásra:

– Azazhogy magad ellen... Mihály atya most is fején találta a szöget.

A szigorú vizsgáló bizottság az ilyenkor szokásos procedúrák elvégzése után az atya erős támogatására újra szolgálatba engedte.

Tudnivaló, hogy a jó pap nemcsak holtig tanul, hanem a katolikus egyházban halála napjáig az is marad: az egyházi rend alias papság szentsége sohasem múlik el akkor sem, ha a pap tevékenységét valamilyen ok miatt felfüggesztik.

Antal atya vezeklése kiteljesítéseként nehéz feladatot kért, amit meg is kapott. Jó testi állapotára, nyelvtudására, sokoldalú jártasságára tekintettel Brazília őserdejébe küldték olyan helyre, ahol fehér ember még nem járt és – állítólag – nem vetették meg a friss emberhúst. Hat évet nyomott le, amikor előljárója visszahívta:

– Öregem – már kiérdemelte a baráti megszólítást – ma az itteni *fehér vadak* között nagyobb szükség van térítésre, mint odaát. Találsz magadnak helyet, vagy jelöljünk ki mi egyet?

Antal atya időt kért az előbbire. Ámbár nagyon ledöbbszent a metropolisz változásain, még odatalált Alich nénihez, mert kíváncsi volt, hogy egyáltalán él-e és mert már gyerekként is sokszor kikérte a tanácsát. Szülei nem voltak vallásosak: ez irányú műveltségének és érzéseinek leginkább a *javasasszony* volt az elplántálója és növelgetője.

Hát így esett, hogy összefutott a professzorral, aki szintén földije volt és akitől eligazítást remélt. Nemhiába.

A Prof szeretettel ölelgette, azaz csak volna, mert a szőke óriás deltája az Amazonaséval vetélkedett, persze arányosan. Egy-két pompás piranha-szelet mellett – Antal atya nem tűnt a jó étkek ellenzójének és Manausból magával hozott egy-két folyó menti finomságot – ki is derült, hogy Sándor atya bizony öregszik és bár három fiatal lelkével bír, a teste...

Így került Antal atya a vásárcsarnok melletti plébániára, ahol – hiába no, a pap csak pap marad – a jezsuiták bevett taktikájához folyamodott, Sándor atya aggodalmai által kísértén.

A jezsuitáktól nem véletlenül tartottak annyira főleg a reformáció után, de egyébként is bármikor. Az emberek közelében éltek, azt művelték, amit a környezetük és ennél fogva se tiszteletes, se pap, se pszichiáter, se filozófus nem ismerhette annyira az embereket, mint egy jezsuita.

Mielőtt lelkipásztori ténykedését megkezdte volna új állomáshelyén, Antal atya inkognitóban beszivárgott a vásárcsarnok melósai közé. Velük együtt végezte a legnehezebb, legpiszkosabb munkákat olyat is elvállalva, amitől a többiek ódzkodtak. Torzonborz meg is kérdezte:

– Tóni bá! Te kinek a szolgálatában állsz? Kinek végzed a munkádat?

Barátunk rejtélyesen mosolygott:

– Mindig egynek. A legnagyobbnak, bár... – nem fejezte be a mondatot.

Természetesen a Pontyos Pólós vendégévé vált, noha a tulaj egy picit féltette az ablakait, amikor Tóni egy finom halászlé utáni bortól fűtötten belekezdett a Halászlégény frakkban egyik nótájába.

Későbbi *lebukása* legendássá vált és szélteben-hosszában emlegették. Az pedig úgy történt, hogy...

Sándor atyát váratlanul beteghez hívták akkor, amikor hivatalosan rajta lett volna a gyóntatás sora. Pepi, akit a csarnokban a pepita zakója miatt

hívtak így, apró, egérszerű félénk kis fickó volt, a zsebtolvajok diszpéldánya. Még anyukája hangjára hallgatott, sajnos már csak belsőre a nevezett előd váratlan távozása folytán. Ezért élete a csarnok, a zárka és anyai hatásra a gyóntatószék között tellett, bár rövidsége dacára az utóbbitől félt legjobban.

Elkövetkezvén az aktuális gyónás ideje, Pepi a térdeplővel kezdte koptatni az ilyesmit már alig tűrő nadrágját, amikor is eltolódott az a bizonyos rács a gyóntatószék két térfele között. Pepi keresztet vetve mondandójába kezdett, majd fölpillantott. A szokásos simaság helyett egy szőke szakállal keretezett kép töredékeit látta és a hang se volt éppen elhalóan lágy:

– Na mondd csak Pepi, most kit loptál meg?

Szegény ártatlan majd elájult a sokktól:

– Te, te itt? Te is gyónni jöttél, Tóni? De akkor miért ülsz azon az oldalon?

Rövid úton tisztázták a szerepeket. Majd Antal atya a feloldozás után ráförmedt:

– Hoztál papírt meg ceruzát?

Pepi amúgy is mindig értetlen ártatlanságot sugárzó képe most végleg elgárgyult:

– Hát azt meg minek?

– Tudhattam volna. No nézd csak, ott van a kezed mellett jobbra, a gyónás liturgikus cédulája mellett – igazította el.

Később kiderült, hogy Antal atya is csak emberből van, ennél fogva a saját hibáit másokról is feltételezte. Történt ugyanis anno, hogy egy gyónásakor a pap egy rózsafüzér-tized elimádkozását adta penitenciául, de mire hazaért, elfelejtette, hogy melyik **titokkal**. Azóta úgy tartja, hogy célszerű az elégtételt felírni. Megjegyezzük, hogy futólag az is eszébe jutott, hogy mobilba kellene diktálni a penzumot, de arról letett. Ki tudja, a gyerekek nem a mesterséges intelligenciával tudatják-e le bűneik méltó büntetését? (Hány másodperc alatt darál le egy mobil, mondjuk, ötven Miatyánkot?)

A hír futótűzként terjedt:

– Tóni valójában Antal atya!!!

Egyesek már csak kíváncsiságból is beestek a gyóntatószékbe, de hamar rájöttek, hogy az nemigen kifizetődő. Tóni, azaz hogy az atya ugyanis furcsa elégtételeket rótt ki.

Amikor a püspök behívatta, olyan észszerűen védekezett, hogy a magas méltóságú is elmosolyintotta magát.

– Most írnak elő nekik ötven Üdvözlégyet? A tizediknél elalszanak. És kinek mi haszna van abból? Talán növekszik a hitük?

A püspökatya a fejét ingatta:

– De mégis szokatlan, hogy lapátolni küldesz valakit. Vagy – hát ez már mindennek a teteje – kutyát sétáltatni?

– Nem az jut a Mennyeek országába, aki azt mondogatja, hogy Üdvözlégy, hanem az, aki cselekszi Atyánk akaratát – citálta kicsit pontatlanul Antal. – Amit a legkisebbnek teszték... – folytatta praktikus példákkal.

– Püspök úr! Mári néninek fáj a lába, valakinek el kell vinni az orvoshoz. Kovácsék öregek, ragaszkodnának a vén kutyájukhoz, de a negyedikről nem képesek elégszer sétáltatni. Anitának ott van a beteg kistia. Vajon melyikük esetében nem a tettleges segítség a legjobb ima?

A lelkipásztor hátradőlt kényelmes foteljében és gyűrűs ujjait egymáshoz ütögetve gondolataiba mélyedt. Majd kis keresztet rajzolva a pap homlokára és gyűrűjét csókra nyújtva elköszönt tőle:

– Áldásom kísérjen! Tégy, ahogyan jónak tartod, de ügyelj a komolyságra. Mégis várj csak...

Antal atya újra lecsücsült és máris érkezett a kérdés:

– Nem tartasz attól, hogy ezeket a cédulákat elcserélik?

Antal elmagyarázta, hogy egyrészt a soron következő gyónásnál elkéri a cédulácskát – apropó, a gyóntatószékek némi átalakításra szorulnának – és úgys közömbös, hogy Péter vagy Pál sétáltatja meg a kutyát, csak pisiljen.

Ennél a pontnál a püspök végleg feladta.

– Na menj csak, menj már!

Hát így esett, hogy Anitánál azon a pénteken ketten jelentek meg. Antal atya ezúttal azt vállalta, hogy elkíséri vásárolni.

– Én nem tudom megvenni magának azt a harisnyát, velem kell jönnie – hangzott az érvelés.

Az asszony szeme örömmel csillant fel, végre ő is kimozdulhat, de aztán aggodalmasan nézett a kisfiára:

– Őt csak nem hagyhatom magára...

– Persze, hogy nem! Pepi azért jött, hogy sétálni vigye a partra. Ne féljen, Pepi jól elszórakoztatja és nagyon vigyáz majd rá. (Mint a lopott tárcára, tette hozzá magában.) Hangosan pedig tréfásan fenyegette meg a kismembert:

– Aztán meg ne tanítsad a *művészetedre*!

Pepi át is vette a kisfiú pátyolgatását:

– Látod hány savanyú cukor van a kezemben? Kettő? Nem is, mert három. Akkor velem tartasz?

Adalbert pedig – ilyen szép neve volt a fiúcskának – máris bizalommal a tarka-ruhás, mókás idegen kezébe tette a pracliját, mert az alig volt nagyobb az övénel és különben se kiabált vele, no meg persze volt cukorkája.

A gettóban aznap hét ágra süttött a nap...

ATTILA

A deresedő műtősségéd a maga két méter hat centijével, pontyok fél kézzel való megfogására alkalmas lapáttenyerével és balra ferdült orrával, ami egy fürge pár síléc és egy mozdulatlan fenyőfa szerencsétlen találkozásának az eredménye volt, erősen kilógott a tesói sorából.

Nála alacsonyabb bátyja erős szemüvege dacára igen jóképű fickó. Nővére egy tipikus szemita szépség. Húga viszont úgy tűnt, hogy sohasem nő ki a tinédzser korból, mindig soványka, bár törleszkedően kedves teremtes.

Az óriás szíve vajból volt, de sajnós az érettségin nem azt, hanem eléggé el nem ítéhető módon a matektudást osztályozzák. Hosszas küzdelem után végülis átcsusszant, mit csusszant: hármassal átrepült a lécz fölé. Azonban ez kevés volt az orvosira történő felvételhez, bár az igazság az, hogy iskolája szellemi beállítottsága miatt arra még az igen jó tanulóknak se volt reménye.

Barátunk az óhajtott hivatás közelében vállalt állást és nem is lehet vitás, hogy hatalmas erejével és éles eszével meg is felelt minden követelménynek. Csak hát – amiben ugye nem állt egyedül – az évek jöttek, a matematikai ismeretek pedig csak mentek, mentek. Addig, addig, míg Attila feladta a nála már sokkal fiatalabbakkal való rivalizálást és marad ami volt: Ati, a műtős.

Langa, ami a *langaléta* becenév fennmaradt rövid változata volt, csámpás arcéke dacára rövid göndörödő (nem igaz, nem is kopaszodik) hajával egyes leányzók körében nyilván egy római szenátor benyomását kelthette, annyira körülrajongták. Ő azonban nem volt nősülésre hajlamos: élete végéig agglegény maradt. Már huszonöt évesen túlóráiból és mellékállásából, – amikor szabadnapos volt, éjszaka egy, hmmm, szórakoztató-egységben volt kidobófiú – tellett neki egy másodkézből szerzett sportkocsira. Azzal szeretett furikázni a hegyek szűk, kanyargós útjain, persze mindig egy kishölgy társaságában, olykor meg-megállva, mint sejthető nem csak a szép kilátás kedvéért.

Addig, addig, mígnem... Az egyik kanyarban egy nagy sötét folt keveredett valahonnan a kis Mazda elé, Attila pedig a kórházban ébredt. Szerencsére partnerének nem esett nagyobb baja, bár állítólag hosszabb időre elment a kedve a hegyi szlalomozástól.

Hősrünk élete nagy fordulatot vett. Határozottan állította, hogy egy olyan szarvast látott a csattanás előtt, amelynek szarvai között egy fényes kereszt állt. Barátai, akikkel együtt fogyasztott az előző este némi jägermeister nevű italt, ezen nem is csodálkoztak. Viszont közvetlen összefüggés nem lehetett a dolgok között, mivel Attila vezetés előtt sohasem ivott. Ezt a hiányt máskor és másutt lelkiismeretesen pótolta...

Hibásan vélekedik, aki a műtősfü pálfordulásában nem lát csodát. Nem minden csoda publikus, például Nagy Konstantin is csak maga látta az ő fényes keresztjét és hallotta az „In hoc signo vinces” (ebben a jelben győzől) szöveget. Egyesek tévednek a csodák természetét illetően is. Egyáltalán nem maga a látott vagy látni vélt jelenség a csoda, hanem az általa kiváltott hatás az. Szent Pál megtért, Konstantin római államvallássá tette a kereszténységet, Attila pedig a kórházból való távozása után mindig egy apró keresztet rajzolt a megszegendő kenyérre, amiből mindenki következtessen arra, amit jónak lát.

Attila addig úgymond humanista volt. Szerette az embereket és szerette a munkáját, amivel rajtuk segíthetett. Most továbblépett. A kereszténység és a humanizmus között az a nagy különbség, hogy az utóbbiból hiányzik a *lélek*, aminek következtében a *hit* is. A humanista valójában önző, mert nem a szeretet másra irányuló parancsára hallgat, amely tartalmát és terjedelmét tekintve is több az emberek iránti szimpátiánál, amibe a humanisták nem is kicsit önáltatóan magukat ringatják.

Langa férfias volta dacára – Jolika megsúgta a barátnőinek, hogy még a háta is szőrös – meglehetősen félénk volt, főleg a lányok irányában. Sohasem verekedett, mert amit kidobóként művelt, az nem verekedés volt, hanem a munkaköri leírásának a betartása, egyébként is mindig egyoldalúan. A társaságáért vetélkedő lányok annál inkább megtépázták egymást és mindig ők ragadtak rá, amit barátunk hősieken elviselt.

Aztán egyszerre csak eljött a nagy Ő, aki utóbb mégis kis ő-nek bizonyult, ami részben megmagyarázza, hogy Attila miért maradt agglegény.

Regényeket lehetne írni arról, hogy egy-egy szelíd ifjút a leányzó első megpillantásakor annak melyik – hogy is mondjuk – alkatrésze bűvölte el. Hallottunk már utánozhatatlanul kék szemek pillantásáról, hátsó kerekded fertály szelíd ringásáról, páros keblek páratlan pihegéséről. Mint mondtuk Langa félénk volt, szemét lesütötte, ezért neki először egy fehér lábtyűs – nem ám harisnyás, hanem kislányosan zoknis – láb ragadta meg a szemét. Az is a templomban, ahová pálfordulása után eljárógatott, bár csak a bejárati nagy tölgyfakapu és a templomhajóba vezető lengőajtó közt – tudják, ahol a falon a hirdetések olvashatók, alattuk minden eshetőségre persellyel – álldigált egyik lábáról a másikra helyezgetve a súlyát.

Később barátai, mármint az a kettő, akinek a lányról egyáltalán beszélt, Langa kiváló zenei érzékéről gonoszkodott, maguk között megállapítva, hogy a mondott testrészek leginkább egy Bösendorfer támaszainak tűnhettek.

Mi ne legyünk ilyen rosszmájúak, hanem Attilával együtt emeljük feljebb szemeinket, mert bizony megéri! A lány dús haja a sötét arany árnyalataiban hullámozott. Attila csúnya köhhentésére – nem is volt szándékos, csak az a

cigi – megfordult, és a fiú el volt veszve. A nagy barna szemek egy kicsit vastag, puha redő alól kémlelték a tüdőbaj várományosát.

A fiú most már felismerte. Osztálytársának a húga volt, akit legutoljára csitriként látott édesanyja mellett, akitől a haját és a szemeit örökölte, ám a természetét nem, mert az anya pöttöm volt, a lány viszont sudár. Ebben az apjára ütött, meg – mint később kiderült – a rátarti büszkeségében is.

Attila mindenki előtt – leginkább saját maga előtt – letagadta volna, hogy hatalmába kerítette – nos, hát igen – a szerelem, azonban egynémely apró jel elárulta. Ilyen semmiség volt, hogy éjjel tíz órakor, korán fekvő és korán kelő dacára, a város szélén egy családi ház előtt álldigált és csak bámulta annak még világos ablakát, amely olyan szerencsés volt, hogy Ő nézhetett ki rajta. Ámbár csak volna, mert most nem tette. Egyébként csodáljuk meg barátunk hősiességét, mivel a házig vezető út töksötét volt, csak pár lámpa világította meg a töltést, ami akkor még Alich néni háza mellett messzebbre vezetett.

Másik kicsinységnek tűnik, hogy Ati újabban eljárt az orvosi fakultás könyvtárába, amit korábban mellőzött. Alibiből egy könyvet vett ki, mondjuk a diszpepszia lehetséges gyógy módjairól, ami jóllehet rendkívül izgalmas téma, bele se lapozott. Mivel nem akart nagyon tolamakodni, hat-hét sorral hátrébb ült padba, mint ahol a lányt látta. Előtte ugyan egy kis olvasólámpa zavarta a tökéletes kilátást, de hát az a bizonyos sötétarany csoda csak ellátszott hozzá és mellesleg jól harmonizált a zöld lámpaernyővel.

Csak a rosszindulat mondatja valakivel, hogy Attila muja volt. Ez annál inkább se igaz, mert kiszasszerolta, hogy a lány egy bizonyos helyet kedvel, és – rizikó nélkül nincs kockázat – legközelebb korán érkezve oda helyezett egy borítékot két jeggyel a Figaró házasságára. (Nem is akart célzás lenni...)

A lány sokat késett, de beengedték, mivel a jegy hátulra szólt. Amikor a fiú mellé ért és leült, Attilát egy addig sohasem tapasztalt gyönyörűséges érzés töltötte el: bizsergéssel vegyes áramütés, amit hiába próbálnánk leírni. Megkísérelhetnénk felidézni a zeneművet, a lány hangszerek kedves játékát, a színpad színes hullámlását, Figarónak a huncut Suzanne iránti érzelmeit, de az fölösleges próbálkozás lenne, mert Attilára mindez nem hatott. Akkor se, később se emlékezett az operára, a szünetek közbeni csevelyre, az egész estére: ő csak abban az egy delejes pillanatban élt.

A pillanatok, sajnos, hamar elmúlnak. Kata – most már elárulhatjuk a nagy Ő nevét – meglehetősen sarkos és igényes hölgynek tűnt, mondhatni Shakespeare hasonló nevű hősnőjére ütött. A vígjáték és az élet között ebben az esetben nagy volt a különbség: Attila nem akart az embereken változtatni; talán nem is tudott volna.

Kata késései rendszerezések voltak. Amikor Ati ezt némileg nehezményezte, a lány ráhorkant:

– Aki velem akar találkozni, az várjon csak rám.

Ráadásul a fiúnak az ízlésén is változtatnia kellett volna. A kockásterítés, hangulatvilágításos, szelíden meghitt kis éttermeket kedvelte azok étel- és italkínálatával. Nem pusztán az olcsó árakért, hanem az ottani barátokért, a személyes, meleg hangulatért.

Kata ellenben a fényt, a pompát kereste. A csilláros nagy éttermeket, azokban is az óriási, kerek, középső asztalokat, a frakkos pincérekkel, akik pezsgőt vagy színes koktélt kínáltak az igényes és flancoló vendégeknek. Atti egyszer vitte el ilyen helyre: félhavi fizetésébe került, hogy életében egyszer ilyen környezetben is – piszok rosszul érezhette magát.

Találkozásaik egy időre elmaradtak. Majd Attila csak nem bírta a szívével. Bement az egyetemre tudva, hogy valamelyik teremben egyedül találja a lányt, aki az általa vezetett gyakorlat után még egy ideig ott szöszmötölt. Sok üres terembe nyitott be, a zsivajosakat kihagyva. Végül ráakadt. A negyedik sorban egy láthatólag ott felejtett füzetet lapozgatott. Eléggé közömbösen nézett a fiúra, akinek csak a köszöntését viszonzta, de nem szólalt meg.

Attila esetlenül elé állt – alig fértek el ketten a sorban a lehajthatós padok között – és a közös jövőre vonatkozó lehetséges terveiről áradozott, mire a lány ridegen közbeszólt:

– Igen, most házasodnál, de már látlak, amint tokásodni kezdesz és kerek sörhasad nő.

A fiú kétségbeesetten próbálta a saját büvkörébe vonni, majd megragadva meg akarta csókolni. A lány látszólag engedett, de a csókot nem viszonzta, majd miután a fiú elengedte, gúnyosan kérdezte:

– Mondd csak, jól esett?

Snitt. Attilát már nem bántotta a szándékozott sértés. Volt egy igen ritka képessége: el tudta engedni a dolgokat, kellemeset és kellemetlent egyaránt. Nem csinált jelenetet, nem szólt egy szót sem, csak kiballagott. Hazaérkezve kihúzta a zsebéből a fényes bála szülő két belépőjegyet, előkeresett egy borítékot, belerakta a bilétákat, felcímezte és később elküldte a lánynak. Akit nemcsak a szívéből törölt ki, hanem az elméjéből is annyira, hogy már fel se tudta idézni a lány arcát és alakját.

Ezért érte sokként, amikor a kórházban egy idős bácsit a tolószékben görgetve és egy tréfával nevetésre derítve összefutott a főnőkével, aki mellett egy szikár, szemüveges, zord nő álldigált.

– Attila, ez itt X Katalin doktornő, aki szerencsénkre mától a munkatársunk. Igen jó szakember, figyeljen rá!

Attila egy „igenis, főnök”-kel félrenézett, elkerülte a felé nyújtott sovány, értelen kezét és a fal mellett gurítva a tolószéket egy másik adomába kezdett.

– Remélem, nem lesz vele sok dolgom – dűnnyögte magában.

Ezüttal nagyot tévedett. Idővel kiderült, hogy Kata nem ment férjhez. Egész mivoltát mások életének szentelte és tiszta szívből gyűlölte a Taigetosz

bizottság életromboló (abortusz), életoltó (eutanázia) tevékenységét. Amikor módjában állt, gyakorlatilag akadályozta. Egy titkos társaság tagjaként részt vett a bizottság által halálraítélt szerencsétlenek kimenekítésében, de olyan ügyesen, hogy soha nem terelődött rá a gyanú. Ebben közrejátszott nem éppen vonzó külseje is, amivel leginkább egy Stasi-ügynökre emlékeztetett.

Rá semmilyen hatással nem volt a váratlan találkozás, ámbár később, egy-egy közös akciójuk kapcsán el kellett ismernie, hogy Attila férfi a talpán.

– Pedig milyen hebrencs volt; olyan fiúsan éretlen. Nem gondoltam volna, hogy ennyire megváltozik – mérlegelt hidegen magában.

Attila semmit se változott Lungához, azaz Atihoz képest, csak korábban nem volt rá se szükség, se alkalom, hogy megmutatkozzon a másik énje is.

– Milyen távolivá válhat egy volt szerelem! – mélázott magában, amint az öreget a sarkon túli röntgenosztály elé kormányozta. Azonban homályosan mégis felderengett benne az a bizonyos felidézhetetlen vibrálás.

Kicsit keményebben rántotta be a tolókocsi fékét.

A KIHALLGATÁS

Attila néha eljárt a Pontyos Pólós-ba, ahol párszor találkozott a Proffal. Már tizenkét éve annak, hogy egyszer tudatosan kereste fel a tanárt, mert nagyon megijedt és tanácsra volt szüksége. Délidőben leült az asztalához és a segítségét kérte.

– Reggel behivatott a kórházigazgató. Először nem is tudtam, hogy mit akarhat tőlem, de aztán megjelent nála három eléggé sötét pofa, akik nagyon hanyagul, az igazgatóra szinte nem is hederítve heveredtek le szanaszét, majd az egyikük váratlanul rám rivallt:

– Maga ezt még meg fogja bánni! Segítünk a betegeknek megszökni a hatóság elől? Felelni fog ezért!

Az eset azután történt, hogy Anita a kisbabájával együtt szórén-szálán eltűnt a szülészetről.

A másikuk nyugtatgatni próbálta:

– A kolléga nem is úgy gondolta, no. Nem kell megijedni. Holnap szépen bejön a BM-be, ahol majd megbeszéljük a dolgokat.

Azzal átadta az idézést. A harmadik semmit se szólt, csak mereven nézett. Végül mindhárman távoztak. Az igazgató egyáltalán nem látszódott meglepettnek és csak annyit mondott halkan:

– Attila, legyen éssen! Ezek nem tréfálnak.

A Profnak ez nem volt újdonság: többször is volt hasonlóban része. Azért össze kellett szednie a gondolatait, hogy mit is mondjon a férfinak. Hosszan elnézett az ablak felé, mintha onnan keresne világosságot a gondolatainak, közben pedig az állát simogatta, ami nála az elmélyültség jele volt. Végül lassan, vontatottan megszólalt:

– Hát, nem lesz könnyű! Próbáld jól megjegyezni, amit mondok. Most sokat számít a higgadtság, a hideg fej. Ezek az idegeidet akarják kikészíteni, azok alapos megdolgozása a céljuk.

No igen, a kínzókamrás, verőlegényes durva, sőt véres fizikai vallatások ideje lejárt. Helyüket a pszichológia vette át: már nem az alany testének, hanem a lelkének a megtörésére törekednek. És meg kell mondani, hogy lényegesen nagyobb sikerrel.

– Két hangulatot fognak váltogatni a legváratlanabb módon, ami úgy fog rád hatni, mintha forró vízből jéghidegbe mártanának, majd fordítva.

Azzal a Prof felvázolta a két fázist.

Az első a sugárzó jóindulaté, amely a megtévesztésen alapul és átmeneti célja az elandalítás. Háttha az alany – nevezzük csak így a kihallgatások

hátrányos helyzetű szereplőjét – bedől a trükknek, hogy az egész macera csakis az ő kedvéért, az ő javára történik. Bajban van, de lám akadnak, akik segítőkészen kihúzzák a slamasztikából.

Utána a presszió következik. Az alany vegye tudomásul, hogy ha nem tanúsít együttműködést, akkor a kihallgatói sajnos a legjobb akarattal se tehetnek érte semmit, és ez-meg-az fog történni. A zsarolással párosuló fenyegetés, mint hatásosabbnak vélt részmodszert, olykor-olykor az előbbit is tarkítja, mondhatni „jótékonyan” kiegészíti.

– A krimikből bizonyára ismered, Attila, a jó meg a rossz zsaru párosát. A vallatók viszont hárman vannak az ismert vadnyugati filmnek megfelelően: a jó, a rossz meg a csúf. Kiosztott szerepeket játszanak.

Az Öreg mindjárt részletezte is.

Az első egy kedves jópofi, aki szíven viseli a sorsodat és aggódik érted. Szerepe az, hogy megtalálja a lelkedhez vezető utat, hogy majd a másik végiggázolhasson rajta. Többször el fogja mondani, hogy:

„Tudja, mi csak a maga javát akarjuk.”

A második a mérges vad, aki ugatva förmed rád és a pokolra küld. Köpjed csak ki hamar, hogy miként is..., hogyan is..., különben a földre dőngöl. Szerepének refrénje, hogy:

„Egyébként mi úgyis tudunk mindent.”

Ez a vallató a lelki kínzások mestere. Egyik kedvenc fogása, hogy valami illetlen viselkedéssel, tettel vádolja az alany rokonát, vagy kedves valakijét.

– Tudta, hogy – itt következik egy név – azt csinálta, hogy... – és erre következik valami légbőlkapott disznóság.

– Bizony ezt tették velem is, az általam akkor kedvelt tiszta leányzóra kenve valami irdatlan mocsokságot. Fel akartam pattanni és jól behúzni a pofának, de hát éppen arra vártak...

A harmadik a legveszélyesebb. Ő a néma, aki egy szót sem szól, ámde minden szavadat, mozdulatodat, rezzenésedet megjegyzi és kiértékeli. Ő a valódi profi, akitől a leginkább kell tartani.

– Láttad Bogart-tal a Martinique című filmet? Amikor már nem tehetett mást, Bogart a smaszerekre támadt. Elsőként lelőtte a némát, mert tudta, hogy az a veszélyes, annál van stukker. Na persze **ezen** legalább nem fognak fegyvert viselni.

A fiú rövid hallgatással emésztette a mondottakat, majd rákérdezett:

– És mégis milyen viselkedést javasolsz? Van valami célszerű taktika?

– Van egy ellen-módszer, amit azonban nagyon ügyesen és korlátosan kell alkalmazni. Elmondom, hogy miért.

A Prof első kihallgatásakor, amikor még tapasztalatlan tizennyolc éves ifjanc volt, sajnos még nem ismerte a mondott praktikákat. Miközben a két

beszédes szinte az arcába hajolva hol suttogott, hol üvöltött, a néma a háttérben csendesen, karjait összefonva állt.

Megpróbált rájátszani arra, hogy **azok** úgyis tudnak mindent és csak az ő állításait mondogatta vissza a kifejezéseket variálva. Ezt azonban túlzásba vitte, aminek a következményeitől akarta megóvni Attilát.

A régi fiúgimnáziumban a kosaras edzések csütörtök esténként voltak és sajnálatos módon egybeestek a testvér leánygimiben tartott táncórákkal. Így a Prof sohasem tanult meg táncolni, csak a katonaság után egy vonatozás során a büfés nő kedves, noha bájokban nem bővelkedő lányától. Gabriella szerelmes volt a fiúba, aki az ilyesmit más alkalmakkal se vette észre.

Érthető tehát, hogy örömteli várakozással indult élete legelső táncestjére a klubba, ahol gimis padtársa volt a dobos. Várt rá a tánc és talán egy csinos leányzó is, aki csakis az ő csodás, raffinált mozdulataira kíváncsi. Mindjárt rá is talált egy kedves karcsú zöldszeműre, aki régi szerelmére, Zsuzsára emlékeztette. Önfeladten, szépen táncoltak. A szünetben a helyére kísérte az ígéretes partnert, amikor hátulról durván rászóltak:

– Hé, haver, figyelj csak!

Értetlenül hátrafordult, de már le is fejték. Arcát előntötte az orra vére, a szeme alatt pedig táskák kezdtek kékelni-zöldellni, másnapra feketélni. Mindez szombat este történt. Vasárnap kapott egy táviratot, hogy jelenjen meg hétfőn a következő kihallgatásán.

A **rossz** gúnyosan nézett a társaira:

– Biztosan nekiment egy ajtófélfának. Jobb lenne fiam, ha hagyná azokat, mert igen kemények. Inkább meséljen nekünk...

A Prof a teljes történetet nem mondta el Attilának, mert akkor a háttér is el kellett volna árulnia, ami nem szolgált volna a férfi javára: jobb, ha nem tud bizonyos dolgokról.

– A jó dzsúdós nem erőlködik, hanem átvéve az ellenfele mozgását a kellő pillanatban magával rántja. Az okos futó és a tapasztalt hajós a háttérben maradván kihasználja az előtte lévőek szélárnyékát. Vagyis: te lehetőleg ne mondj semmi újat, hanem variáltan ismételd meg, amit ők szegeznek neked.

– Azonban ne feszítsd túl a húrt. Ha látod, hogy észrevették a trükködet, akkor a visszamondás taktikája helyett térjél át az elterelésre. Említs meg új semleges dolgokat, amiknek majd örülnek. De vigyázz: ne árulkodj se olyan valakiről, akinek ez árthat, se olyan helyről, amely személyek nyomába vezetheti a **babarcúakat** (a Prof így becézte a vallatóit).

A Prof látta, hogy Attila nagyon feszült. Ezért lazításként megjegyezte.

– Azért ezek is csak emberek. Az egyik például állandóan fokhagymaszagút böfögött felém; eredeti kínzásmód. A lényegre egy német barátom tapintott, amikor elmentünk az épület előtt:

– Ti őszinte nép vagytok. Kiírátok, hogy *Belügeministerium* (hazugság-minisztérium). Ezt tartsd az eszedben! Ne hidd egy szavukat sem!

Attila még kérdezett egy-két apróságot, például az öltözködésről, de ezek ilyen alkalmakkor lényegtelen dolgok.

– Csak értékes cucc ne legyen nálad, mondjuk márkás óra. Egyszer tőlem motozás ürügyén elvették a vadiúj Solingeni bicskám, majd elfelejtették visszaadni. Persze nem mertem visszakérni.

Attila kicsit zavartan gyűrögette a sapkáját, de a Prof biztató szavára – no menj csak, ne félj, eléggé talpraesett vagy – elköszönt és tétova léptekkel távozott. A Prof utána szólt:

– Aztán várom ám a beszámolódat!

De azért csak aggódott. Bár a fiú nem tizennyolc éves, mint ő volt akkor és műtős lévén látott már igen csúnya dolgokat is, ez a próbatétel most más, nagyon-nagyon más.

Egy dologban mégis bizakodhatott. A halálraítéltek mentése a kórházból raffinált módon szerveződött meg, láncszerűen működő résztvevőkkel úgy, hogy mindenki csak kettőt ismert közülük: akitől átvette és akinek átadta a mentendő személyt. Attila két kontaktja általában Kata és Emma volt, mindkettő igen stramm, nem könnyen megfélemlíthető hölgy. Ha Attila netán mégis elszólná magát, *azok* nem mennének velük sokra.

Barátunk másnap este jelent meg újra a kocsmában. Arca feszült volt, de nem baljós.

– Akkor hogyan... – érdeklődött a Prof.

– Minden úgy történt, ahogy tanárúr előre leírta. Hárman jelentek meg. Egy nagyfejű vörös, krumpli orral, kerek vörös arca fénylett és telis-tele volt pörsenésekkel, piros pulóverét régen mosták és – el nem tetszik találni – fokhagymát reggelizett. Na ő volt a jó, akihez nagyon nem illett az a szerep.

A másik egy vékonyka, fekete túskehajú, ürgeszerű pofa. Olyan csaholó csivava vagy mi a szösz. Állandóan mérgesen vakkantgatott, miközben a lötytyedt zakója alatti gyűrött, félregombolt ingén a nyakkendőjét igazgatta. A dühét szemlátomást azon a tépett jószágon töltötte ki.

A Prof közbeszólt:

– Mond csak, nem veszed te ezt a dolgot túl lazán?

Attila sóhajtott.

– No igen. A harmadik egy magas, fess férfi volt, elegáns testre szabott szürke öltönyben, mintha divatlapból húzták volna ki. Vastag fekete keretes szemüvegét mindig úgy igazította, hogy a ráeső fény csillogásától ne lássam a tekintetét. Igaza volt a tanár úrnak: a vér megfagyott az ereimben attól a beszédes némaságától. Azért nem volt teljesen néma: egyszer közbeszólva sziszegve kérdezte: 'Ki?' Csak ennyit.

A Prof kicsit megkönnyebbült:

– Szóval nem végződött rosszul?

– Azt hiszem, hogy végülis nem. Majd le kell jegyeznem a vallomásomat és alá is kell írnom.

A Prof bólintott, mint aki ismeri a dörgést.

– Egy utolsó tanács. Ezek mindig nyomot akarnak az áldozataiktól, amit később felhasználhatnak – dűnnyögte a Prof. – Ha lehet, kerüljed, hogy kézírásos dolgokat adjál át nekik. Gépeljed le, amit kérnek. Az aláírás nem tesz semmit: az hamisítható.

Attila így összegezte a lényeget:

– Annyit árultam csak el, hogy láttam Anitát a beburkolt kicsivel. Ő úgy tett, mintha a mosdóba kellene mennie. Az éjszakás nővér nem tudott a kicsiről, aki aludt és nem tűnt fel a pokróc alatt. Hanyagul intett Anitának, hogy csak menjen. Én meg kitoltam a lengőajtó melletti WC elé és magára hagyva visszatértem a nővérrel diskurálni.

Az „észlelt-e valami gyanús mozgólódást, látott-e nem illetékes személyt vagy hasonlót...” kérdésekre az igazságnak megfelelően nemmel válaszoltam. Még párszor körkörösén megismételték lényegében ugyanazt a kérdést, csak más szavakkal. De látták, hogy velem nem jutnak semmire. Végül azt kellett feltételezniük, hogy Anita magától szökött ki a kórházból.

– És ténylegesen?

– Nem tudom. Könnyű volt azt mondani, hogy nem tudom, mert tényleg sejtelmem se volt. A lengőajtó ugyan libbent egyet, de kinek mi köze hozzá. Gondolom, hogy az anyát és gyermekét más vitte tovább a kazamata titkos ajtajához. De hogy ki, azt valóban nem tudhatom.

A szöktetés meglehetősen ügyes manőver volt. Véghezviteléhez szerencse is kellett, de a briliáns terv bevált.

– Vajon ki mozgatta a szálakat? – mélázott el a Prof.

A PÓTVIZSGA

Attilával nem tudtak mit kezdeni a kihallgatáson, de másnap már hivatta a kórház főigazgatója.

– Nagyon úgy tűnik, hogy ön nincs eléggé tisztában birodalmunk alapvető szemléleti beállítottságával és e téren ismeretei erős kiegészítésre szorulnak. Kötelezem a kettes számú pótképzés elvégzésére és a vizsga letételére – fanyalgott a főnök, amiből Attila tudta, hogy felsőbb parancsot követ.

Barátunk elnyomta magában a „csak ez hiányzott!” sóhajt és átvette az egynapos tanfolyamról szóló ismertetőt: hely, idő stb.

Mint kiderült, a képzést a Bevándorlási Hivatal rendezte, a kettes számú pedig azt jelentette, hogy a közös bevezetésen kívül csak az ún. ideológiai órákon kellett részt vennie, a történelmi, gazdasági, pénzügyi és igazgatási előadásokra nem kellett bemennie.

Attila a kellő időben megjelent a tetthelyen. Egy széles és forgalmas sugárút mentén állt a csupa-üveg épület, kicsit már rozsdálló fémkeretekkel.

Pár lépcsőn felcaptatva, az üvegajtónál kicsit habozva jobbra fordult és benyitott az oktatóterembe. Szinte mellbe vágta a tömény szagfelhő, amely a burnuszokból, csadorokból, mosást rég nem látott egykor fehér, esetleg kék köntösökből, na és persze a sötét bőrökből áradt. Meghökkenve tapasztalta, hogy ő az egyetlen fehér és őslakó, a többiek mind migránsnak tűntek.

Egy félig üres sor legszélén foglalt helyet, kerülve az indiaiakat. Ugyanis egyszer egy szakmai előadáson melléje telepedett egy odavalósi, akiből csak úgy dőlt a fokhagyma- és currybűz. Később a katalógusnál kiderült, hogy az egyik pofa fekete bőre dacára ugyancsak bennszülött, vagyis a birodalomban született, nem új bevándorló. Leghátul üldögélt társaság nélkül egyedül, így hát Attila áttelepedett melléje.

– Szintén büntiben? – vigyorgott rá a ragyogó fehér fogakban hiányt nem szenvedő ugyancsak testes alak. – Egyébként Charley. Hát te ki lennél kis-barátom? Először vagy itt? – nyújtotta széles lapáttényerét.

Attila megtudta beszédes partneréről, hogy ellenzéki, amit egész joviális lénye sejtetett, mert a többiek feszült merevségével szemben a szimpatikus nagydarab teljesen laza volt. Mint kiderült már többször pótvizsgára utalták. Ennek az volt az oka, hogy a tesztkérdésekre mindig azt a választ adta, amit ő maga tartott helyesnek, de hát a személyes véleménye jócskán távolt állt attól az ideológiától, amit elvártak tőle.

– Majd segíték a felkészülésben. Király vagyok a tesztekben – bízta meg Attila nem éppen szerényen, de nem is alaptalan túlzással.

Charley észrevette, hogy Ati furcsán tekergeti az orrát.

– Ahá, zavarnak a színes bőrűek, mi?

Elárulta, hogy amikor ő kerül csupa fehér közé, neki is hasonló *illat-élményei* vannak: nincs mit egymás szemére vetniük.

– Mi az ott? – bökött az elülső fal teteje felé Attila oda, ahol régi emlékei szerint a hasonló előadókban egy kereszt vagy Lenin elvtárs képe szokott lógni kortól és ideológiától függően. Most egy furcsa, kúp alakú szimbólum-féle foglalta el a falrészt.

– Te tényleg először jársz ilyen helyen. Mindenütt ezzel találkozni. Ez a három bizottság közös jelképe, a *korfa*.

Abba kellett hagynia, mert a terembe belépett a tanár, feltehetően szikh, amiről magas turbánja árulkodott. Az arcszörzet hiányát aligha panaszoló, más testrészein barna bőrűnek tűnő jelenség keleties selypítéssel közölte a menetrendet abban a (hamis) tudatban, hogy angolul beszél.

– Önök négy témakörben fognak a vizsgán tesztkérdéseket kapni. Az első birodalmunk alapvető problémájával foglalkozik, a többi a rendszerünk alappilléreiként szolgáló bizottságokkal lesz kapcsolatos. Ha nincs fontos előzetes kérdés, akár bele is vághatunk. Kérem figyelmüket!

A korfa

A turbános szakszerű előadásában kevés elvetendő akadt, sokkal inkább azzal volt baj, amit *nem mondott el*.

A tájékozatlanok kedvéért megismételjük az alapokat.

Az emberek tetszőleges halmazára fel lehet állítani egy korfát, ami úgy néz ki, mint a kétdimenziós, síkban ábrázolt fenyőfa. Baloldalán a férfiak, jobboldalán a nők számát egy-egy vízszintes oszlopdiagram szemlélteti az életkorok skálája szerint, alul a csecsemőkkel, felül az idős korosztályokkal.

Minden népesség kor és nem szerinti tagozódása akkor egészséges, ha a korfa alakja megfelel a fenyőfának: vagyis alulról felfelé keskenyedik, a jobb és baloldala pedig kvázi szimmetrikus. Ellenpéldaként a kínai népesedéspolitika eredményének a tragikomikuma említhető.

Bár egyes szívárvány-egyesületek hevesen tiltakoztak a definíció ellen – még hogy férfi és nő, ráadásul ellentétes oldalakon – és a módszert an-blokk be akarták tiltatni, azt még a sok nagyfejű se merészelte megtenni. A korfa annyira nélkülözhetetlen volt a népesedési politikához, mint – bármennyire is fanyalognak egyesek – a biológiai anya a népesség reprodukálásához.

– Sajnos a birodalom mai népességének az összetétele egészségtelen. A korfa alakja egyre inkább egy kétoldalt berogyant hasábra hasonlít, alul

nem eléggé terebélyes, felül a kíváncsnál szélesebb, középen pedig vannak benne kihagyások – panaszkodott az előadó. – Ez egy spontán folyamat...

Charley felhőrdült és félig felemelkedve közbe akart vágni „Még hogy spontán!”, de Attila gyorsan visszahúzta.

– Ne balhézz már, nincs értelme! Majd a szünetben elmondhatod nekem.

Ettől a *spontán* jelzőtől eltekintve a szikh előadó értelmesen vázolta fel a birodalom legnagyobb problémáját, ami az összes többi bajnak is az oka. Előadásának a szomszédos, egykor katolikus templom tornyából felhangzó kántálás vetett véget, amely imára szólította az igazhívőket. Barátainkat kivéve az egész társaság felkerekedett és a szomszédos terembe vonult.

A hosszabb szünet miatt a két ifjúnak több ideje volt és így leballagtak a széles út túlsó oldalától nem messze csillogó kis tóhoz. Ilyenkor iskolaidő lévén nem nyüzsögtek körülötte gyerekek: akadt üres pad bőven. Leültek és miközben a víz változatos, táncoló felületét bámulták, Charley kifejtette, hogy miről „feledkezett el” a derék indiai, bár se ő, se Attila nem hitte, hogy egy ilyen okos pofa ennyire feledékeny lenne.

Lényegében az előadó azt az apróságot mulasztotta el megemlíteni, hogy a korfa csakis akkor tükrözhet egészséges társadalmi viszonyokat, ha a népesség a *család természetes egysége* által természetes módon gyarapodik. Erről pedig ugyebár a birodalomban már régen nincs szó.

– Az idősek vásárlási és üdülési luxuskiadásai az égbe szöktek, ezért egyre magasabb nyugdíjat követelnek. A fiatalok vagy későn, vagy egyáltalán nem házasodnak, ezért a születések száma eleve alacsony. Ezt fokozza, hogy a droghasználat miatt egyre több a betegen, torzan, életképtelenül született gyermek. Eközben a középkorúak válogatnak a munkákban: a megerőltető és/vagy piszkos fizikai munka már nem smakkol nekik. Sokan elhagyják a birodalmat, így nincs ki eltartsa a gyermekeket és az időseket.

– Végeredményben a korfa kedvezőtlen alakja egy közösség végletesen vesztes finansziális helyzetét tükrözi, aminek a kialakulása egyáltalán nem spontán módon történt – fejezte be Charley a kiselőadását.

Attila egészítette ki:

– Ezért migránsokat hívnak be, ami által csöbörből vödörbe jutnak. Ők nemigen dolgoznak; nem termelik, hanem fogyasztják a pénzt; viszont igen szaporák, amivel csak gyarapítják az élőködők halmazát.

Visszabaktatva az előadásra hőseink bekukkantottak az alkalmi *imaterembe*, ahol a monoton mormolás már megszűnt és az utolsó cihelődők is felcsavargatták az imaszőnyegeiket. Mit mondjunk, az ünnepi pártgyűlések egykori színtere némileg ellentmondott a muszlim kívánalmaknak. Ugyanis a nagy átállási kapkodásban elfelejtették levenni a pulpitusról a vörös bársony drapériát, mellette pedig az állványon még mindig ott díszelgett Lenin elvtárs aranyozott gipsz mellszobra. Insallah...

A Taigetosz Bizottság

A teremben új oktató várta őket. Igen alacsony, fekete hajú, gyér bajuszú girhedt alak, aki annyi testi hátránnyal küszködött szegény, hogy távol állt tőle az életvidámság, az élet szeretete. Ki is derült, hogy számára a népesség nem hús-vér embereket jelent, hanem csak számhalmazt.

– Az eredetileg Népességkontroll Bizottságnak nevezett intézményt azzal a céllal hozták létre, hogy megpróbálja a kíváncsú alakra pofozni azt a fránya korfát a népességkontroll három eszközével: a halálozás-, a bevándorlás- és a születés-szabályozással.

– Ha valaki nem tudná, bár ilyesmit nem is merünk feltételezni, Taigetosz egy magas szikla neve Spártában. Onnan vetették le a mélységbe az öregek tanácsa által életképtelennek tartott újszülötteket.

– Bár ez eszmeileg követendő példa, be kell látni, hogy gyakorlatilag nem eléggé zöld, nem innovatív és nem fenntartható megoldás, ezért mással kell kiváltanunk, szélesítve a megelőző intézkedések körét.

Az előadó elmondta, hogy a migráció feladatkörét a Taigetosz kénytelen volt átengedni a két rivális, ámbar az ő hatalmával fel nem érő bizottságnak, amelyek majd a harmadik előadás tárgyát képezik. A cingár így a születés- és halálozáskontrollra kényszerült korlátozni a mondanivalóját.

Nehezen beszélt, előadása száraz volt és így végül felüdülést jelentett, amikor kiosztott egy pakli vizsgalapot a hallgatók között, amelyek kérdés-felelet formájában ecsetelték a Taigetosz bizottság intézkedéseinek a lényegét és előnyeit. Majd végre-végre kicsöngettek.

A szünetben kiderült, hogy Charley hat helyre gyermek apukája.

– És neked? – fordult a társához. Ati elárulta, hogy nőtlen, sajnálja, hogy nincs egy nevelgetni való utódja sem, akinek a fejlődését elősegíthetné és figyelhetné, de persze együtt érez a gyerekvállalókkal. Attila egyébként még mindig az előadáson rágódott.

– A bajszi azt mondta, hogy gyermek-utánpótlásról lesz szó. Ám nekem úgy tűnt, hogy arról lafattyol: miként akarnák szabályozni a gyermekáldást.

– Áldást mondtál, jól hallottam? Hát te is? – ropogtatta meg újdonsült barátját a nagydarab. Azzal egy jelet rajzolt magára, ami után kölcsönösen tudták, hogy melyik közösséghez tartoznak.

– Tudod a szüleim a nigériai keresztényüldözés miatt kértek bevándorlási engedélyt és persze meg is kapták.

Ezután elmerengtek a szóhasználaton, amely jól tükrözi a domináló társadalmi csoportok és az idők szellemi-erkölcsi beállítottságát.

– Mi azt mondjuk, hogy a leendő édesanya áldott állapotban van. Mások szerint terhes. Persze mi is használjuk ezt a kifejezést, de sokan valóban úgy is gondolják, hogy a magzat teher, a megszülető gyermek nyűg.

Azután még elbeszélgettek a *felvilágosult nők* negatív szerepéről.

Manapság a liberális nő önmagát akarja megvalósítani és nem családot alapítani, gyermeket gondozni. Számára a gyermek szükséges rossz: kvázi társadalmi kellék, amiből egy is éppen elég. A tévéfilmek tucatjai biztatják a fiatal lányokat, hogy kezdjék csak nyugodtan minél korábban a nemi életet, úgyis van a születendő hová elpaterolni. Bezzeg arról senki se beszél, hogy a tinédzserek nagy része kiég, mire felnőtté válik. Az életben nem talál újat és ezért van egyre több narkós és öngyilkos.

A Sokszínűség és a Nézetformáló Bizottság

A harmadik órán a Taigetosz riválisairól esett szó. A sokszínűség amúgy az erőltetett, elhibázott etnikai diverzifikáció fedőneve volt. A nézetformálás álszent kifejezés valódi lényegét pedig a diktatúrák óta jól ismerjük.

Az új szpíker az előző tökéletes ellentettje volt. Egy álmos képű, tejfölbe mártott fiatal szőke langaléta finn fazon unottan próbálta győzködni a hallgatóságot – no meg saját magát is – a bevándorlás szépségeiről. Hát ezen valóban nincs sok lelkesedni való.

Ismeretes, hogy miután divatos lett egyféle heterofóbia; viaszosultak a termékeny házasságok; fokozták a születés (vö. abortusz) és a halálozás (vö. eutanázia) szabályozását, erősen elvékonyodott az eltartóképes réteg, amit mesterségesen, migráltatással vélték pótolhatónak és pótolandónak.

Mindenki szerencséjére hamar véget ért ez az óra is.

Attila és Charley immár az iskola fölötti, a domboldalra vezető fasorban lépegetett. A vadgesztenyefák most kiteljesedő virágai a korfára hajztak, de barátaink ezt nem is vették észre. A nagydarabot most is csak az a fránya vizsga foglalkoztatta.

– Mondd csak Attila, hogyan írjam meg a tesztet, ha hazug kérdésekre kell hamis válaszokat adni? Ez a pofa maga sincs tisztában a migráció valódi hatásaival. A bevándorlók nem dolgoznak, viszont egyre csak szaporodnak, tehát nem csökkentik, hanem növelik az államháztartás hiányát.

– Legyen ez most az ő bajuk. Te csak ne izgulj – replikázott Attila.

Lassacskán visszaballagtak az előadás hasonlóan „izgalmasnak” ígérkező másik felére.

A Nézetformáló Bizottság tevékenységének a lényegét már egy régebbi diktatúrában megfogalmazták ilyenképpen: „a múltat végleg eltörölni.” Erre

a szöveg szerint a „rabszolgahad” volt hivatott. Ebből mindenki elképzelheti a szellemiségre, a kultúrára, az értékekre, az erkölcsre váró jövőt.

Az előadó mondanivalója ennek megfelelően a konzervatív gondolkodás és erkölcs becsmérlésére, a másság dicsőítésére és az az iránti érzékenyítésre korlátozódott.

– Szentnek festi az ördögöt – dörmögte Charley Attila felé.

Az előadó mélyröptű gondolatainak a csöngetés vetett véget. Következett az utolsó, a hosszú ebédszünet, ami után várt rájuk a megpróbáltatás.

A záróvizsga

A fiúk a sarki gyorsétteremben akartak bekapni valamit. Ott tanácsos volt az egyiküknek az étel felett őrködni, amíg a másikuk valami kellék után kajtat. Különben a kajájukat valaki „elszocializálta” volna. Ugyanis ez az „előkelő” büfé a Lordok háza nevet viselte az idejáros hontalanokról, akik pusztán kézzel is kimarkolták volna a magára hagyott lencsefőzeléket...

Charley és Attila a demokráciáról, az oligarchiákról, szegénységről és gazdagságról, a korlátozott „szabadságról” és még sok mindenről diskurált, kicsit veszélyeztetve a jó ízek miatti kellemes hangulatot.

A szentenciát végül Attila fogalmazta meg.

– Az elbolondított népek észre sem veszik a birodalmi filozófia alapvető, mindent meghatározó döbbenetes ellentmondását.

– Az egyik oldalon, a **társadalmi mikroszinten** az inhomogenitást, a másságot hangsúlyozzák. Ez a panem et circenses – kenyeret és cirkuszt – lekenyerező és elhülyítő taktikája. A szabadság álcája. Sokan szabadnak hiszik magukat, pedig egy frászt: valójában marionett bábuk.

– Viszont a másik oldalon, a **társadalmi makroszinten** a homogenitást követelik meg, a hatalom korifeusaihoz való igazodást. Ez az antidemokrácia legkitűnőbb példája, a szabadság leplezetlen tagadása.

Abbahagyta a morgolódást, amit Charley szomorú fejcsóválása kísért.

Biztonság okáért az ebéd végén Atilla újra elmagyarázta Charleynak az alkalmazandó tesztkitöltési stratégiát.

– Általában öt válasz van. Sohase azt ikszeljed be, amit te helyesnek vagy közel igaznak tartasz! Tedd az ellenkezőjét: gondolkodj az ő fejükkel!

Charley vigyorgott:

– Még a végén zöldszoclibbé nevelsz.

Visszaballagtak az előadóba, ahol kikészítve várták őket a tesztlapok. A két barát egymásra pillantott és nagyot sóhajtván nekilátott a feladatoknak.

Mint utóbb kiderült, mindketten sikerrel vették az akadályt.

A MENEDÉK

Úgy gondoljuk, hogy a következő kis jövevény megérkezése előtt célszerű bemutatni azt a helyet, ahová a klinikának a Taigetosz bizottság által halálra ítélt áldozatait kimenekítették. Attilának és társainak a bravúrja után itt töltött pár napot Anita és újszülött csecsemője is.

Az alábbiak nem a vallási élet taglalására szolgálnak, csupán a menedék környezeti *paramétereit* akarják megvilágítani.

A kívülállók, jól tudjuk kinek-minek a hatására, többnyire hamis képet alkotnak magukban az egyházi életről. A papok, tiszteletesek számának a csökkenésével a Birodalomban vidéken a vallási élet *látszólag* visszaszorult, azonban a Metropoliszban meglehetősen intenzív maradt.

A Szent István plébánia körül is állandó serteperte zajlott. A hölgyek sora vállalt karitászmunkát. A meglett férfiak képviselőkként tevékenykedtek. A nyugdíjasok klubját sokan látogatták. A fiatalok szakkörökben, énekkarban találkoztak egymással, újságot írtak. Nem volt csekély a ministránsok kortól független társasága sem. Rendszeresek voltak a hittanórák és a hittanosok zsivaja töltötte be a plébánia udvarát.

Mindezt azért foglaltuk össze, hogy rámutassunk: a nagy nyüzsgésben-pezsgésben senkinek se tűnhetett fel az az egy-két szerencsétlen, aki a plébániában talált menedékre. Egyébként is többségük csak rövid ideig tartózkodott a rejtekhelyen, amíg nem találtak nekik megfelelő elhelyezést, mint Anitának és gyermekének.

Történetünk idején három lakója volt a menhelynek. Úgy tűnik, hogy ők már el se kerülhetnek innen. Dóra néni Alzheimeres volt rokonok nélkül. Tamás bátya Parkinson kórja erős demenciával párosult. Gergőnek a szülei meghaltak és autizmusa miatt nem talált befogadóra. Ha valamelyikük a Taigetosz látókörébe került volna... De jobb arra nem gondolni.

Akik tudtak róla, a menedéket a kiskorúak és öregek támogatása miatt Esthajnal otthonnak nevezték.

Persze azonnal felmerül a kérdés, hogy ki gondoskodott *orvosilag* ezekről a pátyoltakról. Kata doktornő a kórházból nem számított közéjük, nehogy a hatóságok felfedjék a szökésekben játszott szerepét. Viszont akadt valaki, egy vallása szerint nem a közösséghez tartozó doktor, Schön főorvos úr, aki egy fogadalom kapcsán ünnepekkor eljárt a templomba és magára vállalta a menekültek rendszeres heti felülvizsgálatát. Gondoskodását jól kiegészítette Romsäuer gyermekorvos, aki a környék többi kis betege mellett egészségileg rendszeresen felügyelte a menedéki árvákat is.

A napi törődés a plébánia körül nyüzsgő hölgyekre hárult, akik közül több, így Idus és Dóra néni, már özvegy volt és maga is társaságot igényelt.

Mint tudjuk, a társas életben a legnagyobb szerepe az asztalnak van. Gondoljunk csak a keresztelői ebédre, esküvői vacsorára, halotti torra. Nos a plébánia társasági életének a központja, a szíve a hatalmas, talán tízszer nyolc méteres konyha volt, ami egykor étkezőül is szolgált.

Az intézmény két nagyobb figyelemre számot tartó darabja az asztal és a „sparhelt” volt. A hatalmas tölgyfaasztal mellett egyszerre akár tizenketten is elfértek. A tűzhely (sparherd = takarékos tűzhely) pedig múzeumi darab volt a maga kétszer három méteres tekintélyes méretével. Szinte mindig égett benne a tűz, nyáron is. Állandóan rotyogott rajta valami egy nagy fazékban. A külsős szakácsnő azt az elvet vallotta, hogy ahol ötre főznek, ott jut akár tíznek is. Nemcsak főzésre használták; ez volt a szegények kandallója. Ha az idő kicsit zordabb volt, akkor itt gyűltek össze a menhely lakói. Ha viszont szép, akkor kivitték őket az udvarra.

Hittanórák szünetében itt gyűlt össze a siserehad zsíros-kenyeret majszolni, amihez az alapanyagot az ajtó mögötti spájzban lévő óriási bödön szolgáltatta. A disznóölés utáni péntek éjfélnél, a böjt lejártakor, egy árny lopódzott a finomságok tárházába és bezárkózva jókorát nyisszantott az arra való kolbászból, ami mellesleg a sparheltben füstölődve készült. Másnap Sándor atyának nem kellett ugyan bevallania a böjt megsértését, de mégis ráfagyott: torkosság bűnében taláztatott vétkesnek.

Az udvar

A Szent István tömbje a hátul hozzátapadó másfélemeletes plébániával két utca között szigetként helyezkedett el. Ha északnak nézünk a baloldalán haladt a forgalom arra, ahol az iskola volt a csarnok felé, míg a jobboldala el volt zárva a forgalom elől és csak gyalogosok közlekedtek arrafelé.

A plébánia családi háznak kinéző méretes épülete Sándor és Antal atyák otthona. A félemeletet elfoglaló szobákhoz erről az oldalról lépcsőkön lehetett felhatolni, de a templom sekrestyéjétől is vitt oda egy átjáró. Kevesen tudták, hogy annál a megbarnult ajtó mögötti, a takarítóeszközök tárolását szolgáló rekesz valójában az altemplom rejtett traktusába, a „pap-lyukba” vezet. Ez pedig a sekrestyés lakkal is összeköttetésben állt.

Bíró bácsi, a templomszolga és Ida néni, a neje itt húzták meg magukat az alagsori kétszobás lakásban, a gyalogútra néző ablakokkal, külön mosdóhelyiséggel. Amikor Ida néni éppen nem a templomban takarítgatott, akkor a kertjeit művelte. Igenis így, többes számban!

Ugyanis a két szoba között az alagsorból négy lépcső vezetett fel a külső tornácra, ami az udvarra nyílt. Az egyik oldalon egy aprócska, mintegy hat négyzetméteres kertben virítottak a néni féltett virágai, míg a másik oldalon egy hasonló elkerített rész a töknek, répának, paprikának stb. adott otthont.

Vajon nem féltette őket a gyerekektől?

A kérdés jogos. Az udvar ugyanis egy úgynevezett *porolóudvar* volt, amiről sokaknak már sejtelve sincsen. A felső északi részben himbálódzó, inkább a lányok és a kisebbek által használt hintát közepén egy két-gerendás poroló követte, amely rózsaszín betonon állt és – bizony ám – volt saját vízlevezetője is. Itt szokták anyáink, illetve adott gyerekkoron túl az általuk leküldött ifjak porszívó hiányában kiporolni a szőnyeget az úgynevezett prakkerrel, amit jobb nem megismerni, mert róluk egyazon ifjak kiporolt hátsói fájdalmas emlékeket tudnának regélni. Az alsó részen, az udvarén, homokozó volt.

Mint ismeretes: a poroló lábtangózásra való. Amikor a hittan szünetében a gyerekek kirajzottak ide – sajnos egyre kevesebben –, akkor kezdetét vette a fogadásos játék, jobb esetben párosan is. Persze a labdát meg vonzzák a zöldségek-virágok, amint mindenki tudhatja. Ida néni kertjeit mégis csak ritkán fenyegette veszély.

Ha mégis megtörtént, a néni méltatlankodva feltotyogott – a lába igen fájós volt – a lépcsőn, már a szobában kezdve a fenyegető rikoltást:

– Akkor én most elteszem a kulcsot!

Azt pedig senki se kívánhatta. Ugyanis egy komoly diplomáciai paktum eredményeként a nebulók akkor használhatták a vöcöt, ha a labda ellenáll a zöldségek iránti vonzalmának, amire ennél fogva hősiesen törekedtek.

Ha a dolog mégis megesett, akkor következett a rinyáló szánom-bánom.

– Node Ida néni, ne tessék mán...! Teccik tudni, hogy többé üccse rügjuk beee...

A fenyegetés sohasem váltódott be, mert Ida néni nem tudott meglenni a gyerekek, „az én aranyos rosszalkodó csemetéim” nélkül.

Amúgy nem kell félni: a labda ritkán került az udvaron kívülre. Körben magas falak keretezték, amiken nem lehetett átlátni. A téglafalak tetejét egykor hullámos vörösbarna tetőcserepek borították. Ahol kitöredeztek, ott megtelepedett az itt-ott már feketedő zöld moha, amelyeket valaki gondosan üvegcserepekkel *trágyázott* meg a behatolás elhárítására.

Hogy el ne felejtjük a pincelakással szemben a kerítés baloldalán egy fügefa, a jobboldalán egy gyorsan növekvő ecetfa állt. Mondanunk se kell, hogy ez egyes srácoknak kihívást jelentett, olykor szó szerint, bár amikor körbekerülve visszakéredztek, ötven guggolás lett a jutalmuk. Antal atya szerint ugyanis a guggolás nemesít. Nem értették, de elhitték neki.

A falról még annyit, hogy fehérre – valamikori színe – volt vakolva. Itt-ott a vakolat már felhólyagzott, ki is töredezett nagy foltokat tárva fel. Ez igazi

állatbarát megoldás volt, mert a gyíkocskák – akiket a hittanosok sohasem akartak bántani – a jó meleg alapon sütkéreztek sziesztaidőben.

Maradjon köztünk, hogy nem csak a fürgék vettek ott napfürdőt. Ha az időjárás engedte és nem volt hittanóra sem, akkor ide hozták fel a menedék fényre és levegőre szomjazó lakóit. Ida néni olykor-olykor finom teával és almás pitével kínálta őket.

Az ecetfa alatti betontömbben volt egy bemélyített rozsdás vasajtó.

A srácok anélkül használták, hogy tudták volna mire való. Focikapunak mindenesetre éppen megfelelt. Egyedül az autista Gergő mutatott iránta komolyabb érdeklődést:

– Ida néne, mire való ez a valami? – kérdezte a mentorától.

– Az a légő ajtaja.

– Én tudom, mi a légő, de nem tudtam, hogy van ajtaja. Nincs is neki...

– Nem légő, te butuska, hanem légő. Légoltalmi pince a bombázás ellen.

– Most is bombáznak majd? Akkor bebújok oda. De te már nem férsz el.

Ida néni sóhajtott: de bizony sokan elfértek ott a háborúban...

Az ajtót most már csak belülről lehetett kinyitni, amiről Sándor atya gondoskodott, mert...

Az altemplom

Kevesen tudják, hogy amikor a pap a templomot renováltatta – amikor ilyesmire még volt keret és engedélyezték – alaposan átnézte a fennmaradt dokumentációkat és azokban nemcsak azt fedezte fel, hogy milyen régi és értékes az altemplom, hanem azt is, hogy van egy méretes rejtett traktusa is a plébánia felé. A historia domus (a plébánia története) egy alig olvasható bejegyzése arról szólt, hogy a reformáció idején ott rejtőzött a pap, ami azért volt lehetséges, mert az új protestáns gyülekezet nem vette igénybe a szent épületet, mert az túl nagy és költséges lett volna a számára. Tehát az altemplom egy része „pap lyuk” volt, ahol a hívők a katolikus tisztelendőjüket rejtegették – sikerrel.

Az altemplomnak a titkos traktusát most az alagsori sekrestyelakástól, a mosdóhelyiség mellett nyíló rejtekajtón át lehetett megközelíteni. Az ottani villanyóra fala csak álca volt: gyenge nyomásra kinyílt és mögötte jobbra-balra folyosó vezetett. Ezt zárta le balra a fent említett légőajtó. A folyosón jobbra egy nagy terem és több szobácska nyílt, a menekültek otthonai.

A megvilágítást az utca felőli földszinti keskeny ablakrésekből kapta. Az atya kedvelte az örökzöldet, talán ezért ültetett pár buxus bokrot véletlenül éppen azok elé másfél méterre. A bokorsor két végét farkastövis zárta le.

Mivel ezek a rések nem adtak kellő fényt, a nagyterem tetején mindig egy takarékos, de nagy fényű lámpatest világított. Telente hetenként háromszor előkerült a kvarclámpa is. Ha valaki nem tudná ez az erős kékes fényű izzó a bőr D-vitaminjának a pótlására szolgál, bár a szemet védeni kell tőle egy speciális szemüveggel. Az egyik jelenleg üres szoba ennek párjaként egy infravörös lámpával volt felszerelve, ami melegít is, gyógyít is.

A menekültek szobácskái szerzetesi egyszerűséggel voltak berendezve, bár megfogadták John Denver nótájának az intését:

„Little things make a house a home”.

Kis dolgok teszik a házat otthonná.

Az apró kamrákban volt egy-két kép, az asztalkán horgolt terítő és valami műtyűrke, a résablak párkányain pedig egy-egy fényhiányt jól tűrő virág. Annyi viszont biztos, hogy WIFI-vel itt több ok miatt se szolgáltak – és nem a térerő volt az elsődleges indok.

Noha az Esthajnal még így is egy picit rideg volt, lakói nem panaszkodtak rá és életvitelükkel meg voltak elégedve: ennyi jutott nekik a sorstól.

Történésünk idejében egy délelőtti órában a plébániahivatalban Sándor atya asztalán a vörös telefon szólalt meg, aminek a számát csak kevesen ismerték. A túloldalon egy szikár női hang szólalt meg:

– Ma távirata érkezik.

Sándor atya felismerte azt a hangot: Katalin doktornő volt az, bár nem mutatkozott be.

– Értem – szakította meg máris a vonalat.

Bíró bácsiért csengetett:

– Legyen szíves készítse elő a négyeset és értesítse Anikót!

Nevezett volt az ügyeletes hölgy, aki ápolónői képesítéssel rendelkezett.

Azután csak vánszorogtak az órák...

A SZÜLÉS

Franci hátulgombolós koruk óta barátja volt a professzornak. Nem volt ez olyan érett viszony, bár sok közös élményen alapult. Mint mondani szokás: családja nehéz időket élt meg, amit a szülei és maga a fiú is azzal pótolta, hogy elvették a világtól, amit akartak.

A nagypapa azokban az időkben csak úgy úszta meg az elhurcolást, hogy egy csendőrszázados, ugyancsak egykori viszonyukra tekintettel, a legutolsó pillanatban leszállította a vagonról. Franci nagypapát ez annyira megviselte, hogy szófukar lett és már csak kedvenc elfoglaltságának élt: galambokat és nyulakat tenyésztett. A két srác – Franci és Laci – sajnálkozva szemlélte, amint öreg Franci a zsírosan lapuló Lenin-sapkájában és felesége által kötött – tisztaságát és állapotát tekintve vegyes benyomásokat keltő, egykor drapp színű – pulóverében nagy vörös krumpliorrával a keretre feszített, előbb föbe kólintott jöszág fölé hajolva lerántja a bundáját. Ámbár minden sajnálkozás mellett is összefutott szájukban a nyál. Mivel kétféle szelíd állatból aligha lehet megélni, Franciékat, mint sejthető, a nagymama tartotta el a kötésből.

Franci apját csak annyiban nem felejthetjük el, hogy ő terelte egyszem gyermekét a párt és az azzal árukapcsolatban lévő jólét felé. Ez persze még nem érett be és nem érezte hatását, amikor a két fiú kissrác volt, ámbár a templom, ahol Laci gyakran ministrált, sohasem találkozott a barátjával.

Hogy mi köze van mindennek egy szüléshez? Nagyon is sok, de legyünk egy kis türelemmel!

Mert egyszer eljött az a verőfényes júliusi nap, amikor a Prof – akit most valódi nevén Lacinak fogunk nevezni, elvégre egy szerelmes ifjút csak nem hívhatunk állandóan professzornak – meglátta Őt a strandon.

Bár már említettük, a kerektség kedvéért összefoglaljuk a lényeget. Mivel akkor Laci még nem tudott táncolni, nem is ismerhette Elvis nótáját („If you bring a friend into your love affair”) és így amikor a barátjának Zsuzsával dicsekedett, óhatatlanul elveszítette legelső nagy szerelmét, akit igazából meg se nyert. A Zsuzsa-napi kiránduláson már Franci karolt a lányba, miközben anyukája Laci leégett orrát kúrálgatta.

Mindez pedig azért fontos, mert Zsuzsa adott életet Ibolykának, annak a szerencsétlen sorsú leányzónak, akiről alább szó lesz.

Egykori barátságuk addigra sem szakadt meg: a sors csak úgy elsodorta egymás mellől Francit és Lacit. Ámbár nem valószínű, hogy kapcsolatuk felnőtt barátsággá nőhetne volna ki magát, mert Franci katonatiszt és törtető párttag lett, aki idővel a Belbiztonsági Szolgálat rangidős tisztjévé vált.

Franci és Zsuzsa több kitérő után végül a házasság révébe ért, majd történetünk idejére elváltak. A bizonytalanságnak főleg az volt az oka, hogy a nőben még megmaradtak gyermekkori vallásosságnak egyes nyomai, amiket hiába is kerestünk volna a férfiban. Itt mondjuk el, csak Franci vissza ne hallja, hogy Zsuzsa titokban meg is kereszteltette a gyermekeit egy városszéli eldugott kápolnában. Ez nem kis bravúr volt; kellett hozzá a liberális plébános is, aki megszegve az akkori egyházi előírásokat eltekintett a két szülő egyházi házassági igazoló lapjától.

Zsuzsában ugyanis felülkerekedett egy vallásos félsz, amennyiben Isten büntetésétől tartott. Amikor a Prof látta őt egy pláza előtt a két kicsivel álldigálni, feltűnt neki a gyerekek eltérő viselkedése. A piros ruhás kislány fecsegett, izgett-mozgott, nem akart az anyja mellett megmaradni, folyton a következő kirakat felé húzta. Ezzel szemben a kék ruhás kisfiúnak folyt a nyála és anyja szoknyájához tapadva kifejezéstelenül bámult az ürességbe.

– Isten nem bottal ver – mondogatták Zsuzsa hívó ismerősei. Mi tudjuk, hogy tévesen, mert az *igazi* Isten nem haragvó és nem bosszúálló.

Hát az a nyüzsgős, életrevaló lányka feküdt most a szülőágyon mellette a határtalanul aggódó édesanyjával. Ibolyka férje most se volt közel.

A férje...

Augusztusban Zsuzsa-napon esküdtek. Ez volt az első és utolsó gesztus, amit Péter tett feléje, egyébként lenézte és lekezelte. A mértéktelenül flancos esküvői bulin a tanácsháza elől induló konflisba szálltak, amely telistele volt rakva virágokkal; még a lovak istrángjait is rózsa borította. Azonban mindez nem az ara kedvéért volt: Péter a világnak akarta megmutatni, hogy ki is ő.

Szép szál, hollófekete, hegyes bajszú legény volt: a lányok bolondultak utána. Zengő hangja – amit a lagzin se fogott vissza – elbűvölte őket. Nagy jövő állt előtte: nyelveket beszélt, a katonai akadémiát kitüntetéssel végezte, kemény határozottsága egy fényes karrier biztos zálogának látszott. Csak egy rosszmájú lélekbűvár láthatta meg a benne rejlő vadállatot.

Ami kitört belőle az első éjszakán. Nem gyengéden babusgatta Ibolykát, aki pedig testileg-lelkileg ahhoz a virághoz hasonlított, hanem úgy bánt vele, mint egy legyőzendő ellenséggel. És ez csak a kezdet volt...

Társaságban a férj úgy dirigálta az egyre félénkebben visszahúzódó, a hasonló alkalmakat kerülni kívánó feleségét, mint csizmahúzó szolgáját:

– Eredj ki! Hozzad be! Nem megmondtam, hogy ne tegyed! Miért ezt a rongyot vetted fel? – és így tovább.

Azután egy emlékezetes őszi napon végleg lehullott a lepel. Ibolyka véletlenül kihallgatta, amint a férje egy felettesével telefonon beszél:

– Nem, kérlek Karcsi, persze, hogy minden tőlem telhetőt megteszek. A karrierem érdekében még az apámat is legyilkolnám.

Azt, aki egy vagyont adott át neki, aki az esküvői flancolást fizette, nagy lakást vett a számára és akit a fia csak így emlegetett a háta mögött:

– Az az agyalágyult vén trottyos.

A meggyötört Ibolyka most ennek a vadembernek a magzatjával kellett, hogy kínlódjon. A válást természetesen nem merte kezdeményezni, mint ahogyan a művi vetélés is kizárt volt, bár ez esetben talán nem lett volna teljesen erkölcstelen.

Az egész terhessége alig volt elviselhető. A férfi az állapota dacára, vagy épp' azért még durvábban bánt vele, egyre többet kimaradozott könnyűvérű nőcskékkal töltve az idejét, sokat ivott és káromkodva követelőzött:

– Aztán fiút szüljél nekem, mert különben megbánod!

Ibolya édesanyja, Zsuzsa, aki szépségét és frissességét sokáig megőrizte, most szerencsétlen sorsú lánya mellett megöregedett, együtt tűrve vele a vej hajmeresztő durvaságait.

Ibolyka nem volt sportos alkat. Filigrán termete, átlátszó fehér bőre, amin átütöttek a kék erek nem kemény kínok elviselésére teremtődtek. Az áldott állapot hétköznapi nevének megfelelően számára teher volt, igen nagy súly. A szülés előjelei se voltak kedvezőek. A sok megerőltetés miatt a nő többször vérzett és már félő volt, hogy elvetél. Szülőorvosa egyre inkább kételkedően ingatta a fejét:

– Csoda lesz, ha túléli – dűnnyögte magában, bár ha valaki meghallotta volna, nem tudhatta volna, hogy az anyáért vagy a gyermekért aggódik-e. Netán mindkettőért?

Ráadásul a genetikai örökség se ígért sok jót. Mert ugyebár ott van az anyuka *félresikerült* kislánya, akit csak a rokonság miatt hagytak életben. A Taigetosz albizottsága Ibolyka magzatját se tartotta életképesnek, de amikor ezt Péternél, a nagy hatalmú tisztánál megpendítették, az akkorát horkant, hogy visszariadtak minden továbbtól.

Ámde a szülést nem lehet halogatni, mint a történet folytatását sem. Nem kívánjuk az olvasót kemény, fájdalmas, sőt véres részletekkel terhelni, mint az újabb filmekben szokás. Ibolyka szülése nagyon nehéznek ígérkezett, ráadásul a lelkiállapota miatt alig 34 hétre következett. Kicsit korán.

Amikor a fájások rendszeressé és erőssé váltak, a szülésorvosnak kellett volna a tettek mezejére lépnie, ámde nem ez volt a protokoll. A birodalmi rendelet szerint előbb a Taigetosz szülési albizottságának kellett vizsgálatot tartania. Ebben a kivételes esetben a két aktust összevonták.

A szülőszoba ajtajában, ahol Ibolyka egyre fájdalmasabban kapkodta jobbra-balra a fejét és zihálva dobálta a testét, egy furcsa hármas jelent meg. Középen egy szikár, magas, meghatározhatatlan nemű szigorú alak vezette a csoportot: az albizottság képviselője. Balján a szemüveges tőpszli jegyző, jobbán a szülőorvos.

A marcona nőutánzat intett, a szülész pedig közelebb lépve elvégezte az utolsó vizsgálatot, majd felkiáltott:

– Farfekvéses. Azonnal a műtőbe vele!

Félretaszítva a méltatlankondó illetékest, kiviharzott a szobából, amely egy pillanat alatt sürgölődő nővérekkel, asszisztensekkel telt meg. Egyedül a felbukkanó Attila őrizte meg a nyugalomát és viselkedett emberként:

– Ne féljen Ibolyka, én mindig maga mellett leszek!

Az bágyadt mosollyal hálálta meg a figyelmességet, majd hirtelen elalélt.

Talán három-négy óra múlva tért újra magához. Körbenézve a szobájában találta magát félhomályban feküdve, magára hagyatva. Alig pihegve kínlódva érte el a nővérhívót. Csakhamar megjelent egy bóbitás a sztereotip szöveget előre az ajkára készítve:

– Tessék csak nyugodtan feküdni. Nincs semmi baj. Maga most nagyon fáradt: pihenjen csak!

Jóformán még be se fejezte a hiábavaló andalítási kísérletet, amikor kivágódott az ajtó, valaki felcsattantotta az összes villanyt, a szobára szinte kibírhatatlan fény zuhogott és a szobába becsattogott az ominózus hármas.

A szülész motyogva kezdte, hogy „mi mindent megtettünk”, de félbeszakította Ibolyka artikulátlan üvöltése:

– Hol van a kicsim? Mit tettek vele? Azonnal hozzák ide!

A szikár magas határozott fölényes hangon, arcán félmosollyal, szinte győzedelmesen olvasta az ítéletet:

– A Taigetosz albizottság nevében kötelességem közölni, hogy a világra hozott *valami* – ezt élvezettel ejtette ki – nem ütötte meg az előírt mércét, ezért a bizottság elrendeli...

Ibolyka a többit már nem hallotta. Velőtrázó sikollyal hanyatlott hátra és számára megszűnt, végetért a világ...

A történetünk még nem. Az újszülöttnak sem. Egy valakinek mégis.

Az albizottság összekötője kereste fel az apát, Pétert, aki a VIP-váróban oroszlánként járkált fel és alá. A hírnök mismásolva próbálta elkerülni a rossz hírek vivőinek a sorsát, de a tiszt galléron ragadva rázogatta:

– Fiú, ugye fiú!!?

Az alig tudta kinyögni:

– Igen, de akadtak némi problémák... A Taigetosz szerint...

Nem tudta befejezni.

A férfi előrántotta a szolgálati pisztolyát, a hírhozó egy utolsó fohással a halálát várta, de a lövés eldördülése után Péter zuhant a falnak, amelyre rákenődött a kilocsant agya egy méltatlan élet váratlan befejezéseként. Nem az újszülött sorsa, nem is Ibolyka hogyléte aggasztotta, hanem csak a saját maga helyrehozhatatlanul megtépázott hírneve.

Most a csöppség egy inkubátorban tekereg és küzd az életéért gondos szemek által kísértén Sándor atya rejtett altemplomában a négyes szobában.

Az esetet nem lehetett eltitkolni. Túl sok tanúja volt, Péter pedig túl híres, azazhogy hírhedt személyiségként szerepelt a köztudatban. Az ügyre hosszas nyomozás se vetett fényt, mert a picur eltűnését senki se észlelte, a kamerák pedig csak a műtő körüli folyosók szokásos nyüzsgését rögzítették.

Viszont kapóra jött az illetékeseknek, hogy a szolgálati lépcsőházban találtak egy „bizonyítékot”. Ez egy vörössel szegélyezett, fekete-fehér kockás, kisebb asztal méretű zsebkendő volt, a két ellentétes sarkában egy vörös angyalszerű alakkal, a másikban a H.A. monogrammal. Ki is adtak egy kommunikét, hogy az elkövető-elkövetők feltehetően a Halál Angyalai nevű rossz renoméjű okkult társaságnak a tagjai lehettek, akik fekete mágia szertartásaikhoz meg nem erősített hírek szerint olykor-olykor magzatokat is felhasználtak. Bár a nyomozás titokban még folyt, hivatalosan lezárták.

Este Sándor atya betért a Pontyos Pólósba, ahol egyáltalán nem csak hal-ételekkel szolgáltak, hanem prima volt a bevallottan maradékból, de csakis a konyhaiból készített aprópecsenyék is, főleg akkor, ha kellően meg volt borsozva, paprikázva. Ez az éték nem gátolta a vörösborocska útját sem, de erős hatást gyakorolt a, hmm, pörusokra.

– Hallottad, mi történt a kórházban? – kérdezte barátját, a Profot.

– Nem én – válaszolta az – pedig ott jártam Emmánál egy vegyi anyagért.

Azzal a zsebébe nyúlt, hogy megtörölje izzadó homlokát, mert – hiába, no – a kellően fűszerezett brassói néha ezt a hatást váltja ki.

– Affene – vonta vissza üres kezét. – Már bocs’, de eltűnt a zsebkendőm. Kicsit sajnálta, mert bár nagy és esetlen volt, a barátjától kapta, akivel együtt szokott sakkozni. Kivételesen megverte H. Andort, aki emlékül egy sakktábla zsebkendővel jutalmazta a ritka teljesítményt, egyik sarkában az egyesek által királynőnek nevezett vezér elnagyolt vörös alakjával. A Prof az Emmánál nemrég tett látogatásánál ejthette ki a zsebéből.

Még el kell árulnunk, hogy az Esthajnal menhely előre felkészült a picur fogadására. Csodáról szó sincs. Katalin doktornő már régen tisztában volt Ibolyka állapotával és meglepődött volna, ha nem császárra került volna sor.

Matematikus elméje pedig nem viselte el a véletlen meglepetéseket.

ATTILA TRÜKKJE

A vacsora végén Sándor atya megkérte barátját, hogy menjen át vele az altemplomba és vessen egy pillantást az újszülöttre.

– Tudom, hogy kutató vagy és nem praktizáló orvos, de a picurt a kórházi jelentés szerint olyan kórra hivatkozva ítélte életképtelennek a Taigetosz, aminek te vagy a tudora.

Mint említettük, a jó megoldás megtalálásáig az altemplomban helyezték el az eutanázia és a gyermekgyilkosságok elől a kórházakból kimenekített szerencsétleneket. Az élet- és lélekmentő akciókat az őrangyaloknak becézett titkos és önkéntes csapat végezte. Legfőbb vezetőjük X főorvos volt, akinek a nevét biztonsági okból nem közölhetjük és akin kívül az orvosok közül csak Katalin doktornő tartozott a társaságba.

A professzor nem tagadhatta meg kutatói mivoltát, ebben az esetben pedig még a kíváncsiság is hajtotta.

– Mégis hogyan sikerült ide menekíteni?

– Nos, az elég hosszú és furcsa történet, egy tea mellett majd elmesélem, de nem vetnél előbb egy pillantást Gyurikára?

– Miért Gyurika?

A pap nem is válaszolt, csak a karjánál fogva maga után húzta barátját.

A csöppség egy szabályos inkubátorban szabályosan tekergőzött, ahogy egy két kiló hetven dekás koraszülötthöz illik. Öklöcskéje néha beleakadt az orrába, amitől elfintorodott, mintha ptrüsszögnie kellene. Két pici lábacska ütemes mozgása egyesek számára a jövő kerékpárhajnokát sejtette. Szeme persze hunyva volt: ő tudta, hogy ez a világ nem szolgál rá a megbámulásra. Helyre kis pöttöm volt, de a bőre nem volt egészségesen pirosas tónusú.

– Hm, a Leiner-kór x mutációja, alultápláltsággal súlyosbítva – hangzott a kutató ítélete. – Látszólag valóban csekély az esélye a túlélésre, nem csoda, hogy *azok* – nyomta meg a szót megvetően – kiselejtezték volna, ahogyan ők mondják. Azonban nincs nagyobb baj. Csak gondosan kell bánni vele: estére felirom a teendőket és készítek egy balzsamot. Majd küldj érte valakit.

Sándor atya bólintott:

– Tudtam, hogy te kellesz ide.

Azzal elköszöntek a nővéri szolgálatot ellátó hölgytől, aki egy pillantást vetve a picurra ismét az olvasmányába mélyedt.

Odafent az atya szobájában leültek teázni. A teázó asztalka alatt lapuló kövér cirmos macska pedig olyan történetet hallott hamarosan, hogy szinte elfelejtett dorombolni. Fel is ugrott a pap ölébe, hogy jobban hallja.

Az őrangyalok kódolt SMS-sekkel érintkeztek egymással. Amikor Ibolyka a kórházba került és átesett az első vizsgálatokon, Attila a következő furcsa üzenetet kapta:

– A malachúst a csarnokban leárazták.

Ámbár a társítás meglehetősen furcsa, ez azt jelentette, hogy újszülöttet kell hamarosan kimenekíteni. Attila kis töprengés után a homlokára csapva elvigyorodott és ezt dörögte magában:

– Hát akkor veszünk malacot!

Többször vitte Ibolykát egyes vizsgálatokra és egyre jobban ingatta a fejét.

– Szegényke, nem fogja túlélni azt az erőltetést. És ha ő mégis, háááát... a picurnak sem adok sok esélyt – mondta ki magában az ítéletet. Ezért amikor megjött az üzenet, tudta, hogy kiről kell majd gondoskodni.

Elsőként Charley-val konzultált. Ha egyáltalán meg lehet menteni az újszülöttet és ki lehet csempészni valahogyan a klinikáról, el kell juttatni a menedékhelyre, orvosi felügyelet mellett. A nagydarab néger mentőorvosnál erre nincs alkalmasabb jelölt.

Szüksége lesz továbbá Ferire, a jó szándékú ápoló kollégára, akinek nem jár el a szája és tréfás természete miatt mindenkivel jól kijön. Persze ő csak akkor lép színre, ha az első terv beválik Gyurkával. Ha nem...? Akkor bizony más megoldást kell keresni és az nem fog menni erőszak nélkül, amit sokkal jobb lenne elkerülni.

Attila terve a klinika sajátos belső elrendezésére kalkulált.

Az elülső traktusnál volt a főbejárat, pár lépéssel odébb a mentőfelhajtó. Az elsőbbségi műtő a földszinten találtatott, hogy a sürgős pácienseknél ne kelljen még az emeletekkel is időt veszíteni. A műtő mellett volt a rettegett kiértékelő szoba, ahol a Taigetosz végezte a vizsgálatait. Mellőle az állandóan működő páternosztter vitt le az alagsorba.

A főbejárat felől nézve a forgólifttól balra volt a patológia, jobbra a kutatólabor, mellette pedig mindenféle raktárak. A folyosó végén a szennyestároló és a mosoda. A forgólift előtt egy méretes térség könnyítette a mozgásokat. Attila terve erre épült, no meg a szabadba vezető lengő üvegajtóra.

A klinika hátsó oldalán egy tágas tér nyílt, ahol sós melegvizet fürdők medencéi sorakoztak. Anno az egész klinika a női betegségek és a reuma gyógyítására kiválóan alkalmas termálvíz kiaknázására épült. Az épülethez szorosan tapadva egy vályúszerű, középre a lengőajtók felé mélyedő lejtős lejáró volt. A lehajtókat az ellátmányokat szállító és a patológiát kiszolgáló – ha értik mire gondolunk – gépjárművek használták.

És ami igen fontos: a klinika egész területén tilos volt a dohányzás; az üvegajtó mellett kívül volt az egyetlen dohányzásra kijelölt hely.

Itt futólag meg kell említeni, hogy az SMS vétele után Attila betért a sarki henteshez és vásárolt egy élő kismalacot, olyan három-négy kilósat...

Az események pedig a következő módon zajlódtak:

Az Ibolykán végrehajtott császármetszés probléma nélkül végződött. Az édesanyát gyengécske, de nem életveszélyes állapotban a kórterembe vitték. A kicsit alulfejlett újszülöttet az új regulák értelmében a Taigetosz-vizsgálóba szállították inkubátorban, ahol a háromtagú bizottság alaposan szemügyre vette és kettő az egy arányban életképtelennek ítélte. Az ellenszavazatot az apa közeli ismerőse adta le.

Attila ezidőtájt kapta a második SMS-t, ami csak ennyiből állt:

– Most.

Elővette az e célra vásárolt vodkásüveget és cumival alaposan megvitatta a kismalacot, hogy békésen elaludjon. Készített neki egy kellemetes fészket abban az inkubátorban, amit Alich nénitől kunyerált el.

Odafent kezdetét vette az úgynevezett béta-eljárás. Halvaszületés és teljes életképtelenség esetén ugyanis az alfa-eljárás lépett volna életbe. A kettő az *úti célban* tért el egymástól. Az alfák közvetlenül a patológiára kerültek, míg a béták a kutatólaborba.

Közelebről: az alfa jelzést egy fekete címke mutatta az inkubátoron és akkor a *küldeményt* a forgólifttól balra lévő patológiára kellett liferálni. A béta jelzést a fehér címke jelentette és akkor az úti cél a páternoszttertől jobbra lévő kutatólabor volt. Ennyit még a feladattal általában megbízott, kicsit ütődött Gyurka is meg tudott jegyezni.

És valóban, amíg az ítések mosták kezeiket, hívták a segédápolót. Ezzel Attila tervének az első, legkritikusabb, az erőszakot kizáró eleme bevált. A tüskés hajú, keshedt fiatalember, Gyurka szeme nemigen fáradozott az értelem túlzott sugárzásával. Nem mondható, hogy Gyurka dilis volt, inkább a pajtásai által ráaggatott mulya jelző tükrözte lényét. Butus volt, de békés.

A bizottság vezetője Gyurka kezébe nyomta a *fehér címkés* inkubátort.

– Ugye tudja, fiam, hogy hová kell vinnie?

Az bárgyú mosollyal igenelt és leliftezett az alagsorba.

A páternosztter mellett két srác várta. Feri megszólította:

– Gyurka, adnál nekem gyufát? És mondd csak, te nem gyújtánál rá; ilyet máskor úgyse szívhatsz, nézd, adok neked egy Astort.

A mulya ingadozott a kötelesség és a csábítás között, de nem sokáig.

– És ezzel addig mit tegyek? – kapta előre az inkubátort.

– Hadd csak, majd vigyázok rá – mondta a másik ifjú, Feri ismerőse.

Gyurka a lengőajtón túl új barátjával boldogan elfüstölte az illatos Astort, majd visszalépve felkapta az inkubátort és egy „köszönöm fiúk”-kal folytatta küldetését. Elindult volna jobbra a laborhoz, de ránézve a csomagra és látva a *fekete címkét* a fejéhez kapott, kicsit gondolkozni látszott, de végül betért balra a patológiára. Közben a csomagja egyet-egyet nyikkant, amint egy újszülötthöz illik, de az úti cél és a nyikkanás nem került ellentmondásba

Gyurka fejében. A delikvens képe pedig nem látszódott át a borítón, amivel ilyenkor az inkubátort beburkolták.

– Szevasz Gyurka! Mi jót hoztál? Már megint ilyet? No, add csak ide! – vette át a kórboncnok a csomagot, útjára bocsájtva a küldöncöt.

– Szerbusz Gyuri bácsi – köszönt el az illedelmesen és mellét büszkén kifeszítette a jól végzett munka tudatában. Gyurka adott a dolgaira...

Az öreg Gyuri kezdte kibontogatni a paklit, amely meglepetésére nemcsak hangokat hallatott, hanem ezt egyre élesebb tónusban tette, bár kicsinykét idegennek is, ismerősnek is hatott. Mindenesetre a halott gyermek korához meg feltételezett állapotához képest meglehetősen fürge volt, mivelhogy a vodka hatása elmúlt. Csaknem kiugrott a meglepett főboncnok kezéből.

Gyuri bá zavartan a haját kezdte volna cibálni feledve, hogy olyan neki már nincsen. Ezért a bajszát huzigálta, ami nála a feszült gondolkodás jele.

– Patológus patáliája – boncolgatta a szavakat, de nem ízlett neki. – Fene sok papír. Jutalom megvonása. És még erről is le kellene mondanom – futott össze szájában a nyál. A kismalac sorsa imigyen eldöntetett, de a *nyugalom megzavarására alkalmas jelenetek* ismertetésétől eltekintünk.

Igen, jól sejtik. Miközben Gyurka füstölgött, Feri bent maradt barátja kicserélte a két inkubátort és otthagyva a fekete címkés kismalacosat, már rohant is a fehér címkéssel a lejtőn várakozó mentőkocsihoz, majd egy röpke „szevasz Charlie”-val le is lépett a színről.

Vallatásakor Gyurka nem tagadta, hogy *egy percre* magára hagyta a rábízottat, de mivel veréssel fenyegették, megmakacsolta magát és már egy szót se lehetett kihúzni belőle a részleteket illetően.

Így keletkezett a sajtóváltozat, miszerint a magára hagyott inkubátort a Halál Angyalai vitték el gyermekestől.

Sándor atya befejezte az elbeszélését, a Prof pedig jót derült Attila ötletes csínyén.

– Istennek nem minden szolgája hord reverendát – vont le a maga tanulságát a történetekből, és Sándor egyetértően bólintott.

A folytatást azonban már ő sem ismerhette. Ibolyka a sok belé nyomott nyugtatótól átaludta – azazhogy inkább átnyüglötte – az éjszakát. Békén hagyták és csak későn tért magához. Szükségtelen ecsetelni, hogy milyen borzalmas lelkiállapotban várta a napot. Nem kívánt reggelizni sem: a tálcán behozott ételeket érintetlenül hagyta.

A nővér „de legalább folyadékot vegyen magához, azt feltétlenül muszáj” unszolására csak kényszeres megszokásból nyúlt a teáscsésze felé.

A nővérke egy nagy sóhajjal, kötelességét letudva magára hagyta. Amikor Ibolyka felemelte a csészét, annak aljáról a paplanjára hullott egy fehérség. Piros szegéllyel szegett apró kötött lábbeli volt. Már épp’ fel akart háborodni az izetlen tréfán, amikor feltűnt a benne lévő cédulka:

– Él és Gyuricának hívjuk. Kettejük érdekében tüntesse el ezt a cetlit!

A testileg nagyon gyengének még a jó hír is árt. Ibolyka ismét elájult, de volt benne még annyi *anyai erő*, hogy a tintával írt cetlit a teába áztassa.

Aznap nem járt nála látogató. Viszont a mindenütt jelenlévő Attila csak bekukkantott hozzá és halkán tájékoztatta a történetekről.

– És mekkorka? És milyen a haja? És eszik? És...

Attila mosolyogva vetett véget a kérdezősködésnek.

– Majd mindenről idejében.

Betakarta a kimerült, de már mosolygós nőt, aki végre egészséges álmra szenderült.

Péterről, a férjről, az öngyilkos, durva és önző elhárító tisztról egy szó sem esett. Ámde az ajtóból visszanézve Attila feltette magának a kérdést:

– Vajon az olyanokat is hívhatjuk *megboldogultnak*?

Másnap a nagyviziten a főorvos megdöbbenve konstátálta, hogy Ibolyka a vártakkal ellentétben békés lelkülettel fogadta a kérdéseit.

– Ki érti az emberek lelkét? Az ő helyzetében... – ingatta a fejét.

A LELEPLEZÉS

Egyesek csúnyán elszámították magukat. Valami nem stimmelt az egész szülés utáni vizsgálat körül, és akik azt megrendezték, elfeledkeztek arról, hogy ki lenne, illetve ki végülis az érintett nagypapa: az elhárítós főtiszt.

A professzor ifjúkori szerelme, Zsuzsa és volt barátja, Franci, ott álltak Ibolyka ágya mellett. Valamikor egy pár voltak, született is két utóduk, lám az egyik éppen itt küszködik a léttel. Nem testileg, bár mindig is gyenge fizikumát erősen megviselte a szülés, hanem lelkileg, az újszülött csecsemő elvesztése miatt. Ibolyka arca sápadt és elnyűtt volt, de szerencsére aludt.

Szülei nem tudhatták, hogy koraszülött unokájuk él.

Ellentétes természetük húsz évnyi házasság után csak kibukott és közös megegyezéssel elváltak útjaik a haragtartás legkisebb nyoma nélkül. Ámde most is más dolgok jártak a fejükben, más érzések töltötték el őket.

Zsuzsa anyaként átélte Ibolyka fájdalmát, maga is nagyon szomorú volt, de előre tekintve azt tervezgette magában, hogy miként támogatja majd a lányát a felépülése, a kórházból való távozása után.

Franci. Nos ő egészen másként élte meg a dolgokat. Forrt benne a düh, hisz egyébként is szangvinikus természetű volt. Bosszúra vágyott; valami elégtételre az egyetlen várt öröm elvesztéséért. Nem elég, hogy a fia nem volt teljesen épelméjű, most a lánya – a mindig viruló, makkegészséges Ibolyka – is életre alkalmatlan utódnak adott életet?

– Nem, az teljességgel lehetetlen – látta maga előtt a mindig kicsattanó, mindig életvidám lányát.

Az egykor szálfagyenes katonatiszt megöregedett: megöszült és a háta is meghajlóban volt. Lelke azonban a testénél is fáradtabbá vált.

Node meséljünk kicsit többet a Prof egykori barátjáról! Nem sikerült neki, mármint Lászlónak, Francit *megtérítenie*, mert fiatalként még nem értette, hogy az emberek nagy többségének a világnézetét az örökség, a környezet határozza meg, hacsak valami nagy trauma nem éri őket. Franci nem volt hívő, de párttagsága és katonatiszti hivatása dacára jó volt, jó ember, csak éppen másként volt az, mint a hívőknek általában tetszenék.

Lászlónak csak Franci hobbija nem smakkolt: tisztársaival együtt sokat járt vadászni. Persze a vadgazdálkodás szükséges dolog, de mi férfias van abban, hogy egy távcsöves puskával távolról legyilkolászunk egy védekezésre képtelen, minket meg se pillantó élőlényt?

A főtiszt válása után feleségül vette Évát, aki pszichológus volt, igen művelt és jó kedélyű, bár kiérződött belőle egyféle instabilitás.

Évát a professzor is jól ismerte és a saját maga által kiötlött definícióval cukkolta:

– Tudod mi a pszichológia? Az a tudomány, amely megtanít a saját lábodon állni, miközben egy ágyon fekszel.

Nem tudta, hogy vak vezet világtalant alapon Éva komoly lelki bajokkal küszködik. Egy délután Franci arra ért haza, hogy a házuk előtt nagy tömeg áll körül valamit-valakit: Éva a tizediken lévő erkélyükről dobta le magát. Neki már nem kellett orvos. Viszont Francit a mentő vitte el szívinfarktussal.

Francinak pont annyi infarktusa volt, ahány felesége. Harmadikkal egyik téren se próbálkozott, mert amint mondogatta:

– Már nem telik ilyesmire.

Felgyógyulását követően nyugdíjazták. Mivel nem pecázott, bélyeget se gyűjtött, mint a Prof, úgy tűnt, hogy nem akad olyan értelmes elfoglaltsága, amivel elverhetné az idejét. Pedig volt egy nagy álma, ami felé hajtotta a vágy: Franci nagyon, de nagyon szeretett volna egy unokát. Kijárt a közeli játszótérre, ahol elnézegette a picurok nyüzsgését és – ezt ne is hallják meg – időnként mintha füst ment volna a szemébe.

Persze ma már a játszótér se *olyan*. Ha egy ilyen öreg főszer gyakran arra mászkál, akkor pedofilnak nézhetik, ha kora miatt drogárusnak nem is. Még jó, hogy a környék meghatározó anyukái – mint az életterület gondosan óvó anyafarkasok – régebből ismerték, meg sajnálták is őt. Ezért megengedték, hogy egyik-másik csöppséget egy pillanatra felkapja, de ők nem lelkesedtek az öregúrért, aki sokat mesélhetett volna nekik, ha meghallgatták volna.

Kell-e mondanunk, hogy Francit mekkora öröm és várakozás töltötte el, amikor meghallotta, hogy leánya gyermeket vár? És vajon kifejezhetjük-e megfelelő szóval a csalódását és dühét, amikor annak elvesztéséről értesült?

Miután homlokon csókolva egykori nejét a kórházból távozott, magányos otthonában dülva-fülva járt körbe-körbe öklével a fejét döngögetve.

– Az én unokám, az én szép unokám! Nem lehetett ő kripli, nem lehetett baja! Mit tettetek vele, ördögfajzatok, ezt megbánjátok. Nocsak várjatok! Él, biztosan tudom, hogy él még, csak valamiért eltitkolják. Hogy belőle is...

Itt hirtelen megállt a vágójában, mert villámnál is fényesebben villant fel benne a szörnyű gondolat, a gyanú:

– El akarták vinni. Az átkozott Taigetosz! Biztos vagyok benne, hogy ők mesterkedtek valamiben. Kísérletezni akarnak rajta. Node majd én teszek róla. Vissza akarom kapni az unokámat. Adjátok vissza az unokámat!

Azzal feltépve az ajtót örülteként rohant be nemrég volt munkahelyére.

Néhai kollégái meglepődve fogadták.

– Franci bátya, mit keresel te itt?

A néhai elhárítós félrevonta egykori jobbkezét és helyettesét, aki most az osztályvezető.

– Tomi, mondd csak: van két nagyon, de nagyon megbízható embered? El kellene intézni egy kis ügyet.

– Node tudod, hogy a magánnyomozás... – kezdte volna az, de a főnöke (Tomi még mindig akként tisztelte) leintette.

– Tíz perc múlva várlak titeket a Hathuszasban.

A Hathuszas olyan kocsmá nem messze a Szolgálat központjától, ahová a fegyveres erőkből szolgálók járnak munka után, bár megtehetnék reggel is, hiszen hat óra húszkor nyit. Akkor viszont csak egyetemisták látogatják. Ezt tehát nyugodtan nevezhetjük békés együttműködésnek.

Az egyik sarokasztalnál Franci megkérte a kollégákat, hogy nyomozzák ki Ibolyka műtéti szülésének a körülményeit, különös tekintettel arra, hogy mi történt a koraszülöttel a császármetszés után.

Az utánjárás első fázisa nem ütközött nehézségekbe, de nem is járt átütő sikerrel. A két ügyes fiatal elhárító népesség-statisztikusnak adta ki magát, márpedig azok kérdéseire kötelező volt választ adni. A műtéten jelenlévő két operáló orvos, az aneszteziológus, az asszisztensnő és a műtősegéd semmi különöset nem tudott mondani.

A felelős szülész jelentette:

– A gyermeket problémák nélkül ki tudtuk emelni, jöllehet az anyuka vérnyomásának az alakulása kisebb aggodalomra adott okot. A túrható súlyú újszülött viszont minden *elsődleges* vizuális próbának jól megfelelt és a váladék eltávolítása után szabályosan lélegzett. Előírások szerint átadtuk a Taigetosz-bizottság behívott tagjának, aki átvitte a vizsgálójukba.

Mint sejthető volt, a második etap sokkal keményebb diónak bizonyult. A bizottság három tagból állt és mondhatni hermetikusan elzártan végezte a vizsgálatait. Ezekről ugyan jegyzőkönyv készült, de az csak egy summázat és nem került bele minden, ami a vizsgálatokon történt és elhangzott. Csekély volt az esélye, hogy valaki elszólja magát, vagy eláruljon olyasmit, amit épp' hogy titkolni akartak.

A szülőorvost még egyszer elővették és még szigorúbban kikérdezték arról, hogy észlelt-e az újszülöttön bármilyen rendellenességet.

– Talán-talán, de nem tűnt lényegesnek, a kisdédnek a szokásosnál egy kicsit halványabb, itt-ott fehér-foltos volt a bőre. De ennyi és nem több – szögezte le a doktor.

A „lehetett-e az egy életveszélyes kóros elváltozásnak a jele” kérdésre „az én szakismereteim szerint egyáltalán nem” válasz következett.

Franci most már teljesen feldobódott.

– Ez az, fiúk. Ott, a bizottságnál, ott történt valami disznóság. Legyetek nagyon ügyesek!

Persze könnyű ezt mondani. A bizottságnak mindig három tagja van. Egy nagyon képzett szakorvos, de persze ő sem érthet mindenhez, ezért joga van

konzultáns felkérésére. Egy jegyző, aki az eljárás törvényességéért felel. És az elnök, akinek – mint általában a bizottságokban – a szava dönt, ebben az esetben nemcsak orvosi, hanem egyéb aspektusok alapján is. Talán jobb, ha nem próbálunk ezek mélyére hatolni.

Kezdetől fogva látszott, hogy ezzel a társasággal nem lehet mit kezdeni, nemcsak azért nem, mert adott értelemben profik, hanem azért sem, mert nyilván nem fognak a saját hibájukat feltételező részleteket elárulni. Ezért ezt az elakadt járgányt a másik végén kellett megtolni. Ennek egyébként volt más oka is, talán intézzük el előbb azt.

A bizottság elnöknője egy kőkemény amazon volt. Roppant okos, művelt, a szakmájában jártas, céltudatos, de borzalmasan arrogáns és rideg. Nem a könnyen vallomásra bírhatók közül való. Már az első pillanatban felmerült a gyanú, hogy ebben az ügyben valamiként, a szokásosnál jobban érdekelt. Franci tengernyi tapasztalatával nemcsak tudta, hanem a csontja velejéig érezte is ezt. Az ilyen típusú nők egy valamivel nem gondolnak: azzal, hogy lágysággal el lehet rejtteni titkokat, abban elmosódhatnak a dolgok, viszont keménységgel nem: a visszapattanás árulja el őket.

Ezért miközben a laborba küldte a két beosztottat, ő maga és helyettese nekilátott az amazon életkörülményeinek a felderítéséhez, és hamarosan riasztó ismeretekbe ütközött.

A némbér az okkult praktikák elkötelezett követője volt. Mint mondtuk, Franci nem volt hívő, viszont elgondolkozott azon, hogy az okkultisták miért utánozzák mindenben a hívőket, amire a fekete-mise, a pap, az áldozat és még számos más tényező mímélése utal. A kommunisták is lekoppintották a keresztények intézményeit, szertartásait, de az ezoterikusok ezt minden részletre kiterjedően tették: egy önálló, saját mozzanat sincs bennük.

Kivéve az emberáldozatot.

– Jézusom! – szaladt ki Franci száján – ezeknek a csecsemők a véres praktikáikhoz kellene. Istenem, csak nem már...

Nem merte követni a gondolat logikus fonalát. Aggályait a két – meg kell vallani igen talpraesett – beosztott jelentése oszlatta el.

– Főnök, ugye csak két helyre vihették az újszülöttet? Az inkubátoron fehér címke volt, tehát nem kerülhetett a patológiára, bármit is mond az a félkegyelmű. A laboratóriumban pedig várták a fehér címkéset. Érti főnök? Várták. Hát nem látja – *váááártááák és itt a megoldás!*

– Node mit akartok ezzel...

– Főnök, honnan tudta a laboros, hogy az újszülöttet oda küldik? Valaki előre meg kellett, hogy mondja neki. És nem vitás, hogy ki: csak a bizottság elnöke adhat ki ilyen információt. A maga unokája él, valahol biztosan él.

Franci mintha rossz álomból ébredt volna: egyszerre csak felélénkült. Teljes világosságában rajzolódott ki előtte a kép a történekről. A saját

nyomozása nemcsak azt derítette ki, hogy az elnöknő okkultista, hanem azt is, hogy lesbikus. Az pedig a laboros nőről írt jellemzésből derült ki, hogy ő se a férfiakat preferálja.

Visszaküldte a kollégáit az utóbbihoz egy kis csevelyre. Az ilyen kifordult kapcsolatokban mindig az egyik az erős fél, aki diktál, a másik önmegadó, sokszor félénk, bizonytalan, könnyen megdolgozható.

Nem tévedett. A laboros nő bevallotta, hogy ő gyerekre vágyott, és a *párja* találta ki, hogy miképpen oldhatják meg a dolgot. Ő csak...

Francinak beigazolódott az érzése, miszerint az unokája nem halhatott meg, az övé biztosan nem. Most már azt is tudta, hogy a hivatalos jelentéssel szemben nem fekete-mágia céljából rabolták el.

– Jaj, Istenem segíts! Hol lehet a csöppség, az életem értelme.

Észre se vette, hogy ösztönös sóhaja kihez és miért szól a saját hite és az általa támogatott rendszer cáfolataként.

Megköszönte és megjutalmazta kollégái sikeres közreműködését. Jómaga sejtette, hogy a rejtély kulcsát egy valakinél találhatja meg.

– Elvégre jóbarátok voltunk. Merre lehetsz most Lacikám? – jutott eszébe a Prof és elhatározta, hogy személyesen keresi fel.

AZ ESKÜVŐ

Klára és Fred számára elérkezett a nagy nap. Miután eleget tettek a hatósági előírásoknak és kiokosodtak az egyházi jegyesoktatáson is, átestek a polgári esküvő szürke szertartásán, meghallgatva a nyolcas jelzetű típus-szöveget a házasság csodálatos voltáról és aláírásukkal tanúsítva, hogy ők immár törvényesen bejegyzett házastársak.

Nem csoda, hogy sokak számára *ez a házasság* nem túl vonzó és nem látnak benne többletet a sima párkapcsolaton túl, már ha bizonyos anyagi aspektusokat leszámítunk. A hölgyek nem csekély hányada viszont valódi esküvőre vágyik, ahhoz méltó környezettel és ünnepélyességgel, amihez az empátikusabb férfiak teljes szívvel csatlakoznak.

Ha kihallgatnánk egy esküvő résztvevőit, akkor a gyerekek többsége a várható finomságokról zsinatolna; egy-két megletebb úr azt mérlegelné, hogy a pár egymáshoz illik-e, miből fognak megélni; egyesek talán a nagy esemény körülményeiről diskurálnának; az viszont tuti, hogy a hölgyek többsége az ara ruháját csodálná, ha nem éppen kritizálná.

Nos igazán nem illik őket kétségek között hagynunk, ezért bemutatjuk Klára öltözékét, azaz inkább tegye ezt ő maga, mint a legilletékesebb. A szabónő, aki a gyerekkori barátnője volt, a következő eligazítást kapta:

– Az alap legyen egyszerű ruha térd fölöttig, tudod drágám olyan kis-kosztümös jellegű, hogy később használni lehessen. Fölé egy áttört csipke-köntöst képzelek el hosszú ujjal, középmagas gallérral...

A remekmű annak rendje és módja szerint el is készült. Az apró dísszel ellátott cipőcske talmi egyszerűségéért a haját borító, saját anyagból virággal hímzett tüllfátyol raffinaltsága kárpótolta a szemlélőt.

Fred egy elegáns öltönyt viselt, kicsit zsabós inggel, csokornyakkendővel. Ennél több szót egy vőlegényre nem is illik vesztegetni. Azt viszont el kell árulnunk, bár nem akarunk ünneprontók lenni, hogy a fenntartható esküvői ruha koncepciója csak közelítőleg vált be. Klára még egyszer-egyszer viselte azt a kosztümmöt, viszont valahogyan a legények a házasság révén gyorsan *megemberesednek*, így az esküvői öltöny nem lett túlhasználva. Nem lehetett másra se örökíteni, mert Fred széles válla sehol se talált méltó társra.

A ruha szinte igénytelen leírásából, amiért a fantáziahiány felel, egyesek áttételesen arra következtethetnek, hogy ez az esküvő nem volt profi módon megszervezve. Ez kiderül egy kispadon folytatott csevelyből is, amikor is Fred kérdés formájában fogalmazott meg egy állítást:

– Drágám, tudod jól, hogy mindent megadok neked, de ugye nem akarod, nem akarjuk esküvőszervezőre pazarolni a másra is költhető pénzt?

Téved, aki Fred szavai mögött skót lelkületet sejt. Inkább praktikusát tükrözték, de egyben az esemény helyes szellemét megragadót is.

Ugyan mit lát az egymásba bódult pár a tőlük távoli csicsákból? Mire jó egy hivatásos fotós a pár beállított *művészi* képen kívül, amikor a mobilok tucatjai csak úgy ontják a váratlan helyzeteket megörökítő felvételeket? És vajon hány szelet jut az esküvői emeletes tortából az ifjú párnak?

Antal atya, aki a jegyesoktatást végezte, meg is jegyezte:

– Az emeletes torta státusz-szimbólum. Azt közli a jelenlévőkkel, hogy a lakodalmi flancolás, az egész hercehurca *az ő kedvükért van*, nem pedig az egybekelő párért. Két szelet finomság nem helyettesítheti a boldogság belső teljességét, de elvonhatja róla a figyelmet. Persze nem maga a torta a baj, hanem az általa képviselt szellem.

De ideje áttérni a történetekre az aggodalmasak kedvéért előre leszögezve, hogy Karcsi mint tanú kielégítően játszott a vőfély szerepét is gondoskodva az esemény kellő ünnepélyességéről, amiben felesége a másik tanú, Marika támogatta a nőkre tartozó dolgokat illetően, mint a virágok és díszítések.

A reggel nyolckor még elhagyott és sötét templom pár világítóteste lassan, egymás után fényre váltott, jelezve Bíró bácsi beléptét. A teljesen kopasz, bajszos, elől természetes alak a koppantót hozta, amivel az oltár magasan álló gyertyáit meg is lehetett gyújtani. Mind a hatot. Egy igazítás az oltár elé helyezett szertartási asztalkán, a mellette elhelyezett virágokon, egy pillantás körbe, hogy minden rendben találtatik-e, aminek a karzat felé vetett tekintet ellentmondott: nem égett az ottani kislámpa. Bíró bácsi kiviharzott.

– Atya, nem jött meg Margit néni!

Egy fürgé ministránst elszalajtottak hozzá, aki azzal a hírrel pihegett vissza, hogy az orgonistanő influenzával ágyban fekszik. Antal atya kilépett a templomkapu elé, ahol az egyházfik szoktak diskurálni a szertartások előtt. Nem csalódott: ott találta a professzort, aki tudni valóan sokáig zongorázott.

– Tanár úr, félek, hogy fitogtatnia kell zenei tehetségét – magyarázta el a kínos helyzetet.

– De hiszen én nem is tudom eljátszani a nászindulót! – próbálta az elkerülni a váratlan feladatot.

– Majd csak kitalál valamit – söpörte le az elhárítási kísérletet az atya.

– Mindig ilyenek ezek a papok: a nehezét másra hárítják, a babért meg ők aratják le – zsörtölődött magában a Prof nem egészen igazságosan: a végén őt dicsérték meg a játékáért.

Bíró bácsi kapcsolására a templom teljes fénybe borult. Utasítására az egyik ministránsrúhás gyerkőc felszaladt a karzatra és pumpálni kezdte a harmóniumot. A Prof pár oktávot végigskálázott az ujjai megmozgatására. A

násznép becsoszogott és elfoglalta az elejükön virággal díszített padokat. Nem voltak többen harmincnál. Sokuk kicsit nyűtt, de tiszta ruhát viselt: ők a vásárcsarnok meghívott munkásai voltak: Csinos, Pepi és mások.

A szertartási asztalka előtt állt Antal atya, innenről Fred, Marika, Karcsi várakozóan bámulva – ami mindig kicsit mókás – a templomkapu felé.

Az ajtóban meg is jelent Klára, aki most még szebb volt, mint általában, bal karját édesapjáéba fűzve. A magas, kicsit testes, de meglepően fiatalos úr kimért léptekkel, szinte tapintható atyai büszkeséggel vezette lányát az oltár felé. Az anyuka az első sorban ült és ahogy illik, a könnyeit törölgette. Hogy ne tegye egyedül, Fred édesanyja társult hozzá, meg a hátsó sorokban az a pár néne, aki az ilyen alkalmakat lesve boldogan sírdogált.

A belépés pillanatában felzúgott a harmónium (a templom orgonája már régóta nem működőképes). A Prof Bach D-moll toccata és fugáját – sokak szerint a szerző leglenyűgözőbb orgonaművét – vezette elő átiratban. Ez kétségtelenül nem volt szokványos, viszont a futamok fenséges gördülése mindenkit szinte elszibbasztott: méltó volt az alkalomhoz.

Klára szépen a vőlegénye mellé ért. Picur meg is jegyezte a maga halknak vélt hangján:

– No, ez se ússza meg!

Antal atya feddő pillantása kísérte. A szertartás, amit mindenki ismer, rendben zajlott, nem is részletezzük. A gyűrűk sem veszték el: oda voltak készítve a szertartási asztalkára. A menyasszony fátyla sem akadt be, hogy meggátolja az első hitvesi csókot. Viszont Antal atya némely gondolata talán említést érdemel.

– Ti már a jegyesoktatásból tudjátok, drága gyermekeim, viszont a többi jelenlévő – itt jelentőségteljesen Picurra nézett – talán nincs tisztában a szentségi, hangsúlyozom: a *megszentelt* házasság két sajátos vonásával.

Az egyik az, hogy ez az egyetlen szentség, amit a házasulók szolgálnak ki egymásnak, nem a pap, aki csak tanú és megáldja a frigyet. A másik az, hogy ez az áldás kegyelmet hoz arra, hogy a párok esküjükhöz mindig hívek tudjanak maradni. Persze mint minden kegyelem ez is csak akkor hatásos, ha hittel fogadják.

Az ifjú pár a szokással ellentétben gyalog és sietve hagyta el a templomot, a többiek meg diskurálva, sétálgatva követték őket. Közben elhangzott pár kommentár:

– Csodás egy esküvő volt és milyen szép az ara – ezt nyilván egy hölgy jegyezte meg.

– A Prof megadta a módját – ez a kocsma törzsvendégére vallott.

– Ki volt az az illetlen közbeszóló? – ez az atya környékéről származott.

Az alig pár száz méteres *zarándoklat* a csarnok melletti Pontyos Pólósba vezetett, amely ajtaján a „Zártkörű rendezvény” tábla fityegett. A szakács egy

igen egyszerű menüvel állt elő: gombakrémleves vegyes zöldségekkel, nyúlgerinc vörös káposztás krumpli körettel, a tejfölt ki-ki magának adagolhatta a tartókból, desszertnek pedig ötféle rétes. Bor sokféle és finom akadt.

Az étkezés megkezdése előtt Fred tanúja, Karcsi mondott tósztot. Meg kell hagyni, hogy az esküvőrendezésben jártasabb volt, mint a szónoklatban.

Ebéd közben érte a résztvevőket a nagy meglepetés: a menyasszonyi tánc elmarad, mert az ifjú párnak hamarosan indul a vonata a távoli tengerparti városkába. Persze azért a szigor nem volt végletes. Klára odalépett mindegyik asztalkához, a nyughatatlan lábúakkal fordult is kettőt-hármat és puszt is kaptak akik megérdemelték, vagyis mindenki.

A búcsú kicsit tovább tartott az egyik asztalnál, ahol Klára szülei és Fred anyukája foglalt helyet (az apuka, sajnos, már régen eltávozott).

A vonaton Klára és Fred fáradtan, de boldogan dőlt egymásnak. Kevés szót ejtettek, hiszen már mindent megbeszéltek és ismerték egymás titkos gondolatait is.

A nem túl drága, de lakályos hotelszoba asztalán három szál fehér liliom ontotta az illatát. Az ártatlanság virága. Antal atya, aki ismerte a két fiatal régi és tiszta kapcsolatát, mindig hangsúlyozta:

– Az ártatlanság nem fizikai, nem testi vonás, hanem a lélek állapota.

Fred az ágyra dobta magát, Klára meg rendezkedett, amikor kopogtattak. A szobapincér jelent meg, de nem ám pezsgővel! A tálcán egy feldíszített koktélos pohár és egy habzó söröskorsó tanyázott, a jeges vödörben az utánpótlás kellékeivel.

– Uram, a White lady és a Radeberger, ahogy parancsolta.

Fred felpattanva a zsebébe nyúlt és csinos borralalóval bocsátotta el.

– Hát nem felejtetted el? – simult Klára a férfihoz, aki mosolyogva adta a nő kezébe a kedvenc italát. Első igazi randevűjükön is ezt a párost itták. No nem azért, mert Fred ne szeretne volna a különleges itókákat, de hát sajnos akkor nem tellett többre, később pedig a bárlátogatások el is maradtak.

– Nem az a figyelmesség, ha aggódva betartod mások, a kívülállók idegen szokásait, hanem az, ha a párod és a magad kedvére teszel – intette egyszer a professzor, amit lám, Fred most meg is fogadott.

Azután következett az a csodás éjszaka. Jöllehet egyáltalán nem az első, de ez is olyasféle dolog, mint az ártatlanság: lehet úgy is szeretni a másikat, hogy a sokadik alkalmat is elsőként élje meg.

Klára hamarabb feléledt. Az ablakhoz sétált, amin kitekintve egy furcsa sziklára esett a tekintete.

– Ahá, ez az a csodás Delfinkirály szikla – jutott eszébe a monda és elnézte a körötte röpködő sirályokat. Majd az ágy felé fordult.

Ott fekszik a férfi – nem, hiszen ez csak egy nagy fiú – akit választott. Akinek engedett. Aki megtalálta. Akit megtalált. Nem mindegy? Szóval, az

akit kedvel. Elégedett, mint egy nagy macska. Meglepően gyengéd volt. Erős, határozottan okos, a maga módján még kedves is. Nem mondom, a melle kicsit szőrösebb a kelleténél, *akkor* furcsán csiklandós, de ad magára. Alszik mint egy óriási csecsemő.

Szeme megakadt a telefonon.

Óvatosan, hogy az alvót fel ne ébressze, magával húzta a zsinórt a szomszéd szobába. Tárcsázott. Valakivel csak közölnie kell, hogy mennyire, nos, mennyire – miért szégyelli még magának is bevallani – így van, meg kell mondani, legalább neki, hogy mennyire boldog!

És ki értené meg ezt jobban, mint ő?

A csengések üresen haltak el a távolban, a professzor laborjában.

AZ ÁTTÖRÉS

A Prof az esküvő után valami furcsa kényszer által ösztökélve otthona helyett a laborba ballagott. Egyre türelmetlenebbül adagolta be a számítógépnek a programja újabb és újabb paramétereit. Hiába és megint hiába...

Aztán hirtelen támadt egy csavaros ötlete. Mi lenne, ha ellenkező oldalról indítaná a vegyi képlet felgöngyölését? Picit időigényes lesz, node üsse kő. Egy próbát megér, vette rá a gépet egy újabb fordulóra.

Semmit se várva ballagott ki a kis-helyiségbe, hogy majd dolga végeztével itt hagyja a fenébe ezt az egész... Nem mondta ki.

Hosszas trillázás térítette magához ábrándozásából. Majdnem mellé...

A szobába rohant. A képernyőn a „Találat!” felirat villogott, a nyomtató pedig csak úgy ontotta magából a hosszú slejfnit. A Prof türelmetlenül tépte le az első oldalt. Rövid pillantást vetett rá, majd keresztet vetett és az égre nézve hangos szóval is kimondta: „Köszönöm, Uram!”

Azzal leroskadtt a székére.

Nem érzékelte, hogy mennyi ideig ülhetett ott egyféle önkívületben. Arra eszmélt, hogy a nyomtató kattogása leállt. Szinte öntudatlanul kapcsolta le a gépet. Elgyengülve simított végig a tekintete az asztalon, a lombikokon, a papírhalmazokon, a szétszórtan heverő könyveken. Az ajtóhoz tántorogva halálos fáradtan akasztotta le az elmaradhatatlan ballonkabátot, karjára fűzte, lekapcsolta a villanyt, kilépett az ajtón és elindult – a lift felé.

A felvonó ajtaja már becsapódott, amikor meghallotta a telefon csörgését. „Majd...” – motyogta maga elé, de már nem tudta, hogy mi majd...

Megnyomta a földszint gombját.

A KERESZTELŐ

Ne tessék aggódni vagy megütközni, nem az ifjú pár csemetéjéről van szó! Az még várat magára, bár reméljük, hogy azért nem túl sokáig.

A kórházból kicsempészett Gyurica – egyelőre így ismerjük – születése óta két hét telt el. Akaratlan megmentőjének, Gyurkának, a kicsit flúgos ápoló-segédnek a tiszteletére kapta ezt az ideiglenes nevet amellet, hogy Attila szerint „olyan gyurkás” volt.

– Bár még nem vasgyúró, de majd lesz – mondta magában bizakodva.

Mondani se kell, hogy nem múlhatott el egy nap sem Ibolyka aggodalmas érdeklődése nélkül:

– És tényleg nincs semmi baja? Eszik rendesen? Mekkorka már?

Mint a fiatal anyukák ő is megrémült a picur kezdeti fogyásától, pedig az természetes jelenség. Aztán rátért a komolyabb dologra.

– Na és mi van a bőrével? Gyógyulgat már?

A professzor felváltva alkalmazott két kúrát a csecsemőn. Délelőttönként jócskán bekenték tisztított zsiradékkal a kiszáradás és hámlás megelőzésére. Délutánonként egy új gyógytea-főzettel ápolgatták, aminek receptjét a Prof Alich nénivel is, Emmával is megbeszélte és amelynek hatáselemzését egy ideje számítógépes szimulációkon próbálgatta.

Mindenesetre a pöttöm bőre ha nem is rohamos, de lassú tartós javulást mutatott. Úgy tűnt, hogy hamarosan elhagyhatja az inkubátort és felvihetik néha az udvarra is, az áldott napfényre.

Egy napon az is bekövetkezett. Akkor engedték meg először Ibolykának, hogy ölelő karjaiba vegye édes magzatát. Felvitték a napra egy kényelmes karosszékbe, ami mellett gyerekocsi ringatódzott. Ne is várják tőlünk, hogy az édesanya örömét, babusgatásait vissza próbáljuk adni! Viszont el kell árulnunk, hogy a csöppség rögvést az udvar kedvence lett.

Lám, most is arrafelé gurult a labda és az egyik hittanos kisfiú kipirult arccal utána rohanva bámult a picurra, mint egy csodára (merthogy az is).

– Megnézhetem?

Nem is lehetett tudni, hogy kinek okoz több örömet Istenke legkedvesebb teremtménye: a kisdéd.

A lányok körbeállták a babakocsit és kérdezgettek:

– Hány kiló? Mit eszik? Milyen szép a haja! És mi a neve?

A kicsinek egy pillanat alatt sok keresztmamája és keresztapája támadt: csak úgy röpködtek a névjavaslatok. Ibolyka viszont zavartan válaszolt:

– Még nem is kereszteltük meg.

Történetesen mellette állt Antal atya. Sándor atyával együtt, másokkal ellentétben, türelmesek voltak és nem tukmáltak senkire semmit. Most sem szólt, de a tekintete eléggé beszédes volt.

– Talán ideje volna? – rebbent félénken habozva a kismama, akinek eddig kisebb gondja is nagyobb volt a keresztlőnél.

Antal atya csak mosolyogva bólintott.

A viszontlátás

A keresztlő reggelén Beszédes és Pepi jelent meg Anitánál. Az előbbi volt soros a cipekedésben, az utóbbi pedig a kisfiúnak, Adalbertnek a legjobb barátjává lett. Az asszonynak elkelt a segítség, mert gyenge fizikumú volt. Édesanyját nem ismerte, édesapja meg fél-béna, püpos gyári munkás volt, aki szerette ugyan a kislányát, de se testi, se lelki jóval nem gazdagíthatta. A Prof nem is tudta, hogy honnan vette a lány a dús haját, a sudár termetét és a nagy barna szemeit, amikkel őt elbűvölte.

Anitának a mosásnál kellett a segítség. Ami szinte már elképzelhetetlen, a házukban még volt mosópadlás mosóteknővel és teregetővel. Oda és onnan kellett fel- és lecipelni a nagy kétfülű fehérneműs kosarat. A mosás kézzel, mi több saját szappannal történt. Az illatos és a fénytől csillogóan buborékos habot a fahamuból és disznózsiradékból készült mosószappan produkálta, amely olyan habkönnyű volt, hogy úszott a víz tetején.

– Na kérem, ez a bio, nem a bolti vacak – mondogatta Beszédes, aki mint ismeretes, filozofikus hajlamú volt és ha ritkán megszólalt, akkor mindjárt valami bölcsesség következett.

Ez alkalommal Beszédes Anitát a plébániára kísérte a kimosott kehelytakarókat, oltárterítőket és egyéb fehérneműket tartalmazó kosárral. Pepe közben a fiúcskával bolondozott, aki örült a ritka alkalomnak, hogy kijöhet az utcára, elvégre a lakásuk csak pár lépésnyire volt a templomtól. A kosár rendeltetési helye a sekrestye volt, ahol már Bíró bácsi várta, mint minden templomra tartozó kellék tudója: mai szóval logisztikai menedzsere.

Történetesen a professzor akkor jött ki a plébániahivatalból, ahol az éves egyházi hozzájárulást fizette be. Ilyenkor mindig benézett a sekrestyébe is.

És akkor megtörtént...

Az ajtót nyitva csaknem Anitába ütközött. A fiúk és Bíró bácsi pakoltak, a kissrác az öltöztető szekrény széles platóján ücsörögve a keresztlőhöz kikészített fehér papi palástot gyűrögette, Anita a táskájában a mosólistáért kotorászott; mindig rendesen elszámolt az elvitt és visszahozott dolgokkal.

Az eltelt tizenkét év a nőn is, a férfin is mély nyomot hagyott. Az előbbin keményebbet. De barna szeme, a feledhetetlen, a régi maradt.

Csak álltak ott a dermedt némaságban, ami kihatott a többiekre is és mindőjüknek megállt a keze, elakadt a lélegzete. Aztán a Prof előre lépett és szelíden a karjaiba ölelte Anitát:

– Hát megvagy! Hát te vagy!

A többiek letéve a kezükben lévő cuccokat halkan kiosontak. A csendre felfigyelve a kisfiú is abbahagyta a babrálást. Az asszony a férfi vállának támaszkodva némán hüppögött.

Döbbenetesen váratlan volt az újratalálkozás.

Tizennégy éve bukkantak egymásra. Meghitt, meleg együttlétük váratlan véget ért. Anita egyszerre tudta meg, hogy a tanár gyermekét hordozza a szíve alatt és hogy szerelmét a hatóságok ismeretlen helyre hurcolták.

Azt már nem tudhatta, hogy régi barátainak, Francinak és másoknak a közbenjárására felhagytak a nyaggatásával és hazaengedték, bár mindenét elveszítette: az állását, a csodás lakását, a luxusautóját. Nemzetközi hírének köszönhetően engedték, hogy folytassa kutatásait szegényes körülmények között nevetséges fizetésért, amiből csak Alich néni albérletére futotta.

A lényeg az, hogy a Prof több hónapra eltűnt, Anita nem tudta és nem is akarta tudni a hollétét, mert féltette azután, hogy megszülte Adalbertet, akit a Taigetosz elől úgy menekítettek ki a kórházból.

Így hát mindketten éltek beszűkült, nagyrészt örömtelen életüket nem is tudva, hogy a Prof munkahelye csak egy utcányira van Anita bérlakásától.

Anita könnyes szemmel emelte le a szekrényről a fiúcskát és kettejük közé, a férfi elé állította:

– A kisfiad.

Az asszony rebbenő tekintete elárulta aggodalmát: mit szól majd az a komoly ember a váratlan hírre. De mindjárt meg is enyhült, mert a tanár rá nem jellemző fürgeséggel felkapta a csodálkozó, értetlenkedő kissrácot:

– Részemről a szerencse – vette elő ifjúkori mókás stílusát és előbb jól megrázta a pracliját, majd a vállához emelte a fiút.

A keresztelőhöz öltözködni készülő Antal atya belépése szakította meg a meghitt jelenetet. A Prof kérdően nézett Anitára:

– És Adalbert? Már meg van keresztelve? Akkor lehetne kettős keresztelő?

A pap mosolyogva, az asszony habozva bólintott. Anita eddig nem merte a kicsit közösségbe vinni, ezért maradt el a keresztelő. Most is aggályoskodott:

– De kik lesznek a keresztszülők?

Antal atya kiszólt az ajtón:

– Bíró bácsi, szóljon Marikának, hogy van egy derék kereszt-fiúk.

A nagy esemény

Ennek a keresztelőnek az időpontja, szemben a szokásokkal, nem volt publikus: így próbálták elkerülni a feltűnést. Azt, hogy az eseményen két őrangyal is, Attila és Emma, jelen lesz, mint keresztszülő. Ibolykának nem lévén más *bizalmas* barátja, az a vadállat férje mindenkitől eltiltotta, jogos és logikus volt, hogy Gyurica testi megmentői a lelki feladatokat is vállalják.

A Szent István templom egyik sarkában volt a keresztelőkápolna ráccsal elkülönített egysége. A helyiség közepén egy jókora mélyedés sejtette, hogy egykor itt a felnőttkeresztelessel nem tréfáltak: a delikvenst bizony víz alá nyomták, bár csak derékig érőbe. A falat körben kőpadok keretezték: onnan lehetett drukkolni – ezt a ministránsok mondták – a *fuldoklónak*. Persze a kicsikre nem várt ilyen tortúra, mint egy ideje másra sem. Egy díszes, lábön álló és kagylót formázó márványmedence tartalmazta a kegyelem forrását.

A keresztelőkút mellett állt az asztalka a kellékekkel: olajok, gyertyák, fehér ingecske, szertartáskönyv.

A keresztelő közönsége bevonult és körben állva elhelyezkedett. Az asztal túloldalán Antal atya, Sándor atya mint koncelebráns és a ministránsok. A keresztelőkút két oldalán hárman-hárman: jobbra a picur a keresztszüleivel, Attilával és Emmával, balra Adalbert Bíró bácsival és Marika nénivel.

Mindenki csendben várta a szertartás kezdetét, amikor a kápolna rácsa halkan megkoccant. Egy hajlott ősz férfi állt kívül, mintegy távol akarván tartani magát a bent történendőktől. Antal atya felnézett és arca felderült:

– Kedves Ferenc. Vagy szólíthatom Francinak? Kerüljön csak beljebb: itt szeretettel látják.

Az elhárítós tiszt kicsit vonakodva Zsuzsa mellé lépegetett. A szertartás megkezdődött és a megszokott rendben zajlott. Csak egy halk csuklásféle zavarta meg, amikor Antal atya megkérdezte:

– Mi legyen a megkeresztelt neve?

És arra a következő volt a válasz:

– Ferenc Attila.

A Gyuricának hívott csöppség így kapta megmentője és nagyapja nevét, ami az utóbbit váratlanul ütötte szíven és majdnem meghazudtolva önmagát alig tudta elfojtani a feltörni készülő.

Az agapé

A plébánia saját gyermekének tekintette az egyházközség két új tagját.

Az örömasztal kínálata nem olyan volt, mint egy gazdag mágnásnál lett volna. De nem ám: annál sokkal finomabb volt! Válogatni lehetett a zsíroskenyerek garmadájában rengeteg hagymával, avagy a felnőttek kedvéért a Pontyos Pólós tulajaja által felajánlott és készített pompás húslevesben, ami rengeteg zöldséggel és sok-sok cérnametélttel készült, külön tányérokra a sertés legfinomabb részével, a fejhússal, amihez persze torma is dukált.

Mondanunk se kell, hogy mind közül a legmennyeibb táplálék Ferenc Attilának – a ministránsok máris elkeresztelték Frankati-nak – jutott, akit boldog anyukája Ida néni tornácára visszavonulva az árnyékban szoptatott.

A keresztelő mindenki számára kellően emlékezetes volt, de egy valakinek a többiekénél sokkal inkább. Jól sejtik: öreg Franciról van szó, hiszen már így kell hívnunk. Mondta is Sándor atyának:

– Mindig meglep a gyengék ereje. Irigylem magukat. És köszönöm, hogy befogadtak.

Az atya melegen megrázta a felé nyújtott kezét. És nem árulta el, hogy miért nem tart a főtisztától, attól, hogy firtatni kezdi a picur kimentésének a körülményeit. Az nagyon nem lett volna idevaló és Franci úriember volt.

Az elbocsátás

A vigalom csúcspontján sokan eltávoztak, de persze a ministránsok nem hagyták volna abba a rohangálást. A két atya a templom tölgyfakapujánál egyenként búcsúzott el a szertartás résztvevőitől, kivéve Attilát és Emmát, akik óvatosságból a plébánia ajtaján osontak ki. Antal atya elgondolkodva nézte Zsuzsa és Franci távozó párosát, ahogyan egymásba karolva hagyták el a templom előtti terecskét. Egy régi film címe jutott az eszébe:

Minden gyermek megváltó.

Reménykedve bólintott.

– Mert a gyermekeket szeretet lengi körül az azt befogadni képes felnőttek körében és a szeretet egyesít – gondolta magában.

Visszatérve a templomba, az ajtót zárva Sándor atya felé dűnnyögte:

– Mit gondolsz?

Az bólintva csak ennyit válaszolt:

– Talán.

Ami, mint tudjuk a remény kulcsszava.

ISMÉT AZ ÜNNEPEN

Telt, múlt az idő és újra elérkezett az Ünnep napja. Ezúttal az öblöt vékony köd lengte körül, a nap csak néha villant fel keleten. Mindazonáltal a reggel már ott találta a professzort a szokásos fehér virággal. Most viszont a másik keze is foglalt volt: egy kisfiú fogta szorosan, szinte görcsösen. Nem lehetett visszatartani, amikor megtudta, hogy hová készül apukája és már korán izgett-mozgott várva-lesve az indulást. Anita otthon maradt az ünnepi ebédet készíteni, amire sok vendéget vártak: Attilát, Emmát, Antal atyát. A szakácskodásban Alich néni segítette, mert hiszen anya és fia átköltöztek a professzor, az újdonsült apa hajlékába. A mondás szerint sok jó ember ...

A gyerek még sohasem látott ennyi csodát, hiszen jóformán mindig a lakásba volt zárva. Úgy húzatta magát, de nem makacsságból, mint máskor és más gyerekek, hanem mert lépten-nyomon meg kellett vele állni elmagyarázni, hogy melyik épület, szobor, poszter micsoda.

– Apu, ez milyen fa? – érdeklődött még a fasorban és a Prof felágaskodva letépett egy maréknyi „pörgettyűt”.

– Juhar – válaszolta – és az orrára ragasztott egy termés-pillangót.

– Nekem is, nekem is! – követelte ugrándozva Adalbert, hozzátéve: apu.

Aznap talán már hússzor is elmondta, ízlelgetve-kóstolgatva a szokatlan szót, büszkén annak tartalmára.

A tenger felől most tompa brummogás hallatszott, de a ködtől nem láttak semmit se: bizonyára egy nagyobb motorcsónak volt. Időnként megszakadt a duruzsolás és a pillanatnyi csöndet nagy loccsanás vágta szét. Majd a motor újra munkához látott.

– Mi az ördög lehet? – töprengett a Prof és néma kérdését visszhangozta a kicsi hangos érdeklődése:

– Mi zakatol ott, apu?

– Motorcsónak, de nem tudom mit csinál és ilyenkor egyébként is tilos lenne azon az öbölrészen tartózkodnia.

Aztán mintha késsel vágták volna szét, a pára kétfelé lebbent és eléjük tárta az apró hullámok pajkos táncolását. Addigra az elmaszatolt feliratú szoborhoz értek és Adalbert kibetűzte a címét:

– „A m..ú..lötő”. De mit vakartak le innen?

A tanár nem válaszolta meg a kérdést, hanem átadta a virágot a fiúnak:

– Tedd szépen a kislány kezébe!

A fiúcskának ágaskodnia kellett, de a művelet csak sikerült.

– Nesze, neked hoztuk – zárta ki az esetleges félreértést.

De máris elfordult és a kisfiút bámulta, amint az ő korában szokás, amikor még másféle társat és más módon keresnek a kisgyerekek.

Mire a népek szivárogni kezdtek a Szabadságok terére, addigra a páros már otthon volt. A fiúcska az anyja mellett lábatlankodott segítség címén, a Prof pedig a telefonhoz ült.

– Emma? László vagyok. Szeretnék közölni egy örömhírt.

A vonal végéről friss, érdeklődő hang érkezett.

– Csak nem...?

– De igen. Tegnap este, szinte már záráskor – azért is nem akartam akkor hívni, no meg meg is kellett még rágnom a dolgokat – a program üzent, hogy három érvényes változatot is talált a képlet variációira. Úgy tűnik, hogy a kis Ferenc Attilán kipróbált gyógynövénykeverék vegytanilag a kór megelőzésére is alkalmas. De persze még a dózist és sok mást meg kell határozni.

Emma ritkán szokott nevetni. Társa mégis szinte *hallotta* a mosolyát, amint kifejezte az örömét.

– Gratulálok. Holnap délelőtt átmegyek önhez. Addig is jó pihenést.

Úgy látszik elfelejtette, hogy ilyenkor *kellemes feloldódást* szokás kívánni.

Erről eszünkbe jut, hogy ideje az Ünneppel foglalkozni!

Ebben az évben az érdeklődők száma jelentősen megcsappant. Ez két tényezőnek volt betudható.

Egyrészt bármennyire is titkolni akarták az előző évi sikertelen merénylet tényét széles körű hírzárlatot rendelve el, az élelmes újságírók és fotósai az internet ellenőrizhetetlen oldalain szétkürtölték az eseményt. Ráadásul jó – azaz nagyonis visszatetsző – szokásuk szerint a tényt alaposan feltupírozva, felnagyítva: „Elháríthatatlan terror”, „Mindent elérő bombák” és hasonló elrettentő címek alatt közölték, amit az emberek bizonyos rétege nemcsak keres, de szinte élvező rettegéssel olvas és nagy lelkesedéssel terjeszt is.

Másrészt a Tanács félresikerült – rossz nyelvek szerint idegen erőket kiszolgálni akaró – intézkedései következtében a gazdasági helyzet és vele a népek életszínvonala jelentősen, hogy ne mondjuk: drasztikusan, leromlott. Az emberek valamikor a fejükbe vették, hogy mindenük a pénz, minden céljuk az annak megszerzésére szolgáló karrier, és amíg a dolgok *látszólag* rendben mentek, ebben a *(tév)hitükben* meg is erősödtek. Most azonban kezdtek felszínre törni olyan józan hangok, amelyek szerint az *életszínvonal nem azonos az életminőséggel!*

Például hiába gazdag valaki, ha nem merészkedhet ki a saját ünnepén a saját városának a saját parkjába sétálni. Az életminőség romlása elérte azt a szintet, amikor bizonyos emberek annyira felbátorodtak, hogy nyíltan kritika alá vették a Tanács és az egész birodalmi vízfej-apparátus kudarcba fulladt működését és elhibázott jövőbeli terveit.

Az érdeklődés csökkenése miatt és a biztonság növelése érdekében ebben az évben a programok se voltak olyan változatosak. Idén elmaradt a pojáca-show és a bábszínház, nem engedtek migráns-csoportokat a térre, ha pedig ott gyülekezni próbáltak, azonnal elvezették őket.

Netán megjött a hatóságok józan esze?

A tavalyi nehéz, sűrű levegőjű, erőltetett programok helyét könnyed, néha játékos produkciók vették át. Például az, amikor az oroszlának beöltözött tűznyelő megpróbált idomított vadként átugrani az elé nyújtott tűzkarikán, vagy két gólyalábas futóversenyt rendezett. A búcsúsok sora is megritkult, viszont az állatsimogató „zavartalanul üzemelt”.

Ugyanakkor a Négy Évszak intézményeinek a látogatottsága minimálisra süllyedt: már csak kevesen akarták összekötni a kellemest a hasznossal, az Ünnepre egyáltalán nem kellemesként gondolva.

Az egész hangulat oldottan emberi volt a múlt évi mesterkelt helyett. Ez attól se igen változott, hogy elmaradt a népi táncosok karnevál-kavalkádja. Persze itt-ott egy-egy csoport táncra perdült, amihez kíséretként megtette egy-egy meglehetősen vinnyogó szájharmonika, egy kedvtelve nyekergetett hegedű, egy hullámozóan dülöngélő tangóharmonika.

Mintha az egész ünnepséget egyféle nem kiábrándulás, hanem inkább kijózanodás uralta volna. Az emberek nem produkáltak magukat, hanem sétálgatva akarták élvezni az időjárást és a társaságot. Idén *azok* – ha értik melyik kétes társaságra gondolunk – is csak a Másság terére kaptak gyülekezési engedélyt. Senki se hiányolta a vad magamutogatásukat.

Az ünneplők között délidő után megjelent egy jókedvű, bár nem túl harsány társaság: a csarnoki rakodók csoportja, akik úgy döntöttek, hogy együtt, vidámságok között ünneplik meg a napot. Ott volt Beszédes, Illatos, Torzonborz, Picur, Pepe és a többiek a kocsmából, amely délutánra bezárt.

Illatos valamiért nagyon fészkelődött, valamitől nagyon fel volt dobva. Először Pepét nyaggatta, akinél – ez foglalkozási ártalom volt – mindig akadt némi aprópénz.

– Fogadjunk, hogy idén feltűnnek a sirályok!

A *mellékfoglalkozásban* zsebtolvaj Pepe szerette a könnyen szerzett pénzt, ezért nem is kellett nagyon erőltetni. Évek óta nem láttak a téren sirályt, hát tett erre egy ötöst.

Mellettük Picur húzta ki a zsebéből hatalmas markát, amelyben sok apró csillant meg:

– A borraivalóm felébe fogadom, hogy nem lesz itt madárzsivaj.

És sorban a többiek is mind Illatos ellen voksoltak.

Vesztükre.

A távoli sziget felől előbb csak két-három tengerifarkas érkezett vitorlázva és csőrük nagy lendülettel vágott a vízbe. Majd kisebb sirályrajok tűntek fel,

hogy félóra múlva a tengeri madarak minden fajtájának ezrei keringjenek, kavargjanak, rikoltozzanak, veszekedjenek a váratlan zsákmány fölött. Az áldott madárzsongás elnyomta a mikrofonok egyre bánatosabb nyekergését, amelyek a szabadság himnuszát erőltették volna.

„Én szabad vagyok. Igen, pam-pam, mert én bizony szabad vagyok. Neked is szabadnak kell lenned, megvalósítani önmagad!”

Illatos felfelé bölkve rikoltotta:

– Meg egy nagy frászt! Látjátok ott a szabadság, azok szabadok! – bökött a kavargó madárhadra.

És mindjárt el is árulta a titkát.

A Prof és a kisfiú által hallott brummogás Illatos motorcsónakjától eredt, amelyet Csónakostól kölcsönzött. A duruzsolás akkor szakadt meg, amikor leállítva a motort nagy nehezen a tengerbe taszított egy-egy gyanús külsejű csomagot, amit ha valaki netán közelebbről szemlélt volna, eszméletlen penetráns bűz csapta volna mellbe. A halárusok ellátását szolgáló Illatos hetek óta gyűjtögette a hulladékokat és zsákokba gyömöszölve egy csak általa ismert rejteken tárolta, ámbár a csarnok mögötti házak lakói sűrű panaszokkal fordultak a kerületi tanácshoz. Mindhiába.

A haltartó zsákok vízben lassan oldódó papírba voltak csomagolva, amik – csodák-csodája – éppen a rakodók megjelenésekor kezdtek foszladozni. A csalhatatlan szaglász és látász sirályok pedig rögtön észlelték a váratlan *terített asztalt* és nagy távolságokból áramlottak a lakomára.

A rakodók zúgolódtak:

– Csalás! Add vissza a pénzünket!

Beszédes viszont szokatlanul hosszan szólalt meg:

– Segíts magadon és Isten is megsegít!

Nem nézett körbe, hogy illetéktelen fül nem hallja-e azt a tiltott szót.

– Mint egy kínai közmondás tartja, az ellenség nem hal meg magától. A dolgokat mozgatni kell. A bajok nem múlnak el maguktól. Tenni kellett már valamit a nagy némaság, így a sirályok, vagyis a szabadság hiánya ellen.

Mint említettük: az Ünnepek a nézetkülönbségek miatt nem tudtak találó nevet adni. Ettől a naptól fogva a népek körében elterjedt egy senkit se bántó, kedves és kifejező név, bár hivatalosan sohasem ismerték el:

Sirályok ünnepe.

Ami mögött a jártasabbak megérezték és megköszönték az igaz tartalmat.

ESTI MESE

Aznap este Albi, azaz Adalbert a vacsora után megint a papát kérte, hogy meséljen neki, de Anita nem volt féltékeny, sőt örült, hogy ilyen gyorsan egymásra találtak. A gyerek, szemben kortársaival, nem mondta, hogy ő már *nagy*, hagyjanak neki békét és nem használt *tablet*et, mert szerette a mesélő melegségét, gesztusait, a mesekönyv illatát, természetes színeit, feltjait és gyűrődéseit, amik mind a mese, a valódi mese elmaradhatatlan kellékei és amit egyetlen géptől se kaphat meg, még a mesterséges intelligenciától se, bármennyire is ügyes az amúgy. Szegénykének nincs „feeling”-je...

A tanár hallott már a téren történetekről és így szólt:

– Várj csak kicsit, szívecském, előkeresem a Delfinkirályról szóló mondát! Jó lesz az? Akarod?

Albi tapsikolt:

– Igen, igen, igen!

A Prof pedig szép lassan, tagoltan – a mesét nem szabad sietség ürügyén elkapkodni – olvasott Lariáról és Lariuszról, a Delfinkirályról és a sirályokról, meg általában a szabadságról. Majd behajtva a könyv fedelét a homlokcsók közben így búcsúzott a fiútól levonva a tanulságot: mert tudod kisfiam bármit is próbálnak ellenükre tenni,

a sirályok mindig visszatérnek!